

Asociația "Moldova Apă-Canal"
DIRECȚIA EXECUTIVĂ

INFORMAȚIE

*cu privire la determinarea valorii obiectelor de construcții începând
cu 1 mai 2017*

ИНФОРМАЦИЯ

*о порядке определения стоимости объектов строительства
с 1 мая 2017 г.*

**BIBLIOTECA CONDUCĂTORULUI
БИБЛИОТЕЧКА РУКОВОДИТЕЛЯ**

I N F O R M A Ţ I E

cu privire la determinarea valorii obiectelor de construcții începând cu 1 mai 2017

În temeiul prevederilor documentului normativ în construcții [NCM L.01.01-2012 „Reguli de determinare a valorii obiectivelor de construcții”](#), în vederea respectării metodologiei în vigoare (scopurilor principale, principiilor și structurii generale a sistemului de formare a prețurilor în construcții), luând în considerare prevederile [Hotărârii Guvernului nr. 242 din 26 aprilie 2017 cu privire la modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 165 din 9 martie 2010](#), ținând cont de prevederile, stabilite de [Convenția colectivă în ramura construcțiilor pentru anii 2009 - 2013 \(cu modificările și completările ulterioare\)](#), referitor la salariul

tarifar pentru categoria I de calificare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, comunică următoarele.

Începând cu 1 mai 2017, la determinarea prin metoda de resurse a valorii obiectelor de construcții, finanțate din contul bugetului public național, se va utiliza următoarea informație:

1. La întocmirea de către investitori sau de organizațiile de proiectare a valorii estimate de deviz a obiectivelor de construcții se va utiliza următoarea informație obținută în baza calculelor și monitoring-ului efectuat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:

Salariul mediu pe oră al muncitorilor-constructori	52,57 lei/oră (I _m = 68 899,08)
Cotele cheltuielilor de regie:	
a) din cheltuieli directe	a) 14,5%
b) din salariul muncitorilor-constructori (pentru lucrări de montare a utilajelor, instalațiilor electrotehnice etc.)	b) 76,0%
c) din salariul personalului de reglare-demarare	c) 60%
Cotele de cheltuieli pentru transportarea materialelor (din costul de procurare a materialelor, fără TVA):	
a) pentru obiectivele de construcții, situate în mun. Chișinău	a) 7,0%
b) pentru obiectivele de construcții, situate în mun. Bălți	b) 8,0%
c) pentru obiectivele de construcții, situate în alte localități	c) 10,0%
d) pentru rețele magistrale de alimentare cu gaze naturale și instalații conexe	d) 2,0%
e) pentru rețele (ca obiective liniare) de alimentare cu gaze naturale, apă, de canalizare și instalații conexe	e) 4,0%
f) pentru drumuri, edificii artificiale și construcții rutiere ingineresti	f) conform datelor efective în conformitate cu Catalogul de prețuri nr.13-01-09 ținând cont de coeficienții de trecere la prețurile actuale, ce reflectă cheltuielile reale
Beneficiu de deviz:	6,0%

2. La întocmirea de către antreprenori a valorii contractuale și devizelor-oferte a obiectivelor de construcții se va respecta metodologia în vigoare, prin includerea în calcule a salariului muncitorilor-constructori, cheltuielilor de regie,

cheltuielilor pentru transportarea materialelor, beneficiului de deviz, în concordanță cu prevederile actelor legislative și documentelor normative din domeniu.

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR**
Nr. 50. Chișinău, 18 aprilie 2017.

Vasile BÎTCA

ИНФОРМАЦИЯ
о порядке определения стоимости
объектов строительства
с 1 мая 2017 г.

На основании нормативного документа в строительстве *НСМ L.01.01-2012 „Правила определения стоимости объектов строительства”, в целях соблюдения действующей методологии (основных принципов и структуры системы ценообразования в строительстве)*, учитывая *Постановление Правительства № 242 от 26 апреля 2017 о внесении изменений в пункт 1 Постановления Правительства №165 от 9 марта 2010 г.* и установленные *Коллективной конвенцией отрасли строительства на 2009 -2013 г.г. (с последующими изменениями и дополнениями)* положения о минимальной тарифной заработной плате 1 квалификационной категории, Министерство регионального развития и строительства сообщает следующее.

Начиная с 1 мая 2017 г. определение ориентировочной сметной стоимости объектов строительства, финансируемых из национального публичного бюджета ресурсным методом осуществляется с использованием следующей информации:

1. Определение инвесторами или проектными организациями сметной стоимости объектов строительства осуществляется с использованием информации, полученной на основе расчетов и мониторинга, осуществляемых Министерством регионального развития и строительства:

Среднечасовая заработная плата рабочих-строителей	52,57 лея/час ($I_{\text{м}} = 68\ 899,08$)
Накладные расходы: а) к прямым затратам б) к заработной плате рабочих-строителей (для работ по монтажу оборудования, электротехнических работ и т. п.) с) к заработной плате пусконаладочного персонала;	а) 14,5% б) 76,0% с) 60%

Транспортные расходы на доставку материалов (от стоимости приобретения, без НДС): а) для объектов строительства, расположенных в мун. Кишинэу б) для объектов строительства, расположенных в мун. Бэлць с) для объектов строительства, расположенных в других населенных пунктах д) для магистральных сетей газоснабжения природным газом и сопутствующих сооружений	а) 7,0% б) 8,0% с) 10,0% д) 2,0%
е) для сетей газоснабжения, водоснабжения, канализации (как линейных объектов) и сопутствующих сооружений ф) для автомобильных дорог, искусственных сооружений и дорожных инженерных сооружений	е) 4,0% ф) по фактическим данным в соответствии с Прейскурантом №13-01-09 с учетом переходных коэффициентов к текущим ценам, отражающим реальные затраты
Сметная прибыль	6,0%

2. При составлении смет-оферт и определении договорной стоимости объектов строительства подрядные организации соблюдают действующую методологию с включением в расчеты заработной платы рабочих-строителей, накладных расходов, транспортных расходов на доставку материалов и сметной прибыли в соответствии с положениями действующих законодательных актов и нормативных документов.

Опубликован в Monitorul Oficial № 149–154 (6072–6077)

от 12 мая 2017

REPUBLICA MOLDOVA

COD PRACTIC ÎN CONSTRUCȚII

ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR

**INSTRUCȚIUNI
PRIVIND ÎNTOCMIREA DEVIZELOR PENTRU LUCRĂRILE
DE CONSTRUCȚII-MONTAJ PRIN METODA DE RESURSE**

CP L.01.01-2012

EDIȚIE OFICIALĂ

EDIȚIA A 2-A

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

CHIȘINĂU 2012

CP L.01.01-2012

ICS 91.040

ELABORAT de ing. V. Dubova, ing. M. Belscaia, ing. L. Kuțova, ing. V. Țoi

ACCEPTAT de Comitetul tehnic CT-C 15 „Economia construcțiilor”:

Președinte:

dr.econ. **N. Țurcanu** Universitatea Tehnică a Moldovei

Secretar:

L. Dulițeva Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Membri:

V. Dubova INCP „URBANPROIECT”

L. Kuțova

M. Belscaia

dr.șt.tehn. **G. Vascan** Universitatea Tehnică a Moldovei

G. Perepeliuc „Linella Construct” S.R.L.

A. Buznea Serviciul de Stat privind Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor

Iu. Socol Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

T. Țurcanu Inspecția de Stat în Construcții

T. Rozombac Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

V. Bînzaru Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Reprezentantul

Ministerului:

S. Rogov Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

APROBAT Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor prin ordinul nr. 6 din 23.01.2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 15.02.2013, nr. 31-35, art. 134). Normativul intră în vigoare de la data publicării.

Odată cu intrarea în vigoare a prezentului normativ se anulează valabilitatea CP L.01.01-2001 „Instrucțiuni privind întocmirea devizelor pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse” aprobat prin ordinul Ministerului Mediului și Amenajării Teritoriului nr. 69 din 07 septembrie 2001.

© **MDRC 2012** Reproducerea sau utilizarea integrală sau parțială a prezentului normativ în orice publicații și prin orice procedeu (electronic, mecanic, fotocopiare, microfilmare etc.) este interzisă dacă nu există acordul scris al MDRC RM.

Cuprins

1	<i>Domeniu de aplicare</i>	1
2	<i>Referințe normative</i>	1
3	<i>Principii generale</i>	2
3.1	<i>Metoda de resurse</i>	2
3.2	<i>Întocmirea documentației de deviz</i>	3
3.3	<i>Prezentarea documentației de deviz</i>	3
4	<i>Întocmirea devizelor locale pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse</i>	4
4.1	<i>Întocmirea listelor cu cantitățile de lucrări</i>	4
4.2	<i>Modul de evidențiere a indicilor de resurse</i>	6
4.3	<i>Întocmirea devizelor locale prin metoda de resurse</i>	7
4.3.1	<i>Prevederi generale</i>	7
4.3.2	<i>Întocmirea devizelor locale (Formularul Nr.7)</i>	7
4.3.3	<i>Întocmirea devizelor locale de resurse (Formularul № 3)</i>	9
4.4	<i>Cheltuielile de regie și beneficiul de deviz în devizele locale întocmite prin metoda de resurse</i>	11
4.5	<i>Întocmirea devizelor locale la procurarea și montajul utilajelor tehnologice</i>	11
5	<i>Întocmirea devizelor pe obiecte</i>	12
6	<i>Întocmirea devizelor generale</i>	12
7	<i>Întocmirea centralizatoarelor de cheltuieli</i>	18
8	<i>Întocmirea decontărilor pentru lucrările de antrepriză executate</i>	18
	<i>Formular nr. 1 Lista cu cantitățile de lucrări</i>	20
	<i>Formular nr. 1A Deviz-ofertă</i>	21
	<i>Formular nr. 3 Deviz local de resurse</i>	22
	<i>Formular nr. 3 Deviz local de resurse</i>	23
	<i>Formular nr. 5 Catalog de prețuri unitare pentru obiectul</i>	24
	<i>Formular nr. 7 Deviz local</i>	25
	<i>Formular nr. 7 Deviz local</i>	26
	<i>Formular nr. 8 Deviz pe obiect</i>	27
	<i>Formular nr. 9 Deviz general</i>	28
	<i>Formular nr. 10 Centralizator de cheltuieli</i>	30
	<i>Anexa A (normativă) Termeni și definiții</i>	31

<i>Anexa B (normativă)</i>	<i>Norme de consum de energie electrică, mii kWh pentru 1 mil. lei al valorii lucrărilor de construcții-montaj .....</i>	<i>33</i>
<i>Anexa C (normativă)</i>	<i>Limitele de cheltuieli pentru întreținerea serviciilor beneficiarului. ....</i>	<i>35</i>
<i>Anexa D (normativă)</i>	<i>Structura cheltuielilor antreprenorilor generali pentru servicii, care sunt prestate subantreprenorilor. ....</i>	<i>37</i>
<i>Anexa E (normativă)</i>	<i>Formular tipizat C2n "Proces-verbal de recepție a lucrărilor executate" .....</i>	<i>39</i>
<i>Anexa F (normativă)</i>	<i>Formular tipizat nr. C-29 "Darea de seamă privind consumurile materialelor de bază în construcție față de șeme de deviz" .....</i>	<i>41</i>

EDNC
Documente Normative în Construcții
Organul Național de Dirijare în Construcții

Documente Normative în Construcții

Organul Național de Dirijare în Construcții

Economia construcțiilor

Instrucțiuni privind întocmirea devizelor pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse

Экономика строительства

Инструкция по составлению смет на строительные и монтажные работы ресурсным методом

Economy of construction

Instruction on elaboration of the estimates for the building and installation works by method of resources

---

Ediție oficială

1 Domeniu de aplicare

1.1 Prezentul document normativ (Instrucțiuni) stabilește modul de întocmire a devizelor pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse și reprezintă unul din documentele normative ale capitolului “Economia construcțiilor”, care face parte integrantă din sistemul de documente normative în construcții.

1.2 Instrucțiunile au fost elaborate cu scopul de a asigura o metodologie unitară, care să servească pentru participanți la procesul de construcții privind determinarea valorii de deviz a obiectivului de investiții, formarea prețurilor contractuale pentru lucrările executate.

1.3 Metoda de resurse poate fi utilizată la orice fază de elaborare a documentației de proiect pentru construcții: studiu de fezabilitate, proiect, detaliile de execuție, proiectul de execuție.

1.4 Pentru determinarea valorii obiectului de investiții la faza studiilor de fezabilitate se utilizează norme comasate, inclusiv de resurse. De aceea se recomandă ca persoanele care întocmesc documentația de proiect și deviz să formeze bănci de date automatizate privind valoarea și indicii de resurse pentru obiectele proiectate, construite și date în exploatare.

1.5 În prezenta Instrucțiune se aplică termenii și definiții prezentate în Anexa A.

2 Referințe normative

NCM L.01.01-2012   Reguli de determinare a valorii obiectivelor de construcții

CP L.01.01-2012	
CP L.01.02-2012	Instrucțiuni pentru determinarea cheltuielilor de deviz la salarizarea în construcții
CP L.01.03-2012	Instrucțiuni cu privire la calcularea cheltuielilor de regie la determinarea valorii obiectivelor
CP L.01.04-2012	Instrucțiuni privind determinarea cheltuielilor de deviz pentru funcționarea utilajelor de construcții
CP L.01.05-2012	Instrucțiuni privind determinarea valorii beneficiului de deviz la formarea prețurilor la producția de construcții
CP L.01.07-2012	Instrucțiuni privind determinarea valorii cheltuielilor de achiziționare-depozitare în construcții
CP L.01.08-2012	Instrucțiuni privind determinarea cheltuielilor pentru întreținerea serviciului beneficiarului
NCM L.02.05-2012	Norme de deviz pentru construirea clădirilor și construcțiilor speciale provizorii
NCM L.02.06-2012	Norme de deviz pentru executarea lucrărilor de construcții-montaj pe timp friguros
Legea nr. 1107 din 06.06.2002	Codul civil al Republicii Moldova

3 Principii generale

3.1 Metoda de resurse

3.1.1 În condițiile economiei de piață, când factorii valorici sunt extrem de instabili, determinarea valorii de deviz a obiectivelor de investiții se stabilește în baza indicilor de resurse evidențiați în documentația de proiect și deviz: materiale, manoperă, utilaje de construcții-montaj și prețuri de piață a acestor resurse. O astfel de metodă se numește metoda de resurse și ea dă posibilitate de a determina cu mare exactitate, la orice dată, valoarea obiectivelor de investiții pornind de la prețurile curente ale resurselor materiale, energetice și de manoperă.

3.1.2 Metoda se utilizează pentru lucrările de construcții, montaj, de construcții speciale, de reglare-demarare, de reparații (reparații capitale și curente ale clădirilor și construcțiilor) și lucrări de restaurare (în continuare – lucrări de construcții și montaj).

3.1.3 Eficiența maximă a metodei de resurse se asigură prin utilizarea tehnicii de calcul și a mijloacelor de programare.

3.2 Întocmirea documentației de deviz

3.2.1 Pentru determinarea valorii de deviz a construcțiilor (proiectate, reparate sau restaurate), întreprinderilor, clădirilor, construcțiilor speciale sau a tranșelor lor se elaborează documentația de deviz, alcătuită din liste cu cantități de lucrări, devize locale, calcule de deviz pentru anumite categorii de cheltuieli, cataloage de prețuri unitare, devize pe obiect, devize generale pentru determinarea valorii construcției (reparației, restaurării), centralizatoare de cheltuieli etc.

3.2.2 Documentația de deviz se elaborează în succesiunea determinată de NCM L.01.01-2012 pct. 14.1.1.

3.2.3 La întocmirea listelor cu cantitățile de lucrări, devizelor locale și calculelor, volumul lucrărilor se determină în baza documentației de proiect (sau în baza descrierii lucrărilor – pentru lucrările de reparație și de restaurare) conform normelor de deviz și regulilor de calcul a volumelor de lucru.

3.3 Prezentarea documentației de deviz

3.3.1 Documentația de deviz se numerotează într-un mod stabilit.

3.3.1.1 Numerele devizelor pe obiect sunt compuse din cifra ce corespunde numărului capitolului devizului general, în care se include devizul pe obiect, și cifrele – numărul rîndului, ocupate de devizul pe obiect în capitolul devizului general.

De exemplu: № 2-1, № 7-1.

3.3.1.2 Numerotarea devizelor locale și a calculelor, care se includ în devizul pe obiect, sunt compuse din numărul devizului pe obiect, numărul rîndului, ocupate de devizul local în devizul pe obiect.

De exemplu: № 2-1-1, № 2-1-2, № 2-1-3 etc.

3.3.1.3 Numerotarea devizelor locale și calculelor (care nu se includ în devizele pe obiect) se efectuează în așa mod, încît prima cifră corespunde numărului capitolului devizului general, a doua cifră – numărului rîndului în capitol și a treia cifră este numărul de ordine a devizului local.

De exemplu: № 6-1-1, № 6-2-1, № 6-3-1;

3.3.2 Documentația de deviz se întocmește în prețuri curente.

3.3.3 Rezultatele calculelor și totalurilor se prezintă în documentația de deviz, după cum urmează:

— în devizele locale cifrele din rînduri și cele din totaluri se rotunjesc pînă la lei întregi;

— în devizele pe obiect cifrele totalurilor din devizele locale sînt prezentate în mii lei aplicînd rotunjirea pînă la două semne după virgulă;

— în devizele generale (centralizatoare de cheltuieli) sumele din totalurile devizelor pe obiecte sînt prezentate în mii lei, cu rotunjire pînă la două semne după virgulă.

3.3.4 În afară de aceasta trebuie respectate regulile de rotunjire prezentate în Anexa 5 la normativul în construcții CH 528-80.

4 Întocmirea devizelor locale pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse

4.1 Întocmirea listelor cu cantitățile de lucrări

4.1.1 La etapa de elaborare a detaliilor de execuție (a proiectului de execuție) organizația de proiectare întocmește și predă în mod obligatoriu Listele cu cantitățile de lucrări.

4.1.2 În funcție de particularitățile unor categorii de lucrări, de specializarea întreprinderilor de construcții-montaj, de structura documentației de proiect, listele cu cantitățile de lucrări se întocmesc separat:

— **pentru clădiri și construcții:** pentru lucrările de construcții, lucrările de construcții speciale, lucrările tehnico-sanitare interioare, iluminatul electric interior, instalațiile electrice de forță, utilajele tehnologice și alte tipuri de utilaje, aparatele de măsură și control și mijloacele de automată, instalațiile de curenți slabi (telecomunicații, semnalizări etc.), procurarea mobilierului, inventarului și pentru alte lucrări;

— **pentru lucrări de amenajare a șantierului:** pentru sistematizarea pe verticală, construirea rețelelor edilitare, căilor și drumurilor, amenajarea teritoriului, formele arhitectonice mici etc.

În plus, în cadrul listelor cu cantitățile de lucrări se efectuează gruparea categoriilor de lucrări pe capitole conform cu succesiunea tehnologică și specificul categoriilor de lucrări:

— lista cu cantitățile de lucrări de construcții trebuie să cuprindă următoarele capitole: lucrări de terasamente, fundații și pereți la subsol, pereți, schelet, planșee, pereți despărțitori, pardoseli, acoperiri și învelitori, ferestre, uși, scări și podeste, lucrări de finisaj la interior, lucrări de finisaj la exterior, diferite lucrări (cerdace, straturi de etanșare etc.) ș.a;

— lista cu cantitățile de lucrări de construcții speciale: fundații pentru utilaje, paturi de fundație speciale, canale și gropi de descărcare, înzidiri, căptușeli și izolații, acoperiri chimice de protecție etc.;

— lista cu cantitățile de lucrări pentru instalații sanitare interioare: conducte de apă, canalizare, încălzire, ventilare și condiționare a aerului etc.;

— etc.

4.1.3 La obiectivele relativ simple gruparea categoriilor de lucrări pe capitole poate să nu se efectueze.

4.1.4 Categoriile de lucrări, codurile lor, unitățile de măsură a lucrărilor și resurselor care se includ în lista cu cantitățile de lucrări, trebuie să corespundă cu articolele de deviz, cu codurile lor și cu unitățile de măsură prevăzute în Indicatoarele de norme de deviz pentru lucrări de construcții, montaj și reparații care sînt în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

4.1.5 La obiectivele pentru care se vor petrece licitații cu participarea investitorilor străini, codurile articolelor de deviz nu se înscriu, categoriile de lucrări se descriu detaliat.

4.1.6 Lista cu cantitățile de lucrări pe categorii se întocmește conform Formularului Nr.1 (se anexează ca exemplu).

4.1.7 Deviz-oferta se întocmește conform Formularului nr.1A (se anexează ca exemplu), în care antreprenorul are dreptul de a include următoarele cheltuieli:

a) determinate prin calcul:

— transportarea muncitorilor la locul de muncă cu distanța mai mare de 3 km, tur-retur;

— cheltuielile pentru deplasări.

b) rezerva pentru cheltuielile neprevăzute în conformitate cu p.6.11 Instrucțiuni prezente.

4.1.8 La obiectele pentru care nu este necesar să se elaboreze documentația de proiect (de exemplu, pentru reparația curentă a unei clădiri, în valoare de pînă la 100 mii lei), listele cu cantitățile de lucrări pe categorii și devizele se întocmesc de către beneficiar sau, la comanda acestuia, de către antreprenor cu avizarea ulterioară de către beneficiar.

4.2 Modul de evidențiere a indicilor de resurse

4.2.1 Evidențierea resurselor se efectuează în conformitate cu normele de deviz în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

4.2.2 În Republica Moldova se utilizează două tipuri de norme de deviz:

a) norme de deviz orientative, care figurează ca Norme de deviz pentru lucrări de construcții, montaj, reparații, restaurare și de punere în funcțiune a mecanismelor, puse în aplicare, începînd de la 1 ianuarie 2002 prin ordinele Organului Național de Dirijare în Construcții. Normele de deviz orientative se utilizează pentru întocmirea devizului investitorului, de asemenea pot fi utilizate de către întreprinderile de construcții-montaj;

b) baza normativă proprie a utilizatorului, din care fac parte normativele de deviz individuale, care țin cont de condițiile reale de activitate a întreprinderii executant de lucrări. De regulă, această bază normativă se bazează pe normele de deviz orientative. Baza normativă proprie a utilizatorului se utilizează pentru întocmirea devizelor antreprenorului (determinarea valorii ofertelor), în conformitate cu pct. 4.2.3 al prezentei Instrucțiuni.

4.2.3 Dacă indicii de resurse din norma de deviz aprobată diferă de consumurile resurselor reale cu mai mult de 5 %, în norma de deviz urmează să fie introduse modificările necesare cu aprobarea de Organul Național de Dirijare în Construcții (ONC).

4.2.4 La cererea beneficiarului modificarea consumurilor resurselor cu privire la normele aprobate, efectuată de antreprenor, trebuie să fie justificată documentar.

4.2.5 Pentru tipurile de lucrări, care lipsesc în Indicatoare, se elaborează norme de deviz suplimentare, care vor fi avizate și aprobate de către Organul Național de Dirijare în Construcții, înregistrate în Registrul documentelor normative al ONC. Normele de deviz suplimentare aprobate urmează să fie publicate.

4.2.6 Fiecare categorie de lucrări se reprezintă sub formă de indici de resurse: manopera (h-om), necesarul de utilaje de construcții (h-ut.), necesarul de resurse materiale (în unități de măsură adoptate: m³ ; m² ; t etc.).

4.2.7 În componența documentației de proiect și deviz în mod obligatoriu se eliberează: lista cu cantitățile de lucrări (Formularul Nr.1), devizele locale (Formularul Nr.7) și devizele locale de resurse (Formularul Nr.3). Catalogul de prețuri unitare (Formularul Nr.5) se eliberează la cererea beneficiarului și a organelor de verificare și control.

4.3 Întocmirea devizelor locale prin metoda de resurse

4.3.1 Prevederi generale

4.3.1.1 Cu scopul de a avea o informație complexă despre valoarea determinată de devizul local prin metoda de resurse, se întocmesc devize locale (Formularul Nr.7 – se anexează) și devizele locale de resurse (Formularul Nr.3 – se anexează). Devizele locale (Formularul Nr.7) se întocmesc în baza normelor de deviz, pe calea calculului prețurilor unitare individuale pentru fiecare tip de lucrări , inclus în lista cantităților de lucrări.

4.3.1.2 Devizele locale de resurse (Formularul Nr.3) se întocmesc în baza resurselor, evidențiate în total conform listelor respective cu cantitățile de lucrări.

4.3.2 Întocmirea devizelor locale (Formularul Nr.7)

4.3.2.1 Pentru tipurile de lucrări incluse în listele cu cantități de lucrări, în baza normelor de resurse se calculează prețurile unitare. Pentru fiecare tip de lucrări în ordinea stabilită de pct. 4.3.2.4 a), b), c), se efectuează evaluarea resurselor și sumarea valorilor lor, adică se formează prețurile unitare.

4.3.2.2 La cererea beneficiarului pentru obiectivul de construcții (construcție) poate fi întocmit catalogul individual de prețuri unitare (Formularul Nr.5 cu exemplu – se anexează).

4.3.2.3 Două exemple de determinare a valorii de deviz a lucrărilor conform devizului local (Formularul Nr. 7) se anexează.

4.3.2.4 Pentru evaluarea indicilor de resurse în prețuri curente se utilizează valoarea resurselor determinată în felul următor:

a) valoarea 1 h–om – se determină conform documentului normativ CP L.01.02-2012.

Conform documentului menționat valoarea 1 h–om se determină pornind de la salariul lunar mediu al unui muncitor constructor dintr-o întreprindere de antrepriză sau de la salariul acceptat (pus de acord cu beneficiarul) în structura prețului contractual pentru execuția unui obiectiv concret avînd structura corespunzătoare

pct. 20 b) S.N.C 11 “ Contractele de construcții ”. Determinarea salariului mediu al muncitorilor se poate face diferențiat, pe profesii și categorii, prevăzute în norme.

La elaborarea documentației de proiect și deviz, de licitație la comanda investitorului (beneficiarului) în devizele investitorilor cheltuielile pentru salarizare se recomandă să se determine pornind de la salariul mediu lunar în ramura “Construcții”, fixat trimestrial de către Biroul Național de Statistică și anunțat în scrisorile informative de către Organul Național de Dirijare în Construcții în formă de indice a salariului mediu orar al muncitorilor-constructorilor.

b) valoarea 1 h–ut. se determină conform documentului normativ CP L.01.04-2012. Conform documentului menționat valoarea 1 h–ut. pe tipuri de utilaje se calculează de către întreprinderile de antrepriză, deținătoare de tehnică de construcții, prin calcularea cheltuielilor (pentru carburanți, lubrifianți, piese de schimb, uzură, salarizarea mecanicilor, deservirea și reamplasarea utilajelor etc.)

În documentația de deviz și de licitație elaborată la comanda investitorului (devizul investitorului) valoarea 1 h–ut. pe tipurile de utilaje se adoptă pornind de la informația pe care o deține alcătuitorul privind prețurile pentru acest tip de cheltuieli. De regulă, acestea sînt prețurile medii pentru 1 h–ut. de exploatare pe tipuri de utilaje de construcții pentru localitatea dată, în care se execută construcția. Pentru întreprinderile de antrepriză, care au la bilanț utilaje de construcții, se recomandă să înmagazineze în computer și să țină în stare de lucru borderourile cu datele primare privind valoarea de funcționare a utilajelor de construcții.

c) valoarea resurselor materiale se determină pornind de la informația pe care o deține alcătuitorul privind prețurile pentru acest tip de cheltuieli. Pentru întreprinderile de antrepriză acestea sînt datele medii privind valoarea efectivă a materialelor, elementelor și articolelor (ținînd cont de cheltuielile pentru transport pînă la depozitele obiectivului, inclusiv pentru lucrările de încărcare - descărcare și de cheltuielile pentru achiziționare-depozitare suportate de întreprinderea de antrepriză), care se determină pe baza prețurilor de piață și a tarifelor furnizorilor și pe baza datelor din evidență contabilă. Cheltuielile de transport pot fi determinate luînd în calcul datele efective sau cele medii pe unitatea de măsură adoptată pentru materialul transportat (pe m³, t, m² etc.), în procente din valoarea materialelor, pe 1 t -km de încărcătură. Cheltuielile de achiziționare-depozitare se iau în calcul sub formă de procente-norme din valoarea materialelor . Fiecare întreprindere de antrepriză calculează și aprobă pentru sine o normă individuală de cheltuieli pentru achiziționare-depozitare, stabilită pe baza datelor din evidența contabilă. În caz de necesitate normele pot fi revizuite și reaprobat, de regulă, o dată pe an.

În documentația de deviz și de licitație elaborată la comanda investitorului (devizul investitorului) valoarea resurselor materiale se determină pe baza prețurilor de piață pentru materiale, articole și elemente, tarifelor medii pentru transportul încărcăturilor și cheltuielile de achiziționare-depozitare. Normele cheltuielilor de achiziționare-depozitare se calculează în procente din valoarea materialelor:

- pentru materiale de construcții, tehnico-sanitare și electrotehnice – 2 %;
- pentru utilaje – 1,2 %;
- pentru construcții metalice – 0,75 %.

4.3.2.5 În componența cheltuielilor directe, cheltuielile de transport și cheltuielile de achiziționare-depozitare se vor lua în rînduri separate.

4.3.2.6 Informația privind prețurile curente pentru resursele materiale folosite în construcții poate fi obținută de la organele de statistică, din diferite materiale informative publicate, de la fabricanții de materiale .

4.3.2.7 Pentru obiectivele nescutite legal de taxa pe valoarea adăugată (TVA), valoarea materialelor, resurselor energetice, serviciilor de transport, altor servicii achiziționate se iau în calcul fără TVA.

4.3.2.8 Pentru obiectivele scutite legal de TVA valoarea materialelor, resurselor energetice, serviciilor de transport, altor servicii achiziționate se iau în calcul ținînd cont de TVA.

4.3.2.9 În ambele cazuri trebuie să existe, în mod obligatoriu, factura care confirmă includerea TVA în structura prețului.

4.3.3 Întocmirea devizelor locale de resurse (Formularul № 3)

4.3.3.1 Indicii de resurse de același tip se însușează conform listelor respective cu cantitățile de lucrări în următoarea consecutivitate:

Manopera:

Zidar   h – om;
 Finisor   h – om ;
 Săpător   h – om ; etc.

sau

Manopera:

Muncitor-constructor   h – om.

Resurse materiale:

Nisip   m³;
 Ciment   t;
 Beton   m³;
 Sticlă   m²; etc.

Utilaje de construcții:

Buldozer	h – ut.;
Excavator	h – ut.;
Automacara	h – ut.; etc.

4.3.3.2 Indicii de resurse globale se evaluează în prețurile curente, pentru a obține cheltuielile directe.

4.3.3.3 Evaluarea resurselor se efectuează în ordinea stabilită de p.4.3.2.4 a), b), c).

4.3.3.4 Valoarea de deviz a lucrărilor se determină conform formularului pentru devizul local de resurse, Formularul Nr. 3 se anexează cu două exemple.

4.3.3.5 În Formularul Nr.3 și Formularul Nr.7, după „Total:” se includ:

- contribuțiile la asigurările sociale și medicale defalcate din cheltuielile pentru salarizarea muncitorilor - constructori în mărimea stabilită de legislația în vigoare;
- cheltuielile de transport, în % din costul materialelor;
- cheltuielile de achiziționare-depozitare, în % din costul materialelor;
- cheltuielile de regie din totalul cheltuielilor directe (pentru lucrările de montare și reglare-demarare – din cheltuielile pentru salarizare);
- beneficiul de deviz din totalul cheltuielilor directe și cheltuielilor de regie.

4.3.3.6 În devizele-oferte antreprenorul ia în considerare cheltuielile limitate, pentru:

- clădiri și construcții provizorii (conform NCM L.02.05-2012);
- scumpirea pe timp friguros (conform NCM L.02.06-2012);
- energia electrică (Anexa B la Instrucțiunile prezente);
- rezerva pentru cheltuielile neprevăzute (în conformitate cu pct. 6.11 din Instrucțiunile prezente);
- taxa pe valoarea adăugată - (în conformitate cu legislația în vigoare).

4.3.3.7 În devizele pentru lucrările executate în regie proprie, spre deosebire de lucrările executate în antrepriză, cheltuielile directe, cheltuielile indirecte și cheltuielile limitate se includ conform cheltuielilor reale, iar beneficiul de deviz se prevede, dacă întreprinderea planifică profit de la această construcție.

4.4 Cheltuielile de regie și beneficiul de deviz în devizele locale întocmite prin metoda de resurse

4.4.1 **Calcularea cheltuielilor de regie** se realizează în baza normelor determinate conform CP L.01.03-2012.

Întreprinderile de antrepriză determină normele individuale de cheltuieli de regie pe baza cheltuielilor efective. Normele individuale de cheltuieli se aprobă de către conducerea întreprinderii de construcții. Normele de cheltuieli de regie se revizuiesc o dată pe an și se re aprobă.

Condițiile de aplicare a normelor modificate de cheltuieli de regie în decontările pentru lucrările executate în perioada de execuție a contractului, se stipulează prin condiții speciale în contractul de executare a lucrărilor de construcții-montaj.

În devizele investitorului norma de cheltuieli de regie se aplică în mărime medie pe ramura “Construcții”.

4.4.2 **Norma de beneficiu de deviz** se include în devizele locale în modul următor:

- a) întreprinderea de antrepriză determină norma de beneficiu de deviz conform CP L.01.05-2012. Aceasta normă se include în devizele-oferte ale antreprenorului, în procesul de efectuare a acestora;
- b) în devizele investitorului norma de beneficiu de deviz se include în mărime medie pe ramură;

4.4.3 Datele privind norma medie pe ramură pentru cheltuielile de regie și beneficiul de deviz se comunică de către Organul Național de Dirijare în Construcții, la începutul fiecărui an.

4.5 Întocmirea devizelor locale la procurarea și montajul utilajelor tehnologice

4.5.1 La întocmirea devizelor locale prin metoda de resurse la procurarea și montajul utilajelor tehnologice pentru capitolul “Montarea utilajelor tehnologice” se utilizează aceleași principii ca pentru lucrările de construcții, numai că cheltuielile de transport, de achiziționare-depozitare și altele nu se includ în valoarea montajului utilajelor, fiindcă ele sunt luate în considerare în valoarea utilajelor, iar defalcările pentru cheltuielile de regie se efectuează din cheltuielile pentru salarizarea muncitorilor-montatorilor.

4.5.2 Valoarea de deviz a utilajelor tehnologice, mobilei, inventarului se determină ca suma cheltuielilor pentru procurarea și transportarea lor la depozitul anexă sau la locul de predare în montaj.

Valoarea de deviz a utilajelor tehnologice constă din:

- prețul de procurare a utilajelor;
- valoarea pieselor de schimb;
- valoarea ambalajului;
- cheltuielile de transport și servicii intermediare sau aprovizionare;
- cheltuielile de completare;
- cheltuielile de achiziționare-depozitare;
- alte cheltuieli care se raportează la valoarea utilajelor.

Din cheltuielile enumerate se iau în considerare doar cheltuielile care nu au intrat în prețul de procurare și este necesar compensarea lor.

4.5.3 Cheltuielile pentru instalarea utilajului, care nu necesită montare, urmează a fi incluse în devize în mărime de 0,5% din costul de procurare cu calcularea cheltuielilor de regie și beneficiului de deviz ca pentru lucrările de construcții.

5 Întocmirea devizelor pe obiecte

5.1 Întocmirea devizelor pe obiecte se efectuează conform Formularului nr.8 (se anexează), la obiecte în general prin însumarea datelor din devizele locale.

5.2 Devizul pe obiect poate fi neîntocmit, atunci când la obiectiv sunt doar un tip de lucrări (cheltuieli).

6 Întocmirea devizelor generale

6.1 Devizul general se întocmește în întregime sau pentru o tranșă de construcție a întreprinderii, clădirii și construcții speciale indiferent de numărul de antreprenori generali, care vor executa construcția. În devizul general se includ, prin rînduri aparte, totalurile pe devizele pe obiecte, pe devizele locale și calculele pe tipuri de cheltuieli (conform Formularului Nr. 9 - se anexează).

Devizele generale se întocmesc și se aprobă pentru obiectele sociale, civile și industriale.

6.2 În devizele generale pentru obiectivele de producere și obiectivele civile mijloacele se repartizează pe următoarele capitole:

1. Pregătirea terenului pentru construirea obiectivului.
2. Obiectivul investiții de bază.
3. Obiecte auxiliare și de deservire.
4. Obiecte energetice.
5. Obiecte de comunicații și transport.
6. Construcții ingineresti și rețele exterioare (apă, canalizare, termice, gaze).
7. Amenajarea terenului.
8. Organizarea lucrărilor de construcții.
9. Alte cheltuieli.
10. Întreținerea direcției (supravegherea tehnică) a întreprinderilor (instituțiilor) în construcție.
11. Pregătirea personalului de exploatare.
12. Lucrări de proiectări, prospectări, controlul de autor, verificare/expertizare.

Pe fiecare capitol a devizului general se efectuează totalurile. Pe capitolele 1-7, 1-8, 1-9, 1-12 se reprezintă totalurile sumare.

6.3 Pentru devizul general se întocmește un memoriu explicativ în care se prezintă:

- nivelul prețurilor de deviz pe a căror bază a fost întocmit devizul general (trimestru, an);
- lista Indicatoarelor de norme de deviz pentru lucrările de construcții, construcții-montaj, reparații și restaurare;
- normele de cheltuieli de regie și de beneficiu de deviz;
- alte date privind modul de determinare a valorii, caracteristice pentru obiectivul dat (existența proiectelor de execuție a obiectelor de uz comun, documentelor privind includerea mijloacelor pentru construcție în obiectele de uz comun, proporțional cu necesarul de servicii ale obiectelor de uz comun etc.).

6.4 În capitolul 1 “Pregătirea terenului pentru construirea obiectivului” se includ mijloacele pentru lucrările și cheltuielile legate de obținerea și amenajarea terenului de construcții. Valoarea lucrărilor pregătitoare se determină pe baza volumelor prevăzute în proiect și a prețurilor în vigoare.

6.5 În capitolele 2-7 se includ obiectele, a căror denumire corespunde cu cea a capitolelor.

6.6 În capitolul 8 “Organizarea lucrărilor de construcții” se includ mijloacele pentru:

— execuția și demontarea clădirilor și construcțiilor provizorii, prevăzute în lista de titluri, conform NCM L.01.05-2012 – din totalul capitolelor 1-7 - în coloanele 4, 5 și 8;

— plata autorizațiilor de conectare la rețelele provizorii sau permanente de telecomunicații, de alimentare cu apă, energie electrică, termice, gaze, plata autorizațiilor necesare pentru executarea lucrărilor de construcții, montaj, speciale, în cazuri admise de legislație: cheltuieli suplimentare pentru transportul muncitorilor care execută lucrări cu caracter mobil sau ambulant, cheltuieli de deplasare, metoda de schimb etc. În devizele investitorului aceste cheltuieli se includ în mărime de 0,9% (valoarea medie pe ramura) din lucrările de construcții-montaj (col.4 + col.5) conform totalului capitolelor 1-7, în coloanele 7 și 8.

În devizele-oferte cheltuielile pentru organizarea șantierului se includ conform calculelor întreprinderii de antrepriză.

6.7 În capitolul 9 “Alte cheltuieli” se includ mijloacele pentru:

— cheltuielile suplimentare la realizarea lucrărilor de construcții-montaj pe timp friguros, conform normativului NCM L.02.06-2012 – din totalul capitolelor 1-8 - în coloanele 4, 5 și 8;

— plata pentru energia electrică. La întocmirea devizului general plata pentru energia electrică se determină în baza Normelor de consum de energie electrică, prezentate în Anexa B, din col. 4 plus col. 5 conform totalului capitolelor 1-8, utilizându-se tarifele energiei electrice în vigoare la data întocmirii devizului general, se înscrie în coloanele 4, 5, 8. La întocmirea devizelor-oferte antreprenorul include plata pentru energia electrică în conformitate cu Normele de consum sau conform calculelor proprii bazate pe consumurile reale înregistrate la obiectele analogice;

— mijloacele ce țin de încercarea piloților, efectuată de întreprinderea de antrepriză de construcții-montaj conform sarcinii tehnice a beneficiarului (achiziționarea piloților, transportarea lor și înfigerea în terenul de fundare, amenajarea dispozitivelor de încărcare, încercarea piloților și altele) se determină prin calcul de deviz, pe baza datelor din proiect și a normelor de deviz corespunzătoare cu calcularea cheltuielilor de regie și a beneficiului de deviz. Aceste mijloace se înscriu în coloanele 4 și 8.

— alte cheltuieli neluate în considerare în capitolele anterioare.

6.8 În capitolul 10 “Întreținerea direcției (supravegherea tehnică) a întreprinderilor (instituțiilor) în construcție” se includ mijloacele pentru întreținerea serviciului beneficiarului (supravegherea tehnică).

6.8.1 Pentru obiectivele care se execută pe contul mijloacelor din bugetul de stat sau din bugetul unităților administrativ-teritoriale, mijloacele pentru întreținerea serviciilor beneficiarului (supravegherea tehnică) se determină prin aplicarea limitelor de cheltuieli, prezentate în Anexa C la prezentele Instrucțiuni. Limitele de cheltuieli se aplică la totalul capitolelor 1-9 ale devizului general și se înscriu în coloanele 7 și 8.

6.8.2 Pentru obiectivele care se execută pe contul mijloacelor proprii ale persoanelor juridice sau fizice, mijloacele pentru întreținerea serviciilor beneficiarului se determină prin înțelegerea între beneficiar (ordonatorul de credite) și titular (investitor) în conformitate cu CP L.01.08-2012.

6.9 În capitolul 11 “Pregătirea personalului de exploatare” se includ mijloacele pentru pregătirea personalului de exploatare pentru întreprinderile în construcție sau în reconstrucție, care se determină prin calcule pornind de la numărul și structura pe calificări, termenele de instruire, cheltuielile pentru instruirea teoretică și în producție, salariile (bursele) muncitorilor care se instruiesc, costul călătoriei până la locul de studii, tur-retur etc.

6.10 În capitolul 12 “Lucrări de proiectări, prospectări, controlul de autor” (în coloanele 7 și 8) se includ mijloacele pentru:

- executarea lucrărilor de cercetări și prospectări – separat pentru lucrările de cercetări și cele de prospectări;
- efectuarea controlului de autor a lucrărilor de construcții de către organizațiile de proiectare;
- efectuarea verificării/expertizei documentației de fezabilitate, documentației de proiect și deviz;
- efectuarea avizărilor cu plată, obținerea prescripțiilor tehnice și a autorizațiilor cu plată;
- organizarea licitațiilor (tenderelor) pentru proiectarea sau executarea lucrărilor de antrepriză;
- plata pentru obținerea certificatului de urbanism și prelungirea lui, pentru autorizația de construire sau desființare a obiectului;
- lucrările de elaborare a sarcinii tehnice pentru încercarea piloților.

6.10.1 Valoarea lucrărilor de cercetări și prospectări se determină în conformitate cu documentele normative în vigoare la momentul încheierii contractului de executare a lucrărilor de proiectări și prospectări, se include în coloanele 7 și 8.

Pentru obiectivele care se finanțează din bugetul de stat sau din bugete unităților administrativ-teritoriale, valoarea de bază a lucrărilor de proiectări și prospectări se determină conform Cataloagelor de prețuri pentru lucrările de proiectări și prospectări, în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova. Recalcularea în prețuri curente se face cu ajutorul unui coeficient care pentru acest tip de lucrări periodic se aprobă de către Organul Național de Dirijare în Construcții. În prețul contractual se include suplimentar rentabilitatea planificată. La data de 1 ianuarie 2012 se aplică coeficientul 17200 - pentru lucrările de proiectări și coeficientul 16800 - pentru cele de prospectări.

6.10.2 Mijloacele pentru efectuarea controlului de autor de către organizațiile de proiectare privind execuția lucrărilor de construcții se aplică în mărime de 0,3% din totalul capitolelor 1-9 și se includ în coloanele 7 și 8.

6.10.3 Cheltuielile pentru verificare/expertizare a documentației de fezabilitate și a documentației de proiect și deviz se determină în conformitate cu documentele normative în vigoare la data întocmirii devizului general, se includ în coloanele 7 și 8.

6.10.4 Cheltuielile pentru avizarea cu plată, obținerea prescripțiilor tehnice și autorizațiilor cu plată se determină pe baza tarifelor serviciilor care emit avize, PT sau autorizații, se includ în coloanele 7 și 8.

6.10.5 Cheltuielile privind plata pentru obținerea certificatului de urbanism, și prelungirea lui pentru obținerea autorizației de construire sau desființare a obiectului se determină în conformitate cu articolul 27 Legea Republicii Moldova №163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, se includ în coloanele 7 și 8 .

6.10.6 Cheltuielile privind organizarea licitațiilor (tenderelor) pentru proiectarea și executarea lucrărilor de antrepriză (dacă licitațiile au fost ținute sau vor fi ținute) se determină în conformitate cu Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări, care va fi în vigoare în momentul organizării licitațiilor (tenderelor), se includ în coloanele 7 și 8 .

6.10.7 Mijloacele pentru lucrările de efectuare a sarcinii tehnice pentru încercarea piloților în teren cu sarcini dinamice și statice, precum și realizarea conducerii și supravegherii în perioada de încercare, prelucrarea datelor de la încercare și alte cheltuieli se determină conform Indicatorilor de prețuri pentru lucrările de proiectare și cercetare, care sunt în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova. Aceste mijloace se includ în coloanele 7 și 8.

6.11 După totalul capitolelor 1-12 în devizul general printr-un rând aparte se include rezerva de mijloace pentru cheltuielile neprevăzute, destinată acoperirii cheltuielilor, necesităților care apar în procesul de elaborare a documentației de execuție (etapa

proiect, proiectul de execuție) sau în procesul de construcție ca rezultat al precizării soluțiilor de proiect sau a condițiilor de construcție pe obiecte (pe categorii de lucrări), prevăzute în proiectul aprobat. Această rezervă se determină din totalul capitolelor 1-12, în mărime de 2% pentru obiectivele din sfera socială, de 3% pentru obiectivele de producere, de 6% pentru temei tehnico-economici și calculele tehnico-economice și se includ în coloanele 4-8.

O parte din rezerva de mijloace pentru cheltuielile neprevăzute, prevăzută în devizul general, în mărime convenită de beneficiar și antreprenor, poate fi inclusă în structura prețului contractual fix.

Dacă prețul contractual este deschis și decontările între beneficiar și antreprenor se efectuează pentru volumele de lucrări efectiv executate, această parte din rezervă nu se transmite antreprenorului, ea rămâne la beneficiar.

6.12 În conformitate cu Regulamentul “Cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții (SDNC), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1436 din 17 decembrie 2008 – după totalul care cuprinde rezerva pentru cheltuielile neprevăzute, se include rîndul : Sursele pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții (SDNC) – în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sînt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de 50 de mii lei la un obiectiv, se includ în coloanele 4, 5, 6, 7, 8.

Investițiile capitale cuprind: valoarea lucrărilor de construcții-montaj (construcție nouă, reconstrucție, extindere, reutilare tehnică a întreprinderilor în funcțiune), cheltuieli pentru utilaje și inventar, lucrări de proiectări și prospectări, lucrări de verificare/expertizare a documentației de proiect și deviz, supravegherea tehnică și de autor a lucrărilor de construcții, precum și alte cheltuieli prevăzute în devizul general.

6.13 Cheltuielile cuprinse în capitolele 1-12 ale devizului general se determină fără aplicarea taxei pe valoarea adăugată.

6.14 Din totalul sumar luînd în considerare mijloacele pentru finanțarea SDNC se calculează taxa pe valoare adăugată (TVA) și se includ în coloanele 4, 5, 6, 7, 8;

6.15 În cazul construcției obiectivelor scutite legal de TVA, Organul Național de Dirijare în Construcții va pregăti și va publica documentele instructive respective despre formarea prețului.

6.16 Se supune aprobării suma totalului “Total deviz general”.

6.17 După totalul devizului general se indică:

— sumele rambursate, indicate în devizele pe obiecte (locale) și sumele din clădirile și construcțiile provizorii;

— valoarea de bilanț (valoarea reziduală) a utilajelor demontate sau reamplasate în limitele întreprinderii de reconstruit sau de reutilat tehnic în funcțiune. (În acest caz indicatorii tehnico-economici ai proiectului se determină ținând cont de valoarea totală a obiectivului, care cuprinde și valoarea utilajelor reamplasate);

— datele privind cotele de participare a întreprinderilor și organizațiilor la execuția obiectivelor de uz comun;

— datele-totaluri privind repartizarea valorii totale de deviz a obiectivului de execuție a unui complex de clădiri de locuit și sociale pe direcții de investiții capitale, în cazul în care în componența acestui obiectiv se prevăd clădiri și construcții încorporate, anexate sau izolate care fac parte din diferite direcții de investiții capitale (comerț și alimentație publică, întreprinderi de deservire socială, gospodărie comunală etc.).

6.18 Devizul investitorului întocmit pentru licitație se precizează în conformitate cu devizele-oferte ale contractantului-câștigător și condițiile contractului de antrepriză încheiat și se aprobă de către investitor. Devizul general precizat se prezintă pentru deschiderea finanțării investițiilor capitale.

6.19 Cheltuielile pentru lucrările de reglare-demarare se determină în conformitate cu CP L.01.06-2005 „Instrucțiuni privind întocmirea devizelor pentru lucrările de reglare-demarare prin metoda de resurse” și Indicatoarele RD1÷RD9, și se achită din contul activității generale a beneficiarului.

7 Întocmirea centralizatoarelor de cheltuieli

7.1 Centralizatorul de cheltuieli se întocmește în cazul în care complexul cuprinde atât obiective cu destinație industrială (specială) cât și civile sau tranșele lor.

7.2 Centralizatorul de cheltuieli determină valoarea totală a obiectivului în baza devizelor generale (conform Formularului №10 – se anexează), ținând cont de sumele recuperabile.

8 Întocmirea decontărilor pentru lucrările de antrepriză executate

8.1 Decontările pentru lucrările de antrepriză se perfectează printr-un proces-verbal de recepție a lucrărilor executate, în conformitate cu formularul nr.C2n (Anexa E cu exemplu).

Conform Codului Civil al Republicii Moldova prețul contractual fix rămâne neschimbat, dar economia obținută în urma executării lucrărilor de antrepriza (fără reducerea calității și cantității lucrărilor) rămâne la antreprenor, dacă nu a fost convenit un alt mod de repartizare a economiei respective.

8.2 Principiile de întocmire a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate sunt aceleași ca și la devize, în baza cărora se încheie contractul de antrepriză.

8.3 Indiferent de cine achiziționează materialele de construcții pentru construire (beneficiarul sau antreprenorul), valoarea materialelor se include în valoarea lucrărilor de antrepriză. În cazul, când materialele au fost procurate de beneficiar, aceștia le transmit antreprenorului printr-un proces-verbal cu indicarea valorii lor de deviz (valoarea de deviz a materialelor este prețul de procurare plus cheltuielile de transport și de achiziționare-depozitare, fără TVA) și printr-un rînd aparte – TVA.

Antreprenorul, în modul stabilit, include materialele în valoarea lucrărilor de antrepriză, pe urmă, după totalul procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate înscrie valoarea lor, ca sume rambursate, cu rambursarea sumelor TVA aferente. Pentru plată beneficiarului i se prezintă suma diminuată.

8.4 La efectuarea reconstrucției și reparației capitale, costul materialelor utilizate după demontare și aduse în stare bună pentru folosirea ulterioară, se determină și se includ în deviz și în procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate la prețul materialelor noi. Pentru costul materialelor folosite după demontare se aplică normele pentru cheltuielile de regie și beneficiului de deviz în același mod ca și pentru materialele noi. După totalul devizului sau procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate costul acestor materiale se prezintă ca sume rambursate cu restituirea respectivă a TVA. Spre plată beneficiarului i se prezintă suma minus rambursarea.

8.5 Trecerea la pierderi a materialelor utilizate la executarea lucrărilor de construcții-montaj se efectuează reieșind din cantitatea real utilizată, determinată pe baza datelor reflectate în registrele de evidență și dările de seamă materiale în comparație cu consumul, determinat conform normelor de producție stabilite de întreprinderea dată sau conform Indicatoarelor de norme de deviz în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu formularul tipizat C-29 (Anexa F) .

8.6 Pentru efectuarea controlului asupra respectării normelor de consum ale materialelor mărunte, exprimate în procente (%) în normele de deviz, pot fi utilizate „Общие производственные нормы расхода материалов в строительстве”, Moscova, 1986.

8.7 La încheierea contractului pentru efectuarea lucrărilor de subantrepriză, au loc servicii prestate subantreprenorului de către antreprenor, care se recomandă să fie determinate în procente (%) din valoarea de deviz a lucrărilor executate în conformitate cu structura acestor cheltuieli, prezentată în Anexa D.

 Denumirea obiectivului

Lista cu cantitățile de lucrări № 2-1-1

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări	Unitatea de măsură	Volum
1	2	3	4	5
1	CF02A	Tencuieli interioare de 2 cm grosime, drișcuite, executate manual, la pereți sau stâlpi, pe suprafețe plane cu mortar var-ciment marca M 25-T pentru șprîț și mortar M 10-T pentru grund și stratul vizibil, pe zidărie de cărămidă sau blocuri mici de beton	m ²	100,000
2	RpCD02A	Armături din oțel-beton OB 37, cu diam. barelor de peste 8 mm, fasonate în ateliere de șantier, fasonarea armaturilor pentru fundații și radiere	kg	295,400
3	CA02A	Beton simplu turnat în egalizări, pante, sape la înălțimi pînă la 35 m inclusiv, prepararea cu centrala de betoane și turnarea cu mijloace clasice beton clasa C 5/4 (Bc 5/B 75)	m ³	3,000

Proiectant

 (funcția, semnătura, numele, prenumele)

L.Ș.

Denumirea obiectivului

Deviz-ofertă № _____

Lucrări de reparație

Denumirea lucrării

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Preț pe unitate de măsură, lei (inclusiv salariu)	Total, lei (col.5 × col.6)
1	2	3	4	5	6	7
1	CF02A	Tencuieli interioare de 2 cm grosime, drișcuite, executate manual, la pereți sau stâlpi, pe suprafețe plane cu mortar var-ciment marca M 25-T pentru șpriț și mortar M 10-T pentru grund și stratul vizibil, pe zidărie de cărămidă sau blocuri mici de beton	m2	100,000	38,170 23,820	3 817,000 2 382,000
2	RpCD02A	Armături din oțel-beton OB 37, cu diam. barelor de peste 8 mm, fasonate în atelier de șantier, fasonarea armaturilor pentru fundații și radiere	kg	295,400	0,862 0,834	254,547 246,275
3	CA02A	Beton simplu turnat în egalizări, pante, sape la înălțimi până la 35 m inclusiv, prepararea cu centrala de betoane și turnarea cu mijloace clasice beton clasa C 5/4 (Bc 5/B 75)	m3	3,000	675,340 109,572	2 026,020 328,716
Total						
Asigurări sociale și medicale						
Total						
Cheltuieli de transport						
Total						
Cheltuieli pentru depozitare						
Cheltuieli directe						
Cheltuieli de regie						
Total						
Beneficiu de deviz						
Total						
Cheltuieli pentru clădiri și construcții						
Total						
Cheltuieli pe timp friguros						
Cheltuieli pentru energie electrică (conform calculelor)						
Total						
Cheltuieli neprevăzute						
Total						
TVA						
Total deviz:						
Inclusiv salariu						

APROBAT:

Investitor

Ofertant

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

L.Ș.

L.Ș.

NOTĂ – Exemplul devizului-ofertă este prezentat cu cheltuielile limitate.

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local de resurse № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **12 144,61 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură	Total
1	2	3	4	5	6	7
Total borderou de resurse № :						
Manopera						
1.	7123010010200	Betonist	h-om	34,40	23,82	819,41
2.	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	48,20	23,82	1 148,08
3.	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	3,44	23,82	81,94
Total manopera						2 049,43
Materiale						
1.	1411122201752	Piatra Sparta	m3	1,53	210,00	321,30
2.	2663102100000214	Beton -M75	m3	8,95	667,00	5 967,78
3.	4100116202818	Apa pentru mortare si betoane	m3	1,02	14,95	15,29
Total materiale de construcții						6 304,37
Utilaje de construcții						
1.	2922140007000	Macara	h-ut	2,15	184,15	395,92
2.	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	0,17	300,58	52,39
3.	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	5,16	16,10	83,08
4.	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	0,64	16,50	10,59
Total utilaje de construcții						541,98
Total			lei	8 895,78		
Asigurări sociale și medicale			26,50 %	543,10		
Total			100,00 +	9 438,88		
Cheltuieli de transport			7,00 %	441,31		
Total			100,00 +	9 880,19		
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %	126,09		
Cheltuieli directe			100,00 +	10 006,27		
Cheltuieli de regie			14,50 %	1 450,91		
Total			100,00 +	11 457,18		
Beneficiu de deviz			6,00 %	687,43		
Total deviz			100,00 +	12 144,61		

Întocmit

(funcția, semnătura)

Verificat

(funcția, semnătura)

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local de resurse № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **15 135,28 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură	Total
1	2	3	4	5	6	7
Total borderou de resurse № :						
Manopera						
1.	7123010010200	Betonist	h-om	34,40	23,82	819,41
2.	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	48,20	23,82	1 148,08
3.	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	3,44	23,82	81,94
Total manopera						2 049,43
Materiale						
1.	1411122201752	Piatra Sparta	m3	1,53	210,00	321,30
2.	2663102100000214	Beton -M75	m3	8,95	667,00	5 967,78
3.	4100116202818	Apa pentru mortare si betoane	m3	1,02	14,95	15,29
Total materiale de construcții						6 304,37
Utilaje de construcții						
1.	2922140007000	Macara	h-ut	2,15	184,15	395,92
2.	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	0,17	300,58	52,39
3.	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	5,16	16,10	83,08
4.	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	0,64	16,50	10,59
Total utilaje de construcții						541,98
Total			lei	8 895,78		
Asigurări sociale și medicale			26,50 %	543,10		
Total			100,00 +	9 438,88		
Cheltuieli de transport			7,00 %	441,31		
Total			100,00 +	9 880,19		
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %	126,09		
Cheltuieli directe			100,00 +	10 006,27		
Cheltuieli de regie			14,50 %	1 450,91		
Total			100,00 +	11 457,18		
Beneficiu de deviz			6,00 %	687,43		
Total			100,00 +	12 144,61		
Cheltuieli pentru clădiri și construcții			0,80 %	97,16		
Total			100,00 +	12 241,77		
Cheltuieli pe timp friguros			1,00 %	122,42		
Cheltuieli pentru energie electrica (conform calculelor)			1,00 %	1,24		
Total			100,00 +	12 365,43		
Cheltuieli neprevăzute			2,00 %	247,31		
Total			100,00 +	12 612,73		
TVA			20,00 %	2 522,55		
Total deviz:						15 135,28

Întocmit

(funcția, semnătura)

Verificat

(funcția, semnătura)

NOTĂ – Exemplul devizului local de resurse este prezentat cu cheltuielile limitate.

Obiect № 2236   Investitor:

Denumirea obiectivului

Catalog de prețuri unitare pentru obiectul

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări, cheltuieli și resurse	U.M.	Consum de resurse pe unitate de măsură	Valoare, lei	
					Pe unitate de măsură	Total incl. salariul
1	2	3	4	5	6	7
		1. Lucrări de terasamente				
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și	100 m3			332,22
	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	1,3000	300,58	332,22
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, având peste 1 m lățime și	m3			24,30
	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	1,0200	23,82	24,30
		2. Fundații				
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2			1 276,00
	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	6,8100	23,82	162,21
	1411122201752	Piatra sparta	m3	5,1000	210,00	1 071,00
	4100116202818	Apa pentru mortare și betoane	m3	0,5000	14,95	7,48
	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	2,1400	16,50	35,31
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero	m3			855,95
	7123010010200	Betonist	h-om	4,0000	23,82	95,28
	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	0,4000	23,82	9,53
	2663102100000214	Beton -M75	m3	1,0250	667,00	693,93
	4100116202818	Apa pentru mortare și betoane	m3	0,1000	14,95	1,52
	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	0,6000	16,10	9,66
	2922140007000	Macara	h-ut	0,2500	184,15	46,04

APROBAT:

Întocmit

Investitor

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

L.Ș.

L.Ș.

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **12 144,61 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură incl. salariu	Total incl. salariu
1	2	3	4	5	6	7
		1. Lucrări de terasamente				
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și..	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, având peste 1 m lățime și	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
Total Lucrări de terasamente						1 151,80
Inclusiv salariu						1 099,41
		2. Fundații				
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero.	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
Total Fundații						7 743,98
Inclusiv salariu						950,01
Total					lei 8 895,78	
Asigurări sociale și medicale			26,50 %		543,10	
Total			100,00 +		9 438,88	
Cheltuieli de transport			7,00 %		441,31	
Total			100,00 +		9 880,19	
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %		126,09	
Cheltuieli directe			100,00 +		10 006,27	
Cheltuieli de regie			14,50 %		1 450,91	
Total			100,00 +		11 457,18	
Beneficiu de deviz			6,00 %		687,43	
Total deviz:					12144,61	
Inclusiv salariu					2 049,43	

Întocmit

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Verificat

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **15 135,28 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură incl. salariu	Total incl. salariu
1	2	3	4	5	6	7
1. Lucrări de terasamente						
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, avînd peste 1 m lățime și	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
Total Lucrări de terasamente Inclusiv salariu					1 151,80	1 099,41
2. Fundații						
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatră spartă	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero.	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
Total Fundații Inclusiv salariu					7 743,98	950,01
Total			lei		8 895,78	
Asigurări sociale și medicale			26,50 %		543,10	
Total			100,00 +		9 438,88	
Cheltuieli de transport			7,00 %		441,31	
Total			100,00 +		9 880,19	
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %		126,09	
Cheltuieli directe			100,00 +		10 006,27	
Cheltuieli de regie			14,50 %		1 450,91	
Total			100,00 +		11 457,18	
Beneficiu de deviz			6,00 %		687,43	
Total			100,00 +		12 144,61	
Cheltuieli pentru clădiri și construcții			0,80 %		97,16	
Total			100,00 +		12 241,77	
Cheltuieli pe timp friguros			1,00 %		122,42	
Cheltuieli pentru energie electrică (conform calculelor)			1,00 %		1,24	
Total			100,00 +		12 365,43	
Cheltuieli neprevăzute			2,00 %		247,31	
Total			100,00 +		12 612,73	
TVA			20,00 %		2 522,55	
Total deviz:					15 135,28	
Inclusiv salariu					2 049,43	

Întocmit

_____
(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Verificat

_____
(funcția, semnătura, numele, prenumele)

NOTĂ – Exemplul devizului local este prezentat cu cheltuielile limitate.

Formular nr. 8**Obiect № 2236**

Denumirea obiectivului

Deviz pe obiect № 1-1

Denumirea obiectului

Unitate de măsură de calcul pentru valoarea unitară _____ m³ (m²)

Valoarea de deviz _____ mii lei

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

Nr crt.	Număr devize și calcule	Denumire lucrări și cheltuieli	Valoare de deviz, mii lei					Indici valori unitare
			Lucrări de construcții	Lucrări de montaj	Utilaj, mobilier, inventar	Alte cheltuieli	Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Deviz local	Lucrări de construcții						
2	1-1-1	Lucrări de instalații						
3	Deviz local	sanitare interioare						
	1-1-2	Iluminatul electric interior						
	Deviz local	Etc.						
	1-1-3	Total						
		TVA – 20%						
		Total						

Inginer-șef de proiect

_____
funcția, semnătura, numele, prenumele

Întocmit

_____
funcția, semnătura, numele, prenumele

Verificat

_____
funcția, semnătura, numele, prenumele

Investitor
APROBAT

Deviz general în valoare de _____ mii lei
inclusiv sumele rambursate _____ mii lei

„___” _____ 20___

Obiect №2236

Deviz general

_____ (denumirea obiectivului)

Întocmit în prețuri curente _____ anul 20___

Valoarea de deviz _____ mii lei

№	Temei	Denumirea cheltuielilor	Valoarea, mii lei					Notă
			Lucrări de construcție	Lucrări de montaj	utilaj, mobilă inventar	Alte cheltuieli	Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Capitolul 1. Pregătirea terenului pentru construirea obiectivului								
1	Calcul	Stabilirea hotarelor terenului						
2	Deviz local 1-1-1	Trasarea axelor clădirii						
3	Deviz local 1-2-1	Defrișarea spațiilor verzi						
4	Deviz local 1-3-1	Lucrări de demontare						
		Total capitolul 1						
Capitolul 2. Obiectivul investiții de bază								
5	Deviz pe obiect 2-1	Reconstrucția blocului de producere №1						
		Total capitolul 2						
Capitolul 3. Obiecte auxiliare și de deservire								
6	Deviz pe obiect 3-1	Bloc administrativ cu cafenea						
		Total capitolul 3						
Capitolul 4. Obiecte energetice								
7	Deviz local 4-1-1	Rețele electrice 10 kV (200m)						
		Total capitolul 4						
Capitolul 5. Obiecte de comunicații și transport								
8	Deviz pe obiect 5-1	Parcare pentru automobile						
9	Deviz local 5-2-1	Pavare						
		Total capitolul 5						
Capitolul 6. Construcții ingineresti și rețele exterioare (apă, canalizare, termice, gaze)								
10	Deviz pe obiect 6-1	Rețelele de alimentare cu apă și canalizare (AC)						
		Total capitolul 6						
Capitolul 7. Amenajarea teritoriului și spații verzi								
11	Deviz local 7-1	Sistematizare pe verticală						
		Total capitolul 7						
		Total capitolul 1-7						
Capitolul 8. Organizarea lucrărilor de construcții								
12	NCM L.02.05-2012	Clădiri și construcții provizorii						
		Inclusiv rambursarea materialelor 15%						
13	CPL.01.01-2012 p.6.6	Plata autorizațiilor la conectarea rețelelor, transportarea lucrătorilor, metoda schimb - 0,9% din totalul cap.1-7						

continuarea Tabelului

		Total capitolul 8						
		Inclusiv rambursarea materialelor						
		Total capitolul 1-8 Inclusiv rambursarea materialelor						
Capitolul 9. Alte cheltuieli								
14	NCM L.02.06-2012	Cheltuielile suplimentare la realizarea lucrărilor de construcții-montaj pe timp friguros						
15	CPL.01.01-2012 Anexa B	Plata pentru energie electrică						
		Total capitolul 9						
		Total capitolul 1-9						
		Inclusiv rambursarea materialelor						
Capitolul 10. Întreținerea direcției (supravegherea tehnică)								
16	CPL.01.01-2012 Anexa C	Supravegherea tehnică						
		Total capitolul 10						
Capitolul 12. Lucrări de proiectare, prospectări, controlul de autor								
17	Contract	Lucrări de proiectare						
18	CPL.01.01-2012, pct.6.10.2	Efectuarea controlului de autor a obiectului de construcții de către organizațiile de proiectare						
19	CPL.01.01-2012, pct.6.10.3	Efectuarea expertizei documentației de fezabilitate, documentației de proiect și deviz						
		Total capitolul 12						
		Total capitolul 1-12						
		Inclusiv rambursarea materialelor						
20	CPL.01.01-2012, pct. 6.11	Rezerva de mijloace pentru cheltuielile neprevăzute						
		Total cu rezervă						
21	CPL.01.01-2012, pct. 6.12	Fondul SDNC – 0,5%						
		Total:						
22	CPL.01.01.2012 pct. 6.14	Taxa pe valoare adăugată (TVA) - 20%						
		TOTAL DEVIZ GENERAL						
		Inclusiv rambursarea materialelor						

Inginer șef de proiect

_____

funcția, semnătura, numele, prenumele

Întocmit

_____

funcția, semnătura, numele, prenumele

NOTĂ – cuprinsul capitolelor din devizul general este prezentat în calitate de exemplu.

Investitor _____

APROBAT

Centralizator de cheltuieli _____ mii lei

Inclusiv sumele recuperabile _____ mii lei

(referința la document de aprobare)

“ _____ ” _____ 200__.

Centralizator de cheltuieli nr.

(denumirea obiectivului de construcție)

Întocmit în prețuri curente _____ anul 20

Nr. crt.	Numărul devizelor și calculelor	Obiecte de producție	Obiecte social-locative	Obiecte de transport urban, viaducte, alte construcții ingineresti	Total, mii lei
1	2	3	4	5	6
1.	Valoarea de deviz, mii lei: a) lucrări de construcții și montaj b) utilaje, mobilier, inventar c) alte cheltuieli				
2.	Total valoarea de deviz, mii lei Inclusiv sumele recuperabile				

Conducător organizație de proiectare _____
funcția, semnătura, numele, prenumeleInginer șef de proiect _____
funcția, semnătura, numele, prenumeleÎntocmit _____
funcția, semnătura, numele, prenumeleVerificat _____
funcția, semnătura, numele, prenumele

Anexa A
(normativă)

Termeni și definiții

1. **Metodă de resurse** – metodă de determinare a prețurilor pentru produsele de construcții prin calcularea în prețuri și tarife curente a elementelor de cheltuieli (a resurselor) necesare pentru realizarea proiectului.
2. **Nivel de prețuri curente (prețuri curente)** – prețuri în vigoare la momentul determinării valorii.
3. **Valoare a construcției** – termen generic utilizat în diferite documente valorice care fac parte din setul de documente tehnice pentru execuția obiectivelor de investiții.
4. **Obiectiv de investiții** – construcția, reconstrucția, extinderea, reutilizarea tehnică a întreprinderilor, reparația capitală sau curentă a clădirilor și construcțiilor, lucrări de restaurare.
5. **Valoare de deviz a construcției** – sumă mijloacelor bănești necesare pentru realizarea obiectivelor de investiții în conformitate cu proiectul.
6. **Deviz al investitorului** – denumire generică a setului de documente valorice, întocmite la cererea investitorului (beneficiarului), care fac parte din studiile de fezabilitate sau documentația de proiect a construcției. În devizul investitorului se prezintă valoarea de deviz totală pentru realizarea obiectivului de investiții, inclusiv valoarea utilajelor tehnologice, lucrărilor de cercetare și proiectare, întreținerea serviciului investitorului care se ocupă de realizarea proiectului etc.
7. **Deviz al antreprenorului (deviz-ofertă)** – denumire generică a setului de documente valorice întocmite de antreprenor pe baza documentației de licitație declarate (expediate) de către investitor. În această documentație se prezintă valoarea lucrărilor și a cheltuielilor oferite de antreprenor pentru execuție (valoarea ofertei);
8. **Ofertant (contractant)** – orice persoană juridică sau fizică – partener real sau potențial al investitorului în contractul de executare a lucrărilor de realizare a obiectivului de investiții.
9. **Documentație de licitație** – set de documente care cuprind informația primară privind caracteristicile tehnice, comerciale, organizaționale etc. ale obiectivelor de investiții, precum și condițiile și procedura de ținere a licitațiilor, pe a căror bază antreprenorii pregătesc contraoferta pentru valoarea obiectivelor de investiții și întocmesc devizul aferent al antreprenorului (valoarea ofertei).

10. **Norme de deviz** – ansamblu de consumuri de resurse medii pe articolele de deviz (materiale, manoperă, utilaje de construcții-montaj), stabilit pe unitatea de măsură a lucrărilor de construcții, montaj etc. Normele de deviz cuprind întregul complex de operații necesare pentru executarea unei anumite categorii de lucrări în condiții normale medii. La executarea lucrărilor în condiții nenormale (strâmte, aer poluat cu gaze, în vecinătate cu utilaje în funcțiune etc.) la normele de deviz se aplică coeficienții aprobați de Organul Național de Dirijare în Construcții.

11. **Documentație de deviz** – documentație întocmită pentru determinarea valorii de deviz pentru execuția clădirilor și construcțiilor proiectate. Documentația de deviz se compune din: listele cu cantitățile de lucrări, borderourile de resurse, calculele și devizele locale, cataloagele de prețuri unitare individuale, calculele și devizele pe obiecte, calculele de deviz pe tipuri de cheltuieli, calculele și devizele generale, centralizatoare de cheltuieli etc.

12. **Devize locale** – documente de deviz primare, care se întocmesc pe categorii de lucrări și cheltuieli pentru execuția unei clădiri, construcții sau lucrărilor de organizare a șantierului, pe baza listelor cu cantitățile de lucrări, care se stabilesc la elaborarea detaliilor de execuție (a proiectului de execuție).

Valoarea stabilită de devizele locale cuprinde cheltuielile directe, cheltuielile de regie și beneficiul de deviz.

13. **Cheltuieli directe** – cheltuieli pentru salarizare ținând cont de contribuțiile la asigurările sociale și medicale, cheltuielile pentru funcționarea utilajelor de construcții, pentru cumpărarea materialelor, articolelor și elementelor de construcții ținând cont de cheltuielile pentru transport și de cheltuielile pentru achiziționare-depozitare.

14. **Deviz pe obiect** – deviz care, în structura sa pe obiect în ansamblu centralizează datele din devizele locale.

15. **Deviz general** pentru execuția obiectivelor de investiții (sau a etapelor) – deviz care se întocmește pe baza devizelor pe obiect și a devizelor pe categorii de cheltuieli.

16. **Cheltuieli de regie** – cheltuieli care țin cont de cheltuielile organizațiilor de antrepriză legate de crearea condițiilor generale de producție în construcții (condițiilor de construcții), de deservire, de organizare și de conducere a construcției.

17. **Beneficiu de deviz** – suma mijloacelor necesară pentru acoperirea parțială (totală) a cheltuielilor generale ale organizației de antrepriză, care nu se includ în prețul de cost al lucrărilor și care este partea normativă (garantată) a valorii produsului de construcții.

18. **Preț contractual fix** – preț final, constant pînă la finalizarea construcției

Anexa B
(normativă)

**Norme de consum de energie electrică, mii kWh pentru 1 mil. lei al valorii
lucrărilor de construcții-montaj**

1.	Construcția întreprinderilor metalurgice, chimice, de prelucrare a petrolului, de celuloză-hârtie și de construcție a mașinilor	11
2.	Construcția întreprinderilor industriei de prelucrare a lemnului, construcția rezervoarelor metalice pentru petrol și elevatoare	10
3.	Construcția întreprinderilor industriei ușoare și alimentare	8
4.	Construcția termocentralelor electrice, întreprinderilor industriei construcțiilor și de producere a materialelor de construcții	10
5.	Construcția obiectelor agriculturii	7
6.	Construcția centralelor hidroelectrice	12
7.	Construcția căilor ferate (fără poduri și tunele)	7
8.	Construcția autostrăzi (fără poduri mari și tunele): din beton și ciment din beton și asfalt diverse	7 9 4
9.	Construcția podurilor mari și a altor construcții artificiale în afara complexului construcției de drumuri	22
10.	Construcția obiectelor pentru transportul fluvial	7
11.	Construcția obiectelor hidrotehnice	7
12.	Construcția de locuințe și de obiecte civile și comunale	8
13.	Diverse categorii de construcții	6

NOTE:

1. Indicii nu includ consumul de energie electrică folosit pe șantier pentru pregătirea betoanelor, mortarelor, betoanelor din asfalt, a altor semifabricate și elemente. Costul materialelor sus-numite va fi determinat ținându-se cont de energia electrică utilizată.

2. Norme nu conțin consumurile de energie electrică pentru lucrările de terasamente, executate prin metoda de hidromecanizare, lucrările de epuizment pentru perioada executării lucrărilor.

Exemplu: conform totalului cap. 1-8 al devizului general:

col.4 – 5000 mii lei

col.5 – 2000 mii lei

Consumul energiei electrice:

CP L.01.01-2012

col.4 – $5000 \text{ mii lei} \times 8 = 40000 \text{ kWh}$

col.5 – $2000 \text{ mii lei} \times 8 = 1600 \text{ kWh}$

Costul energiei electrice:

col.4 – $40000 \text{ kWh} \times 1,48 = 59200 \text{ lei} : 1000 = 59,2 \text{ mii lei}$

col.5 – $1600 \text{ kWh} \times 1,48 = 2368 \text{ lei} : 1000 = 2,37 \text{ mii lei}$

Anexa C
(normativă)

Limitele de cheltuieli pentru întreținerea serviciului beneficiarului

1. Limitele de cheltuieli pentru întreținerea direcției (supravegherea tehnică) în construcții se aplică la determinarea valorii de deviz a obiectivului, în devizele generale pentru proiectele tehnice (pentru proiectele de execuție) în următoarele valori:

În cazul valorii de deviz a obiectivului pe capitolele 1-9	Amplasarea teritorială a obiectivelor de construcții	% din totalul pe capitolele 1-9
1	2	3
până la 50 mil. lei (supravegherea tehnică)		1,1
până la 50 mil. lei (acolo unde funcționează serviciul beneficiarului)	1 localitate	2,14
până la 50 mil. lei (acolo unde funcționează serviciul beneficiarului)	Mai mult de 1 localitate	2,32
de la 50 mil. lei până la 100 mil. lei	1 localitate	1,41
de la 50 mil. lei până la 100 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,53
de la 100 mil. lei până la 150 mil. lei	1 localitate	1,32
de la 100 mil. lei până la 150 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,43
de la 150 mil. lei până la 200 mil. lei	1 localitate	1,23
de la 150 mil. lei până la 200 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,34
de la 200 mil. lei până la 300 mil. lei	1 localitate	1,13
de la 200 mil. lei până la 300 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,24
de la 300 mil. lei până la 500 mil. lei	1 localitate	1,08
de la 300 mil. lei până la 500 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,18
de la 500 mil. lei până la 2000 mil. lei	1 localitate	1,0
de la 500 mil. lei până la 2000 mil. lei	Mai mult de 1 localitate	1,1

2. Normativele prezentate nu cuprind cheltuielile legate de activitatea de aprovizionare-depozitare, conservare și depozitare a obiectivelor de construcții nefinalizate. Cheltuielile menționate se finanțează din alte surse, în modul stabilit.

3. Limitele de cheltuieli pentru întreținerea direcțiilor întreprinderilor și unităților în construcții (supravegherea tehnică a beneficiarului) se aplică la obiectivele de construcții, executate din contul bugetului de stat și bugetelor unităților administrativ-teritoriale. În cazuri necesare, restituirea mijloacelor insuficiente pentru întreținerea serviciului beneficiarului se permit a fi efectuate din contul cheltuielilor neprevăzute, stabilite în devizul general. Totodată, pentru întreținerea serviciului unic al beneficiarului pot fi atrase mijloace ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

4. La obiectivele care se execută din contul mijloacelor proprii ale persoanelor juridice sau fizice, mijloacele pentru întreținerea serviciului beneficiarului se determină prin înțelegere între beneficiar (ordonatorul de credite) și titular (investitor) în conformitate cu CP L.01.08-2012.

Anexa D
(normativă)

Structura cheltuielilor antreprenorilor generali pentru servicii, care sunt prestate subantreprenorilor (în % din volumul lucrărilor de construcții-montaj, efectuate de subantreprenori cu forțele proprii)

Nr. crt.	Tipurile de servicii	Lucrări de montaj și lucrări speciale de construcție	Montarea construcțiilor din beton armat prefabricat. Lucrări de termoizolare, contra coroziunii , efectuate cu ajutorul schelelor, instalate de antreprenorul general	Lucrări pentru construcții speciale din beton monolit și beton/arm. Lucrări de montaj și lucrări de construcții speciale înafara terenului de constr. Lucrări de termoizolare, de zidărie și contra coroziunii	Lucrări de montaj a construcțiilor metalice
1	2	3	4	5	6
1	Cheltuielile sumare ale antreprenorului general	2,7	2,00	1,35	0,71
1.1	Inclusiv: Cheltuieli administrative , de gospodărire	0,25	0,18	0,12	0,06
1.2	Inclusiv: - asigurarea cu documentație tehnică;	0,15	0,112	0,075	0,037
1.3	- recepția lucrărilor de la subantreprenor și darea lor în primire beneficiarului.	0,10	0,068	0,045	0,023
2	Activități pentru tehnica și securitatea muncii	0,47	0,33	0,24	0,15
2.1	Inclusiv: - cheltuieli pentru procurarea truselor medicale și medicamentelor;	0,124	0,091	0,062	0,062
2.2	- cheltuieli pentru instruirea muncitorilor despre metodele inofensive de lucru și pentru utilizarea cabinetelor conform tehnicii și securității muncii;	0,148	0,111	0,074	0,037
2.3	- cheltuieli prevăzute de nomenclatura acțiunilor referitor la tehnica și securitatea muncii, care au o acțiune directă sau indirectă cu subantreprenorul	0,198	0,126	0,099	0,051

3	Protecția și paza împotriva incendiilor	0,36	0,29	0,18	0,09
3.1	Inclusiv: - cheltuieli pentru întreținerea și uzura echipamentelor de stingere a incendiilor, utilajelor și îmbrăcămintei speciale ;	0,10	0,08	0,05	0,025
3.2	- rețineri pentru amortizare și cheltuieli pentru reparații curente, întreținerea încăperilor de gardă și a stațiilor de incendiu (garaje), inclusiv plata (cu cotizațiile pentru asigurarea socială și medicală) a personalului, ce deservește aceste încăperi;	0,12	0,09	0,06	0,03
3.3	- salariul de bază și suplimentar a muncitorilor departamentelor de securitate (sau cheltuielile pentru achitarea serviciilor de securitate private).	0,14	0,12	0,07	0,035
4	Asigurarea subantreprenorului cu clădiri și construcții provizorii neprevăzute în lista de titluri , cu aparate și dispozitive	0,6	0,45	0,3	0,15
4.1	Inclusiv: - uzura clădirilor și construcțiilor provizorii, aparatelor și dispozitivelor;	0,35	0,26	0,175	0,087
4.2	- cheltuieli legate de reparația, întreținerea, montarea și demontarea clădirilor și construcțiilor provizorii neprevăzute în lista de titluri (aparatelor și dispozitivelor);	0,15	0,11	0,075	0,039
4.3	- cheltuieli pentru iluminare și încălzire.	0,10	0,08	0,05	0,025
5	Alte cheltuieli de producție	1,02	0,76	0,51	0,26
5.1	Inclusiv: - pregătirea obiectelor pentru darea în exploatare;	0,73	0,54	0,36	0,18
5.2	- amenajarea terenului de construcție (curățirea suprafeței de construcție de gunoii de construcție);	0,21	0,16	0,11	0,055
5.3	- acordarea ajutorului medical suplimentar (întreținerea punctelor medicale, efectuarea investigațiilor și altele).	0,08	0,06	0,04	0,02

Exemplu de calculare a cheltuielilor pentru serviciile antreprenorului general, prestate subantreprenorului:

Volumul lucrărilor de construcții-montaj, executate de subantreprenor 1000,0 mii lei

Cheltuielile de facto a antreprenorului general pentru servicii 1,35%

Mărimea plății pentru serviciile antreprenorului general va fi: 13,5 mii lei

$$1000,0 \times 1,35\% : 100 = 13,5 \text{ mii lei}$$

În momentul încheierii contractului pentru lucrările ce vor fi executate, antreprenorul general și subantreprenorul analizează structura cheltuielilor pentru serviciile actuale ale antreprenorului general, expuse în prezenta Anexă.

Cheltuielile antreprenorului general care nu se efectuează de facto se exclud.

NOTĂ – Cuantumul cheltuielilor din exemplu sunt convenționale.

Anexa E (normativă)

Formular interdepartamental tipizat nr C2n
aprobat prin ordinul nr 3/5 din 15 ianuarie 2002
al Departamentului de Stat de Statistică
al Republicii Moldova

Antreprenor _____

Investitor _____

Obiect _____

Valoarea lucrărilor executate **14 838,52** lei

Proces-verbal de recepție a lucrărilor executate pe _____ 20__

Nr crt.	Simbol norme	Denumirea lucrării	U.M.	Cantitate	Pret inclusiv salariu (lei/U.M.)	Valoare inclusiv salariu (col.5xcol.6) (lei/U.M.)
1	2	3	4	5	6	7
1. Lucrări de terasamente						
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile.....	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, in spatii limitate, avînd peste 1 m lățime si.....	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
Total capitol: Inclusiv salariu						1 151,80 1 099,41
2. Fundații						
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, in fundații, socluri, ziduri de sprijin,.....	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
Total capitol: Inclusiv salariu						7 743,98 950,01
Total Inclusiv salariu						8 895,78 2 049,43
		Asigurări sociale si medicale	26,50 %		543,10	
		Total	100,00 +		9 438,88	
		Cheltuieli de transport	7,00 %		441,31	
		Total	100,00 +		9 880,19	
		Cheltuieli pentru depozitare	2,00 %		126,09	
		Total cheltuieli directe	100,00 +		10 006,27	
		Cheltuieli de regie	14,50 %		1 450,91	
		Total	100,00 +		11 457,18	
		Beneficiu de deviz	6,00 %		687,43	
		Total	100,00 +		12 144,61	
		Cheltuieli pentru clădiri si construcții	0,80 %		97,16	
		Total	100,00 +		12 241,77	
		Cheltuieli pe timp friguros	1,00 %		122,42	
		Cheltuieli pentru energie electrica (conform calculelor)	1,00 %		1,24	
		Total	100,00 +		12 365,43	
		TVA	20,00 %		2473,09	
TOTAL proces-verbal:						14 838,52
inclusiv salariu						2 049,43

Întocmit ,

Aprobat,

Antreprenor general (subantreprenor)

Investitor

(denumirea)

(denumirea)

(funcția, numele, prenumele, semnătura)

(funcția, numele, prenumele, semnătura)

L.Ș.

L.Ș.

NOTĂ – Procesul-verbal să prezintă lunar de către subantreprenor – antreprenorului general, antreprenorul general – beneficiarului pentru achitare.

 eDNC
Documente Normative în
Construcții
Organul Național de Dirijare în Construcții

Anexa F
(normativă)

Formular tipizat nr. C – 29

Beneficiar _____

Antreprenor _____

Darea de seamă privind consumurile materialelor de bază în construcție față de norme de deviz

_____

denumirea obiectivului (șantierului)

Nr. crt.	Simbol normei și cod resurse	Denumirea genurilor de lucrări, materialelor, construcțiilor și produselor	U.M.	lună _____					lună _____				
				Volumul de lucrări prevăzut în deviz și norma de consum la volumul de lucru	Volumul de lucrări realizat efectiv și norma de consum la volumul de lucru	Consum real	Economia (-), depășiri de consum(+) față de norma de deviz	Se casează în contul prețului de cost	Volumul de lucrări prevăzut în deviz și norma de consum la volumul de lucru	Volumul de lucrări realizat efectiv și norma de consum la volumul de lucru	Consum real	Economia (-), depășiri de consum(+) față de norma de deviz	Se casează în contul prețului de cost
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Diriginte de șantier (realizatorul lucrărilor)

Verificat: contabil

Verificat: Inginer al secției tehnice de producție

Aprob: Conducător al întreprinderii (inginer-șef)

Cauzele depășirii consumurilor materialelor de bază față de normele de producție:

Diriginte de șantier _____

Realizatorul lucrărilor _____

Decizia cu privire la depășirea normelor de consum a materialelor:

Conducător al întreprinderii _____

« _____ » _____ 20 _____

Traducerea autentică a prezentului normativ în construcții în limba rusă

Начало перевода

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	2
3	Общие положения	2
3.1	Ресурсный метод	2
3.2	Составление сметной документации	3
3.3	Оформление сметной документации	3
4	Составление локальных смет на строительные и монтажные работы ресурсным методом	4
4.1	Составление перечней объемов работ	4
4.2	Порядок выделения ресурсных показателей	6
4.3	Составление локальных смет ресурсным методом	7
4.3.1	Общие положения	7
4.3.2	Составление локальных смет (Форма № 7)	7
4.3.3	Составление локальных ресурсных смет (Форма № 3)	9
4.4	Накладные расходы и сметная прибыль в локальных сметах, составляемых ресурсным методом	11
4.5	Составление локальных смет на монтаж и приобретение технологического оборудования	12
5	Составление объектных смет	12
6	Составление сводных смет	13
7	Составление сводки затрат	19
8	Расчеты за выполненные подрядные работы	19
	Форма № 1 Lista cu cantitățile de lucrări	21
	Форма № 1A Deviz-ofertă	22
	Форма № 3 Deviz local de resurse	23
	Форма № 3 Deviz local de resurse	24
	Форма № 5 Catalog de prețuri unitare pentru obiect	25
	Форма № 7 Deviz local	26
	Форма № 7 Deviz local	27
	Форма № 8 Объектная смета	28
	Форма № 9 Сводная смета	29
	Форма № 10 Сводка затрат	31

<i>Приложение А (нормативное) Термины и определения .....</i>	<i>32</i>
<i>Приложение В (нормативное) Нормы расхода электроэнергии, тыс. кВт·час на 1 млн. леев стоимости строительно-работ .....</i>	<i>35</i>
<i>Приложение С (нормативное) Лимиты расходов на содержание служб заказчика .....</i>	<i>37</i>
<i>Приложение D (нормативное) Структура затрат подрядной организации по услугам, оказываемым субподрядной организации .....</i>	<i>39</i>
<i>Приложение E (нормативное) Proces-verbal de recepție a lucrărilor executate ..</i>	<i>41</i>
<i>Приложение F (нормативное) Darea de seamă privind consumurile materialelor de bază în construcție față de norme de deviz .....</i>	<i>43</i>

Documente Normative în Construcții
Organismul Național de Dirijare în Construcții

Economia construcțiilor

Instrucțiuni privind întocmirea devizelor pentru lucrările de construcții-montaj prin metoda de resurse

Экономика строительства

Инструкция по составлению смет на строительные и монтажные работы ресурсным методом

Economy of construction

Instruction on elaboration of the estimates for the building and installation works by method of resources

---

Официальное издание

1 Область применения

1.1 Настоящий нормативный документ (Инструкция) устанавливает порядок составления смет на строительные и монтажные работы ресурсным методом и является одним из нормативных документов раздела «Экономика строительства», входящим в состав системы нормативных документов в строительстве.

1.2 Инструкция разработана с целью обеспечения методологического единства и предназначена для всех участников строительства при определении сметной стоимости объектов инвестиций, формировании договорных (контрактных) цен на строительную продукцию и расчетов за выполненные работы.

1.3 Применение ресурсного метода допускается на всех стадиях разработки проектной документации для строительства: обоснования инвестиций, проекта, рабочих чертежей и рабочего проекта.

1.4 Для определения стоимости объектов инвестиций на стадиях предпроектных проработок применяются укрупненные нормативы, в том числе, ресурсные. С этой целью рекомендуется разработчикам проектно-сметной документации формировать автоматизированные банки данных стоимости и ресурсных показателей по проектируемым, построенным и введенным в эксплуатацию объектам.

1.5 В настоящей инструкции используются термины и понятия, приведенные в Приложении А.

CP L.01.01-2012

2 Нормативные ссылки

NCM L.01.01-2012	Правила определения стоимости объектов строительства
CP L.01.02-2012	Инструкция по определению сметных затрат на оплату труда в строительстве
CP L.01.03-2012	Инструкция по расчету накладных расходов при определении стоимости строительства
CP L.01.04-2012	Инструкция по определению сметных затрат на эксплуатацию строительных машин
CP L.01.05-2012	Инструкция по определению величины сметной прибыли при формировании цен на строительную продукцию
CP L.01.07-2012	Инструкция по определению величины заготовительно-складских расходов в строительстве.
CP L.01.08-2012	Инструкция по определению затрат на содержание заказчика-застройщика
NCM L.02.05-2012	Сметные нормы на строительство временных зданий и сооружений
NCM L.02.06-2012	Сметные нормы на производство строительномонтажных работ в зимнее время
Закон № 1107 от 06.06.2022	Гражданский кодекс Республики Молдова

3 Общие положения

3.1 Ресурсный метод

3.1.1 В условиях рыночных отношений, когда стоимостные факторы крайне нестабильны, определение сметной стоимости объектов инвестиций наиболее целесообразно производить на основе выделяемых в проектно-сметной документации ресурсных показателей: затрат труда (трудоемкости), потребности и времени использования строительных машин, расхода материалов, изделий, конструкций и рыночных цен на эти ресурсы. Такой метод называется ресурсным и позволяет наиболее точно, на любой момент

времени, определять стоимость объектов инвестиций, исходя из текущих цен на материальные, энергетические и трудовые ресурсы.

3.1.2 Метод распространяется на строительные, специальные строительные, монтажные, пусконаладочные, ремонтно-строительные работы (капитальный и текущий ремонт зданий и сооружений) и реставрационные работы (далее – строительные и монтажные работы).

3.1.3 Наиболее эффективное применение ресурсного метода обеспечивается при использовании компьютерной техники и программных средств.

3.2 Составление сметной документации

3.2.1 Для определения сметной стоимости строительства (проектируемых ремонтируемых или реставрируемых) предприятий, зданий, сооружений или их очередей составляется сметная документация, состоящая из перечней объемов работ, локальных смет, сметных расчетов на отдельные виды затрат, каталогов единичных расценок, объектных смет, сводной сметы стоимости строительства (ремонта, реставрации), сводок затрат и др.

3.2.2 Сметная документация составляется в последовательности, определенной NCML.01.01-2012 п. 14.1.1.

3.2.3 Объемы работ при составлении перечней объемов работ, локальных смет и расчетов, определяются на основании проектной документации (или на основе описей работ (дефектного акта) – для ремонтных и реставрационных работ) согласно сметным нормам и правилам подсчета объемов работ.

3.3 Оформление сметной документации

3.3.1 При составлении сметной документации осуществляется ее нумерация в определенном порядке.

3.3.2 Номера объектных смет состоят из цифры соответствующей номеру главы сводной сметы, в которую включается объектная смета, и цифры – номера строки, занимаемой объектной сметой в главе сводной сметы. Например: № 2-1, № 7-1.

3.3.3 Нумерация локальных смет и расчетов, входящих в объектную смету, состоит из номера объектной сметы, номера строки, занимаемой локальной сметой в объектной смете. Например: № 2-1-1, № 2-1-2, № 2-1-3 и т. д.

3.3.4 Нумерация отдельных локальных смет и расчетов (не входящих в объектные сметы) производится таким образом, что первая цифра соответствует номеру главы сводной сметы, вторая цифра – номеру строки в

главе и третья цифра означает порядковый номер локальной сметы. Например: № 6-1-1, № 6-2-1, № 6-3-1.

3.3.5 Сметная документация составляется в текущем уровне цен.

3.3.6 Результаты вычислений и итоговые данные в сметной документации приводятся в следующем порядке:

— в локальных сметах построчные и итоговые цифры округляются до целых леев;

— в объектных сметах итоговые цифры из локальных смет показываются в тысячах леев с округлением до двух знаков после запятой;

— в сводных сметах (сводках затрат) итоговые суммы из объектных смет показываются в тысячах леев с округлением до двух знаков после запятой.

3.3.7 Кроме того, необходимо соблюдать правила округления, приведенные в Приложении 5 строительных норм СН 528-80.

4 Составление локальных смет на строительные и монтажные работы ресурсным методом

4.1 Составление перечней объемов работ

4.1.1 На стадии разработки рабочих чертежей (рабочего проекта) проектная организация в обязательном порядке составляет и выдает Перечни объемов работ.

4.1.2 Применительно к особенностям отдельных видов работ, специализации строительных и монтажных организаций, структуре проектной документации перечни объемов работ составляются отдельно:

— **по зданиям и сооружениям:** на строительные работы, специальные строительные работы, внутренние санитарно-технические работы, внутреннее электроосвещение, электросиловые установки, технологическое и другие виды оборудования, контрольно-измерительные приборы (КИП) и автоматику, слаботочные устройства (связь, сигнализация и т.п.), приобретение мебели, инвентаря и на другие работы;

— **по общеплощадочным работам:** на вертикальную планировку, устройство инженерных сетей, путей и дорог, благоустройство территории, малые архитектурные формы и другие.

Кроме того, внутри перечней объемов работ в соответствии с технологической последовательностью и специфическими особенностями отдельных видов работ производится группировка отдельных видов работ в разделы:

— перечень объемов по общестроительным работам должен иметь разделы: земляные работы, фундаменты и стены подземной части, стены, каркас, перекрытия, перегородки, полы, покрытия и кровли, окна, двери, лестницы и площадки, отделочные работы внутренние, отделочные работы наружные, разные работы (крыльца, отмостки и прочее) и т.п.;

— перечень объемов по специальным строительным работам: фундаменты под оборудование, специальные основания, каналы и приямки, обмуровка, футеровка и изоляция, химические защитные покрытия и т.п.;

— перечень объемов по внутренним санитарно-техническим работам: водопровод, канализация, отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха и т.п.;

— и т. д.

4.1.3 По относительно простым объектам группировка видов работ в разделы может не производиться.

4.1.4 Виды работ, их шифры, единицы измерения работ и ресурсов, включаемые в перечни объемов работ, должны соответствовать видам работ, их шифрам и единицам измерения, предусмотренным Сборниками сметных норм для строительных, монтажных и ремонтно-строительных работ, действующими на территории Республики Молдова.

4.1.5 Для объектов, по которым будут проводиться торги с участием иностранных инвесторов, шифры видов работ не проставляются, описание видов работ, производится детально и подробно.

4.1.6 Перечни объемов по видам работ составляются по Форме № 1 (прилагается в качестве примера).

4.1.7 Смета-оферта составляется по Форме №1А (прилагается в качестве примера), в которую подрядная организация имеет право дополнительно включить затраты, определяемые расчетом:

— на перевозку рабочих к месту работы на расстоянии более 3-х км и обратно;

— командировочные, а также резерв на непредвиденные расходы в соответствии с п.6.11 настоящей инструкции.

4.1.8 На объектах, где нет необходимости разрабатывать проектную документацию, (например, для текущего ремонта здания, стоимостью до 100 тыс. лей) перечни объемов по видам работ, каталоги единичных расценок и сметы составляются заказчиком или, по его просьбе, подрядчиком с последующим согласованием с заказчиком.

4.2 Порядок выделения ресурсных показателей

4.2.1 Выделение ресурсов производится в соответствии со сметными нормами, действующими на территории Республики Молдова.

4.2.2 В Республике Молдова применяются два вида сметных норм:

а) ориентировочные сметные нормы, в качестве которых применяются Сметные нормы для строительных, монтажных, ремонтно-строительных, реставрационных и пусконаладочных работ, введенные в действие, начиная с 1 января 2002 года приказами Национального органа управления строительством. Ориентировочные сметные нормы применяются для составления инвесторских смет, также могут применяться строительно-монтажными организациями.

б) собственная нормативная база пользователя, к которой относятся индивидуальные сметные нормы, учитывающие реальные условия деятельности конкретной организации-исполнителя работ. Как правило, эта нормативная база основывается на ориентировочных сметных нормах. Собственная нормативная база пользователя применяется для составления смет подрядчика (определения стоимости оферт) в соответствии с п.4.2.3 настоящей Инструкции.

4.2.3 Если ресурсные показатели утвержденных сметных норм отличаются от фактических расходов ресурсов более чем на 5%, сметные нормы подлежат необходимой корректировке и утверждению Национальным органом управления строительством.

4.2.4 По требованию заказчика изменение расходов ресурсов относительно утвержденных норм, осуществленное подрядчиком, должно быть документально обосновано.

4.2.5 На отсутствующие в Сборниках виды работ составляются дополнительные сметные нормы, которые подлежат согласованию и утверждению Национальным органом управления строительством с регистрацией в Реестре нормативных документов Национального органа управления строительством. Утвержденные дополнительные сметные нормы подлежат опубликованию.

4.2.6 Каждый вид работ представляется в виде ресурсных показателей: затрат труда (чел.-ч.), потребности в строительных машинах (маш.-ч.), потребности в материальных ресурсах (в принятых единицах измерения: м³; м²; т; и др.).

4.2.7 В составе проектно-сметной документации в обязательном порядке выдаются перечень объемов работ (Форма №1), локальные сметы (Форма №7), локальные ресурсные сметы (Форма №3). Каталог единичных расценок (Форма №5) выдается по просьбе заказчика и органов проверки и контроля.

4.3 Составление локальных смет ресурсным методом

4.3.1 Общие положения

4.3.1.1 С целью получения полной информации о стоимости, определяемой локальной сметой, ресурсным методом составляются локальные сметы (Форма №7 прилагается) и локальные ресурсные сметы (Форма № 3 прилагается). Локальные сметы (Форма №7) составляются на основании сметных норм, путем расчета индивидуальных единичных расценок по каждому виду работ, включенному в перечень объемов работ.

4.3.1.2 Локальные ресурсные сметы (Форма № 3) составляются на основе ресурсов, выделенных суммарно по соответствующим перечням объемов работ.

4.3.2 Составление локальных смет (Форма № 7)

4.3.2.1 Для видов работ, включенных в перечни объемов, на основании ресурсных норм рассчитываются единичные расценки. Для каждого вида работ в порядке, установленном п. 4.3.2.4 а), б), с), производится оценка ресурсов и суммирование их стоимости, т.е. формируются единичные расценки.

4.3.2.2 По просьбе заказчика на объект строительства (стройку) может быть составлен индивидуальный каталог единичных расценок (Форма № 5 с примером - прилагается).

4.3.2.3 Два примера определения сметной стоимости работ по локальной смете по Форме № 7 прилагается.

4.3.2.4 Для оценки ресурсных показателей в текущем уровне цен используется стоимость ресурсов, определенная в следующем порядке:

а) стоимость 1 чел.-ч. – определяется в соответствии с нормативным документом СР L.01.02-2012, согласно которому стоимость 1 чел.-ч. определяется исходя из среднемесячной оплаты труда одного рабочего-строителя в подрядной организации или принятой (согласованной заказчиком) в составе договорной цены на строительство конкретного объекта, по составу

соответствующей п. 20 б) НСБУ 11 «Строительные подряды». Определение средней заработной платы рабочих может производиться дифференцированно по профессиям и разрядам, предусмотренным нормами.

При разработке проектно-сметной и тендерной документации по заказу инвестора (заказчика) в инвесторских сметах затраты на оплату труда рекомендуется определять, исходя из среднемесячной заработной платы в отрасли «Строительство», ежеквартально фиксируемой Национальным бюро статистики и сообщаемой в инструктивно-нормативных письмах Национальным органом управления строительством в виде показателя среднечасовой заработной платы рабочих-строителей;

б) стоимость 1 маш.-ч. определяется в соответствии с нормативным документом СР L.01.04-2012, согласно которому стоимость 1 маш.-ч. по видам машин рассчитывается подрядными организациями, в распоряжении которых находится строительная техника, путем калькулирования затрат (на топливо, смазочные материалы, запчасти, износ, оплату труда машинистов, обслуживание и перебазирование машин и т. д.).

В сметной и тендерной документации, разрабатываемой по заказу инвестора (инвесторских сметах), стоимость 1 маш.-ч. по видам машин принимается исходя из имеющейся у составителя информации о ценах на этот вид затрат. Как правило, - это усредненные цены на 1 маш.-ч. эксплуатации по видам строительных машин для данного населенного пункта строительства. Подрядным организациям, имеющим на своем балансе строительные машины рекомендуется вести на компьютерной основе и постоянно поддерживать в рабочем состоянии ведомости исходных данных о стоимости эксплуатации строительных машин;

с) стоимость материальных ресурсов определяется исходя из имеющейся у составителя информации, о ценах на этот вид затрат. Для подрядной организации - это усредненные данные о фактической стоимости материалов, конструкций и изделий (с учетом транспортных расходов до приобъектных складов, включая погрузо-разгрузочные работы, и заготовительно-складских расходов подрядной организации), определяемые на основании рыночных цен и тарифов предприятий поставщиков и данных бухгалтерского учета. Транспортные расходы могут рассчитываться и включаться в расчеты по фактическим или усредненным данным на единицу измерения, принятую для перевозимого материала (на м³, т, м² и т.п.), в процентах от стоимости материалов, на 1 т-км груза. Заготовительно-складские расходы включаются в расчеты в виде процентной нормы от стоимости материалов. Каждая подрядная организация рассчитывает и утверждает для себя индивидуальную норму заготовительно-складских расходов, сложившихся по данным бухгалтерского учета. При необходимости нормы могут пересматриваться и переутверждаться, как правило, один раз в год.

В сметной и тендерной документации, разрабатываемой по заказу инвестора (инвесторских сметах), стоимость материальных ресурсов определяется на основании рыночных цен на материалы, изделия и конструкции, усредненных тарифов на перевозку грузов и заготовительно-складских расходов. Нормы заготовительно-складских расходов принимаются в процентах от стоимости материалов:

- для строительных, санитарно-технических и электротехнических материалов – 2 %;
- для оборудования – 1,2 %;
- для металлических конструкций – 0,75 %.

4.3.2.5 В составе прямых затрат транспортные расходы и заготовительно-складские расходы учитываются отдельными строками.

4.3.2.6 Информация о текущих ценах на материальные ресурсы, применяемые в строительстве, может быть получена в органах статистики, из публикуемых различных информационных материалов, у производителей материалов.

4.3.2.7 Для объектов, не освобожденных законодательством от налога на добавленную стоимость (НДС), стоимость приобретаемых материалов, энергетических ресурсов, транспортных и других услуг включается в расчеты без НДС.

4.3.2.8 Для объектов, освобожденных в соответствии с действующим законодательством от НДС, стоимость приобретаемых материалов, энергетических ресурсов, транспортных и других услуг включается в расчеты с учетом НДС.

4.3.2.9 В обоих случаях обязательно наличие счета-фактуры, подтверждающего НДС в составе цены.

4.3.3 Составление локальных ресурсных смет (Форма № 3)

4.3.3.1 Однотипные ресурсные показатели суммируются по соответствующим перечням объемов работ в следующей последовательности:

Затраты труда:

Каменщик	чел.-ч;
Облицовщик	чел.-ч;
Землекоп	чел.-ч; и т. п.

или

Затраты труда:

Рабочий-строитель чел.-час

Материальные ресурсы:

Песок м³;

Цемент т;

Бетон м³;

Стекло м²; и т. п.

Строительные машины:

Бульдозер маш.-ч;

Экскаватор маш.-ч;

Кран автомобильный маш.-ч; и т. п.

4.3.3.2 Суммарные показатели ресурсов оцениваются в текущем уровне цен, с целью получения прямых затрат.

4.3.3.3 Оценка ресурсов производится в порядке, установленном п. 4.3.2.4 а), б), с).

4.3.3.4 Сметная стоимость работ определяется по форме локальной ресурсной сметы, Форма № 3 прилагается в виде двух примеров.

4.3.3.5 В Форме №3 и Форме №7 после «Итого:» включаются:

— затраты на социальное страхование (соцстрах) и медицинское страхование, от затрат на оплату труда рабочих-строителей в размере, установленном действующим законодательством;

— транспортные расходы, в % от стоимости материалов;

— заготовительно-складские расходы, в % от стоимости материалов;

— накладные расходы от итога прямых затрат (для монтажных и пусконаладочных работ – от затрат на оплату труда);

— сметная прибыль от итога прямых затрат и накладных расходов.

4.3.3.6 В сметах-офертах подрядчик учитывает лимитированные затраты на:

— временные здания и сооружения (согласно NCM L.02.05-2012);

— зимнее удорожание (согласно NCM L.02.06-2012);

— электроэнергию (согласно Приложению В к настоящей Инструкции);

— резерв на непредвиденные расходы и затраты (в соответствии с п. 6.11 к настоящей Инструкции);

— налог на добавленную стоимость (в соответствии с действующим законодательством).

4.3.3.7 В сметах для хозяйственного способа строительства, в отличие от подрядного строительства, прямые затраты, накладные расходы и лимитированные затраты включаются по фактическим затратам, а сметная прибыль предусматривается, если предприятие планирует прибыль от этого строительства.

4.4 Накладные расходы и сметная прибыль в локальных сметах, составляемых ресурсным методом

4.4.1 Начисление накладных расходов осуществляется по нормам определенным согласно CP L.01.03-2012.

Подрядные организации определяют индивидуальные нормы накладных расходов, основанные на фактических затратах. Индивидуальные нормы накладных расходов подлежат утверждению руководством строительной организации. Пересмотр норм накладных расходов производится по мере необходимости с соответствующим переутверждением.

Условия применения измененных норм накладных расходов в расчетах за выполненные работы в период выполнения контракта оговариваются специальными условиями к контракту на строительно-монтажные работы.

В инвесторских сметах норма накладных расходов принимается в размере среднем по отрасли «Строительство».

4.4.2 Норма сметной прибыли включается в локальные сметы в следующем порядке:

а) подрядная организация определяет норму сметной прибыли в соответствии с CP L.01.05-2012.

Эта норма включается в сметы-оферты подрядчика в процессе их составления.

б) в инвесторские сметы норма сметной прибыли включается в среднеотраслевом размере.

4.4.3 Данные о среднеотраслевой норме накладных расходов и сметной прибыли сообщаются отраслевым министерством на начало каждого года.

4.5 Составление локальных смет на монтаж и приобретение технологического оборудования

4.5.1 При составлении ресурсным методом локальных смет на монтаж и приобретение технологического оборудования для раздела «Монтаж оборудования» используются те же принципы, что и для общестроительных работ, только транспортные, заготовительно-складские расходы и др. не включаются в стоимость монтажа оборудования, так как они учтены в стоимости оборудования, а начисление накладных расходов производится от затрат на оплату труда рабочих-монтажников.

4.5.2 Сметная стоимость технологического оборудования, мебели, инвентаря определяется как сумма всех затрат на приобретение и доставку на приобъектный склад или место передачи в монтаж.

Составляющими сметной стоимости оборудования являются:

- цена приобретения оборудования;
- стоимость запасных частей;
- стоимость тары, упаковки и реквизита;
- транспортные расходы и услуги посредников или снабженческо-сбытовых организаций;
- расходы на комплектацию;
- заготовительно-складские расходы;
- другие затраты, относимые к стоимости оборудования.

Из перечисленных затрат учитываются только те затраты, которые не вошли в цену приобретения и требуется их возмещение.

4.5.3 Затраты на установку оборудования, не требующего монтажа, включаются в сметы в размере 0,5% от стоимости его приобретения с начислением накладных расходов и сметной прибыли как для строительных работ.

5 Составление объектных смет

5.1 Составление объектных смет производится по Форме № 8 (прилагается) на объекты в целом путем суммирования данных локальных смет.

5.2 Объектная смета может не составляться, когда по объекту имеется только один вид работ (затрат).

6 Составление сводных смет

6.1 Сводная смета составляется в целом на строительство предприятия, здания, сооружения или его очередей, независимо от числа генеральных подрядных строительного-монтажных организаций, осуществляющих строительство. В сводную смету включаются отдельными строками итоги по всем объектным сметам, локальным сметам и расчетам на отдельные виды затрат (по Форме № 9 - прилагается).

Сводные сметы составляются и утверждаются для объектов социальной сферы, жилищного строительства и объектов производственного назначения.

6.2 В сводных сметах на производственное и жилищно-гражданское строительство средства распределяются по следующим главам:

1. Подготовка территории строительства.
2. Основные объекты строительства.
3. Объекты подсобного и обслуживающего назначения.
4. Объекты энергетического хозяйства.
5. Объекты транспортного хозяйства и связи.
6. Наружные сети и сооружения водоснабжения, канализации, теплоснабжения и газоснабжения.
7. Благоустройство территории.
8. Организация строительства.
9. Прочие затраты.
10. Содержание дирекции (технический надзор) строящегося предприятия (учреждения).
11. Подготовка эксплуатационных кадров.
12. Проектные и изыскательские работы, авторский надзор, проверка/экспертиза и т.д.

По каждой главе сводной сметы приводятся итоги. По главам 1-7, 1-8, 1-9, 1-12 приводятся суммарные итоги.

6.3 К сводной смете составляется пояснительная записка, в которой приводится:

- уровень сметных цен, в которых составлена сводная смета (квартал, год);
- перечень каталогов сметных норм для строительных, монтажных, ремонтно-строительных и реставрационных работ;

— нормы накладных расходов и сметной прибыли;

— другие сведения о порядке определения стоимости, характерные для данной стройки (наличие проектов на строительство объектов общего пользования, документов о включении средств на строительство общих объектов пропорционально потребности в услугах объектов общего пользования и т.д.).

6.4 В главу 1 «Подготовка территории строительства» включаются средства на работы и затраты, связанные с отводом и освоением застраиваемой территории. Стоимость подготовительных работ определяется на основе проектных объемов и действующих расценок.

6.5 В главы 2-7 включаются объекты, перечень которых соответствует наименованиям глав.

6.6 В главу 8 «Организация строительства» включаются средства на:

— строительство и разборку титульных временных зданий и сооружений - по нормативу NCM L.02.05-2012 от итога гл.1-7 – в графы 4, 5 и 8, в том числе возврат материалов в размере 15%;

— оплату разрешений на подключение к временным и постоянным сетям связи, электро-, водо-, тепло- и газоснабжения, оплату необходимых разрешений на производство строительных, монтажных и специальных работ, в случаях, разрешенных законодательством: дополнительные затраты на перевозку рабочих, подвижной и разъездной характер работ, командировочные расходы, вахтовый метод и т.п. В инвесторские сметы эти затраты включаются в размере 0,9 % (среднеотраслевое значение) от строительно-монтажных работ (гр.4 + гр.5) по итогу глав 1-7, в графы 7 и 8.

В сметы-оферты затраты на организацию строительства включаются по расчету подрядной организации.

6.7 В главу 9 «Прочие затраты» включаются средства:

— на дополнительные затраты при производстве строительно-монтажных работ в зимнее время по нормативу NCM L.02.06-2012 от итога гл.1-8– в графы 4, 5 и 8;

— плата за электроэнергию. При составлении сводной сметы плата за электроэнергию определяется на основании Норм расхода электроэнергии, приведенных в Приложении В, от гр.4, гр.5 по итогу глав 1-8, с применением тарифов на электроэнергию, действующих на момент составления сводной сметы, включается в гр.4, 5, 8. При составлении смет-оферт подрядчик

включает плату за электроэнергию в соответствии с Нормами расхода или по собственным расчетам, основанным на фактических расходах, зарегистрированных на аналогичных объектах;

— средства, связанные с испытанием свай, проводимым подрядной строительной-монтажной организацией по техническому заданию заказчика строительства (приобретение свай, их транспортировка и погружение в основание, устройство приспособлений для нагрузки, испытание свай и др.) определяются сметным расчетом на основании проектных данных и сметных норм на строительные конструкции и работы с начислением накладных расходов и сметной прибыли. Эти средства включаются в графы 4 и 8;

— прочие затраты, неучтенные предыдущими главами.

6.8 В главу 10 «Содержание дирекции (технический надзор) строящегося предприятия (учреждения)» включаются средства на содержание служб заказчика (технический надзор) в графы 7, 8.

6.8.1 По строительству, осуществляемому за счет средств государственного бюджета и бюджетов административно-территориальных единиц, средства на содержание служб заказчика (технический надзор) определяются путем применения лимитов расходов, приведенных в Приложении С к настоящей Инструкции. Лимиты расходов применяются к итогу глав 1-9 сводной сметы и включаются в графы 7 и 8.

6.8.2 По строительству, осуществляемому за счет собственных средств юридических и физических лиц, средства на содержание служб заказчика определяются по договоренности заказчика (распорядителя кредитов) и застройщика (инвестора) в соответствии с СР L.01.08-2012.

6.9 В главу 11 «Подготовка эксплуатационных кадров» включаются средства на подготовку эксплуатационных кадров для вновь строящихся и реконструируемых предприятий, определяемые расчетами исходя из количества и квалификационного состава рабочих, обучение которых намечается осуществить в соответствующих учебных заведениях, сроков обучения, расходов на теоретическое и производственное обучение, заработной платы (стипендии) обучающихся рабочих, стоимости проезда до места обучения и обратно и т.п.

6.10 В главу 12 «Проектные и изыскательские работы, авторский надзор» (в графы 7 и 8) включаются средства на:

— выполнение проектно-изыскательских работ – отдельно на проектные и изыскательские;

- проведение авторского надзора проектных организаций за строительством;
- проведение проверки/экспертизы предпроектной и проектно-сметной документации;
- проведение платных согласований, получение технических условий и разрешений;
- оплату за выдачу градостроительного сертификата, разрешения на строительство или ликвидацию объекта;
- организацию торгов (тендеров) на проектирование и выполнение подрядных работ;
- работы по составлению технического задания на испытание свай.

6.10.1 Стоимость проектных и изыскательских работ определяется в соответствии с нормативными документами, действующими в момент заключения договора на проектно-изыскательские работы, включается в графы 7 и 8.

На объектах с финансированием из государственного бюджета и бюджетов административно-территориальных единиц базовая стоимость проектных и изыскательских работ определяется по действующим на территории Республики Молдова Сборникам цен на проектные и изыскательские работы. Пересчет в текущие цены производится при помощи коэффициента, периодически утверждаемого для этого вида работ Национальным органом управления строительством. Дополнительно в договорную цену включается планируемая рентабельность. По состоянию на 1 января 2008 года действуют коэффициенты: 17200 - на проектные и 16800 – на изыскательские работы.

6.10.2 Средства на проведение авторского надзора проектных организаций за строительством принимаются в размере 0,3 % от итога глав 1-9 и включаются в графы 7 и 8.

6.10.3 Затраты на проведение проверки/экспертизы предпроектной и проектно-сметной документации определяются в соответствии с нормативными документами, действующими на дату составления сводной сметы, включаются в графы 7 и 8.

6.10.4 Затраты на проведение платных согласований, получение технических условий и разрешений определяются на основании тарифов служб, выдающих согласования, ТУ и разрешения, включаются в графы 7 и 8.

6.10.5 Затраты на оплату за выдачу градостроительного сертификата, за выдачу разрешения на строительство или ликвидацию объекта определяются в соответствии со статьей 27 Закона Республики Молдова № 163 от 09.07.2010 г. «О разрешении выполнения строительных работ», включаются в графы 7 и 8.

6.10.6 Затраты на организацию торгов (тендеров) на проектирование и выполнение подрядных работ (если торги проведены или будут проводиться) определяются в соответствии с Положением о государственных закупках работ, действующему на момент организации торгов (тендеров), включаются в графы 7 и 8.

6.10.7 Средства, на работы по составлению технического задания на испытание свай в грунте динамической и статической нагрузками, а также осуществление технического руководства и наблюдения в период испытаний, обработку данных испытаний и другие, связанные с этим затраты, определяются по действующим на территории Республики Молдова Сборникам цен на проектные и изыскательские работы, включаются в графы 7 и 8.

6.11 После итога по главам 1-12 в сводную смету отдельной строкой включается резерв средств на непредвиденные расходы, предназначенный для возмещения затрат, потребность в которых возникает в процессе разработки рабочей документации (стадия проект, рабочие чертежи или рабочий проект), или в ходе строительства в результате уточнения проектных решений или условий строительства по объектам (видам работ), предусмотренным в утвержденном проекте. Этот резерв определяется от итога глав 1-12 в размере 2 % - для объектов социальной сферы, 3% - для объектов производственного назначения, 6% - для технико-экономических обоснований (ТЭО) и технико-экономического расчета (ТЭР) и включается в графы 4-8.

Часть резерва средств на непредвиденные работы и затраты, предусмотренного сводной сметой, в размере, согласованном заказчиком и подрядчиком, может включаться в состав твердой договорной цены.

Если договорная цена - открытая и расчеты между заказчиком и подрядчиком производятся за фактически выполненные объемы работ, эта часть резерва подрядчику не передается, а остается у заказчика.

6.12 В соответствии с Положением об администрировании средств для финансирования системы нормативных документов в строительстве (СНДС), утвержденным Постановлением Правительства № 1436 от 17 декабря 2008 г., после итога, включающего резерв на непредвиденные расходы, включается строка: Средства для финансирования системы нормативных документов в строительстве (средства для финансирования СНДС) - в размере 0,5% от объема инвестиций в основной капитал для объектов, которые не финансируются из национального публичного бюджета, но не более 50 тыс.

леев с одного объекта, включаются в графы 4, 5, 6, 7, 8.

Инвестиции в основной капитал включают: стоимость строительно-монтажных работ (новое строительство, реконструкция, расширение, техническое перевооружение действующих предприятий), затраты на оборудование и инвентарь, проектно-изыскательские работы, работы по проверке/экспертизе проектно-сметной документации, технический и авторский надзор за строительством, а также прочие затраты, предусмотренные сводной сметой.

6.13 Затраты, включаемые в главы 1-12 сводной сметы, определяются без налога на добавленную стоимость.

6.14 От общего итога с учетом средств для финансирования СНДС начисляется налог на добавленную стоимость (НДС) и включается в графы 4, 5, 6, 7, 8.

6.15 В случае строительства объектов, освобожденных законодательно от уплаты НДС, Национальным органом управления строительством подготавливаются и публикуются соответствующие инструктивные документы о порядке формирования стоимости.

6.16 Утверждению подлежит сумма по итогу: «Всего по сводной смете».

6.17 За итогом сводной сметы указываются:

— возвратные суммы, которые слагаются из возвратных сумм, показанных в объектных (локальных) сметах и сумм от временных зданий и сооружений;

— балансовая (остаточная стоимость) оборудования, демонтируемого или переставляемого в пределах действующего реконструируемого или технически перевооружаемого предприятия. (В этом случае технико-экономические показатели проекта определяются с учетом полной стоимости строительства, включающей стоимость переставляемого оборудования);

— данные о долевом участии предприятий и организаций в строительстве объектов общего пользования;

— итоговые данные о распределении общей сметной стоимости строительства комплекса жилых и общественных зданий по направлениям капитальных вложений в случае, когда в составе этого строительства предусмотрены встроенные, пристроенные или отдельно стоящие здания и сооружения, относящиеся к различным направлениям капитальных вложений (торговля и общественное питание, предприятия бытового обслуживания, коммунального хозяйства и др.).

6.18 Смета инвестора, составленная для проведения торгов, подлежит уточнению в соответствии со сметами-офертами контрактанта-победителя и условиями заключенного подрядного договора и утверждается инвестором. Уточненная сводная смета представляется для открытия финансирования капитальных вложений.

6.19 Затраты на пусконаладочные работы определяются в соответствии с CP L.01.06-2005 „Инструкция по составлению смет на пусконаладочные работы ресурсным методом” и сборниками RD1÷RD9 и оплачиваются за счет основной деятельности заказчика.

7 Составление сводки затрат

7.1 Сводка затрат составляется в том случае когда в состав комплекса входят объекты, как промышленного (специального), так и жилищного и гражданского назначения или их очередей.

7.2 Сводка затрат определяет полную стоимость строительства на основе сводных смет (по Форме 10 – прилагается), с учетом возвратных сумм.

8 Расчеты за выполненные подрядные работы

8.1 Расчеты за выполненные подрядные работы оформляются актом приемки выполненных работ по типовой форме С2п (Приложение Е с примером).

Согласно положениям Гражданского Кодекса Республики Молдова твердая контрактная цена остается неизменной (без снижения качества и количества работ), а экономия, получаемая при выполнении подрядных работ, остается у подрядчика, если не был оговорен иной порядок распределения экономии от уменьшения цены.

8.2 Принципы составления актов приемки выполненных работ те же, что и смет, на основании которых заключен подрядный договор.

8.3 Независимо от того, кто приобретает материалы для строительства (заказчик или подрядчик), стоимость материалов включается в стоимость подрядных работ. Если материалы приобрел заказчик, он передает их по акту подрядчику с указанием их сметной стоимости (сметная стоимость материалов - это цена приобретения плюс транспортные и заготовительно-складские расходы, без НДС) и отдельной строкой НДС.

Подрядчик включает материалы в стоимость подрядных работ в установленном порядке, затем, за итогом по акту приемки выполненных работ приводит их стоимость, как возвратные суммы, с соответствующим возвратом НДС. К

оплате заказчику предъявляется сумма за минусом возврата.

8.4 При реконструкции и капитальном ремонте стоимость материалов, используемых от разборки, и приведенных в годное для использования состояние, определяется и включается в сметы и акты приемки выполненных работ по ценам новых материалов. На стоимость материалов от разборки начисление норм накладных расходов, сметной прибыли производится в том же порядке, что и на стоимость новых материалов. За итогом по смете или акту приемки за выполненные работы стоимость таких материалов производится как возвратные суммы, с соответствующим возвратом НДС. К оплате заказчику предъявляется сумма за минусом возврата.

8.5 Списание материалов на выполнение строительно-монтажных работ производится, исходя из фактически израсходованного количества, определенного на основании данных учетных регистров и материальных отчетов, в сопоставлении с расходом, определенным по утвержденным для данной организации производственным нормам или по сборникам сметных норм действующим на территории Республики Молдова, по типовой форме С-29 (Приложение F).

8.6 Для контроля за соблюдением норм расхода мелких материалов, которые в сметных нормах выражены в процентах, могут использоваться „Общие производственные нормы расхода материалов в строительстве” Москва, 1986г.

8.7 При заключении контракта на выполнение субподрядных работ, имеют место производственные услуги генподрядчика, оказываемые субподрядной организации, которые рекомендуется определять в процентах к сметной стоимости выполняемых работ в соответствии со структурой этих затрат, приведенной в Приложении D.

 Denumirea obiectivului

Lista cu cantitățile de lucrări № 2-1-1

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări	Unitatea de măsură	Volum
1	2	3	4	5
1	CF02A	Tencuieli interioare de 2 cm grosime, drișcuite, executate manual, la pereți sau stâlpi, pe suprafețe plane cu mortar var-ciment marca M 25-T pentru șprîț și mortar M 10-T pentru grund și stratul vizibil, pe zidărie de cărămidă sau blocuri mici de beton	m2	100,000
2	RpCD02A	Armături din oțel-beton OB 37, cu diam. barelor de peste 8 mm, fasonate în ateliere de șantier, fasonarea armaturilor pentru fundații și radiere	kg	295,400
3	CA02A	Beton simplu turnat în egalizări, pante, sape la înălțimi pînă la 35 m inclusiv, prepararea cu centrala de betoane și turnarea cu mijloace clasice beton clasa C 5/4 (Bc 5/B 75)	m3	3,000

Proiectant

 (funcția, semnătura, numele, prenumele)

L.Ș.

Denumirea obiectivului

Deviz-ofertă № _____

Lucrări de reparație

Denumirea lucrării

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Preț pe unitate de măsură, lei (inclusiv salariu)	Total, lei (col.5 × col.6)
1	2	3	4	5	6	7
1	CF02A	Tencuieli interioare de 2 cm grosime, drișcuite, executate manual, la pereți sau stâlpi, pe suprafețe plane cu mortar var-ciment marca M 25-T pentru șprîț și mortar M 10-T pentru grund și stratul vizibil, pe zidărie de cărămidă sau blocuri mici de beton	m2	100,000	38,170 23,820	3 817,000 2 382,000
2	RpCD02A	Armături din oțel-beton OB 37, cu diam. barelor de peste 8 mm, fasonate în atelier de șantier, fasonarea armaturilor pentru fundații și radier	kg	295,400	0,862 0,834	254,547 246,275
3	CA02A	Beton simplu turnat în egalizări, pante, sape la înălțimi până la 35 m inclusiv, prepararea cu centrala de betoane și turnarea cu mijloace clasice beton clasa C 5/4 (Bc 5/B 75)	m3	3,000	675,340 109,572	2 026,020 328,716
Total						
Asigurări sociale și medicale						
Total						
Cheltuieli de transport						
Total						
Cheltuieli pentru depozitare						
Cheltuieli directe						
Cheltuieli de regie						
Total						
Beneficiu de deviz						
Total						
Cheltuieli pentru clădiri și construcții						
Total						
Cheltuieli pe timp friguros						
Cheltuieli pentru energie electrică (по расчёту)						
Total						
Cheltuieli neprevăzute						
Total						
TVA						
Total deviz:						
Inclusiv salariu						

APROBAT:

Investitor

Ofertant

(funcția, semnătura, nume, prenumele)

(funcția, semnătura, nume, prenumele)

L.Ș.

L.Ș.

ПРИМЕЧАНИЕ – Пример сметы-оферты представлен с лимитированными затратами.

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local de resurse № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **12 144,61lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură	Total
1	2	3	4	5	6	7
Total borderou de resurse № :						
<u>Manopera</u>						
1.	7123010010200	Betonist	h-om	34,40	23,82	819,41
2.	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	48,20	23,82	1 148,08
3.	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	3,44	23,82	81,94
Total manopera						2 049,43
<u>Materiale</u>						
1.	1411122201752	Piatra Sparta	m3	1,53	210,00	321,30
2.	2663102100000214	Beton -M75	m3	8,95	667,00	5 967,78
3.	4100116202818	Apa pentru mortare si betoane	m3	1,02	14,95	15,29
Total materiale de construcții						6 304,37
<u>Utilaje de construcții</u>						
1.	2922140007000	Macara	h-ut	2,15	184,15	395,92
2.	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	0,17	300,58	52,39
3.	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	5,16	16,10	83,08
4.	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	0,64	16,50	10,59
Total utilaje de construcții						541,98
Total			lei	8 895,78		
Asigurări sociale și medicale			26,50 %	543,10		
Total			100,00 +	9 438,88		
Cheltuieli de transport			7,00 %	441,31		
Total			100,00 +	9 880,19		
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %	126,09		
Cheltuieli directe			100,00 +	10 006,27		
Cheltuieli de regie			14,50 %	1 450,91		
Total			100,00 +	11 457,18		
Beneficiu de deviz			6,00 %	687,43		
Total deviz			100,00 +	12 144,61		

Întocmit

(funcția, semnătura)

Verificat

(funcția, semnătura)

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local de resurse № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **15 135,28 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură	Total
1	2	3	4	5	6	7
Total borderou de resurse № :						
Manopera						
1.	7123010010200	Betonist	h-om	34,40	23,82	819,41
2.	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	48,20	23,82	1 148,08
3.	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	3,44	23,82	81,94
Total manopera						2 049,43
Materiale						
1.	1411122201752	Piatra Sparta	m3	1,53	210,00	321,30
2.	2663102100000214	Beton -M75	m3	8,95	667,00	5 967,78
3.	4100116202818	Apa pentru mortare si betoane	m3	1,02	14,95	15,29
Total materiale de construcții						6 304,37
Utilaje de construcții						
1.	2922140007000	Macara	h-ut	2,15	184,15	395,92
2.	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	0,17	300,58	52,39
3.	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	5,16	16,10	83,08
4.	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	0,64	16,50	10,59
Total utilaje de construcții						541,98
Total			lei			8 895,78
Asigurări sociale și medicale			26,50 %			543,10
Total			100,00 +			9 438,88
Cheltuieli de transport			7,00 %			441,31
Total			100,00 +			9 880,19
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %			126,09
Cheltuieli directe			100,00 +			10 006,27
Cheltuieli de regie			14,50 %			1 450,91
Total			100,00 +			11 457,18
Beneficiu de deviz			6,00 %			687,43
Total			100,00 +			12 144,61
Cheltuieli pentru clădiri și construcții			0,80 %			97,16
Total			100,00 +			12 241,77
Cheltuieli pe timp friguros			1,00 %			122,42
Cheltuieli pentru energie electrica (по расчёту)			1,00 %			1,24
Total			100,00 +			12 365,43
Cheltuieli neprevăzute			2,00 %			247,31
Total			100,00 +			12 612,73
TVA			20,00 %			2 522,55
Total deviz:						15 135,28

Întocmit

(funcția, semnătura)

Verificat

(funcția, semnătura)

ПРИМЕЧАНИЕ: Пример локальной ресурсной сметы представлен с лимитированными затратами.

Obiect № 2236 Investitor:

Denumirea obiectivului

Catalog de prețuri unitare pentru obiectul

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Denumire lucrări, cheltuieli și resurse	U.M.	Consum de resurse pe unitate de măsură	Valoare, lei	
					Pe unitate de măsură	Total incl. salariul
1	2	3	4	5	6	7
1. Lucrări de terasamente						
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și	100 m3			332,22
	2952260003502	Excavator pe senile cu o cupa cu motor termic, 0,71-1,25mc	h-ut	1,3000	300,58	332,22
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, având peste 1 m lățime și	m3			24,30
	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	1,0200	23,82	24,30
2. Fundații						
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2			1 276,00
	9310060019900	Muncitor necalificat	h-om	6,8100	23,82	162,21
	1411122201752	Piatra sparta	m3	5,1000	210,00	1 071,00
	4100116202818	Apa pentru mortare și betoane	m3	0,5000	14,95	7,48
	2952270004021	Mai mecanic de 150-200 kg cu motor termic 6 cp (4 kw)	h-ut	2,1400	16,50	35,31
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero	m3			855,95
	7123010010200	Betonist	h-om	4,0000	23,82	95,28
	9310060019920	Muncitor deservire CM	h-om	0,4000	23,82	9,53
	2663102100000214	Beton -M75	m3	1,0250	667,00	693,93
	4100116202818	Apa pentru mortare și betoane	m3	0,1000	14,95	1,52
	2952270003100	Vibrator de adâncime	h-ut	0,6000	16,10	9,66
	2922140007000	Macara	h-ut	0,2500	184,15	46,04

APROBAT:

Întocmit

Investitor

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

L.Ș.

L.Ș.

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **12 144,61 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură incl. salariu	Total incl. salariu
1	2	3	4	5	6	7
		1. Lucrări de terasamente				
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și..	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, având peste 1 m lățime și	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
Total Lucrări de terasamente						1 151,80
Inclusiv salariu						1 099,41
		2. Fundații				
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero.	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
Total Fundații						7 743,98
Inclusiv salariu						950,01
Total				lei		8 895,78
Asigurări sociale și medicale				26,50 %		543,10
Total				100,00 +		9 438,88
Cheltuieli de transport				7,00 %		441,31
Total				100,00 +		9 880,19
Cheltuieli pentru depozitare				2,00 %		126,09
Cheltuieli directe				100,00 +		10 006,27
Cheltuieli de regie				14,50 %		1 450,91
Total				100,00 +		11 457,18
Beneficiu de deviz				6,00 %		687,43
Total deviz				100,00 +		12 144,61
Inclusiv salariu						2 049,43

Întocmit

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Verificat

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Obiect № 2236

Denumirea obiectivului

Deviz local № 1-1-1

Denumirea lucrării

Valoarea de deviz **15 135,28 lei**

Întocmit în prețuri curente _____ 20__

№ crt.	Simbol norme și Cod resurse	Lucrări și cheltuieli	U.M.	Cantitate conform datelor din proiect	Valoarea de deviz, lei	
					Pe unitate de măsură incl. salariu	Total incl. salariu
1	2	3	4	5	6	7
1. Lucrări de terasamente						
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile de 0,71-1,25 mc, cu motor ardere internă și	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, în spații limitate, având peste 1 m lățime și	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
Total Lucrări de terasamente Inclusiv salariu						1 151,80 1 099,41
2. Fundații						
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatră spartă	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, în fundații, socluri, ziduri de sprijin, pereți sub cota zero.	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
Total Fundații Inclusiv salariu						7 743,98 950,01
Total			lei		8 895,78	
Asigurări sociale și medicale			26,50 %		543,10	
Total			100,00 +		9 438,88	
Cheltuieli de transport			7,00 %		441,31	
Total			100,00 +		9 880,19	
Cheltuieli pentru depozitare			2,00 %		126,09	
Cheltuieli directe			100,00 +		10 006,27	
Cheltuieli de regie			14,50 %		1 450,91	
Total			100,00 +		11 457,18	
Beneficiu de deviz			6,00 %		687,43	
Total			100,00 +		12 144,61	
Cheltuieli pentru clădiri și construcții			0,80 %		97,16	
Total			100,00 +		12 241,77	
Cheltuieli pe timp friguros			1,00 %		122,42	
Cheltuieli pentru energie electrică (по расчёту)			1,00 %		1,24	
Total			100,00 +		12 365,43	
Cheltuieli neprevăzute			2,00 %		247,31	
Total			100,00 +		12 612,73	
TVA			20,00 %		2 522,55	
Total deviz:					15135,28	
Inclusiv salariu					2 049,43	

Întocmit

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

Verificat

(funcția, semnătura, numele, prenumele)

ПРИМЕЧАНИЕ – Пример локальной сметы представлен с лимитированными затратами.

Объект № 2236

Наименование объекта

Объектная смета № 1-1

Наименование объекта

Расчетный измеритель единичной стоимости _____ м³ (м²)

Сметная стоимость _____ тыс. леев

Составлена в текущих ценах _____ 20__

№. п/п	Номера локальных смет и расчетов	Наименование работ и затрат	Сметная стоимость, тыс. леев					Показатели единичной стоимости
			строительных работ	монтажных работ	оборудования, мебели, инвентаря	прочих затрат	всего	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Локальная смета 1-1-1	Общестроительные работы						
2	Локальная смета 1-1-2	Санитарно-технические работы						
3	Локальная смета 1-1-3	Электроосвещение и т.д.						
		Итого:						
		НДС — 20%						
		Всего с НДС						

Главный инженер проекта _____

должность, подпись, инициалы, фамилия

Составил _____

должность, подпись, инициалы, фамилия

Проверил _____

должность, подпись, инициалы, фамилия

Инвестор
УТВЕРЖДАЮ
Сводная смета _____ тыс. леев
в том числе возврат _____ тыс. леев
»__» _____ 20__
Объект №2236

Сводная смета

(наименование объекта)

Составлена в текущих ценах _____ 20__ год Сметная стоимость _____ тыс. леев

№ п/п	Обоснование	Наименование затрат	Стоимость, тыс.леев					Примечание
			Стр-ые работы	Монтажные работы	Оборудование	Прочие	Всего	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Глава 1. Подготовка территории строительства								
1	Расчет	Отвод участка						
2	Локальная смета 1-1-1	Разбивка осей здания						
3	Локальная смета 1-2-1	Выкорчевка деревьев						
4	Локальная смета 1-3-1	Демонтажные работы						
		Итого по главе 1						
Глава 2. Основные объекты строительства								
5	Объектная смета 2-1	Реконструкция производственного корпуса №1						
		Итого по главе 2						
Глава 3. Объекты подсобного и обслуживающего назначения								
6	Объектная смета 3-1	Административный корпус с кафе						
		Итого по главе 3						
Глава 4. Объекты энергетического хозяйства								
7	Локальная смета 4-1-1	Сети электроснабжения 10кВт - 4500м						
		Итого по главе 4						
Глава 5. Объекты транспортного хозяйства и связи								
8	Объектная смета 5-1	Парковка автомобилей						
9	Локальная смета 5-2-1	Замощение						
		Итого по главе 5						
Глава 6. Наружные сети и сооружения водоснабжения, канализации, теплоснабжения и газификации								
10	Объектная смета 6-1	Сети водоснабжения и канализации (НВК)						
		Итого по главе 6						
Глава 7. Благоустройство территории и озеленение								
11	Локальная смета 7-1	Вертикальная планировка						
		Итого по главе 7						
		Итого по главам 1-7						
Глава 8. Организация строительства								
12	NCM L.02.05-2012	Временные здания и сооружения -						
		В том числе возврат материалов 15%						

13	CP L.01.01-2012, пкт 6.6	Оплата разрешений на подключение сетей, на строительство, перевозку рабочих и вахтенный метод 0.9% от СМР гл. 1-7						
		Итого по главе 8						
		В том числе возврат материалов						
		Итого по главам 1-8 В том числе возврат материалов						
<i>Глава 9. Прочие затраты</i>								
14	NCM L.02.06-2012	Дополнительные затраты при производстве строительно-монтажных работ в зимнее время						
15	CP L.01.01-2012 Приложение В	Плата за электроэнергию						
		Итого по главе 9						
		Итого по главам 1-9						
		В том числе возврат материалов						
<i>Глава 10. Содержание дирекции (технический надзор)</i>								
16	CP L.01.01-2012 Приложение С	Технический надзор						
		Итого по главе 10						
<i>Глава 12. Проектные и изыскательские работы, авторский надзор</i>								
17	Договор	Проектные работы						
18	CP L.01.01-2012, пкт. 6.10.2	Осуществление проектной организацией авторского надзора за строительством объекта						
19	CP L.01.01-2012, пкт. 6.10.3	Осуществление экспертизы ТЭО и проектно-сметной документации						
		Итого по главе 12						
		Итого по главам 1-12						
		В том числе возврат материалов						
20	CP L.01.01-2012, пкт. 6.11	Резерв на непредвиденные расходы						
		<i>Итого с резервом</i>						
21	CP L.01.01.2012 пкт. 6.12	Фонд СНДС – 0,5%						
		Итого:						
22	CP L.01.01.2012 пкт. 6.14	Налог на добавленную стоимость (НДС) - 20%						
		ВСЕГО ПО СВОДНОЙ СМЕТЕ						
		В том числе возврат материалов						

Главный инженер проекта _____

должность, подпись, инициалы, фамилия

Составил _____

должность, подпись, инициалы, фамилия

ПРИМЕЧАНИЕ – состав глав сводной сметы представлен в качестве примера.

Инвестор _____

УТВЕРЖДЕНА

Сводка затрат в сумме _____ тыс. леев

В том числе возвратных сумм _____ тыс. леев

(ссылка на документ об утверждении)

“ ____ ” _____ 200__.

Сводка затрат №

(наименование объекта)

Составлена в текущих ценах _____ 20__ год

№. п/п	Номера смет и расчетов	Объекты производственного назначения	Объекты жилищно-гражданского назначения	Объекты городского наземного пассажирского транспорта, путепроводы и другие инженерные сооружения	Всего тыс. леев
1	2	3	4	5	6
1.	Сметная стоимость, тыс. леев: а) строительных и монтажных работ б) оборудования, мебели, инвентаря в) прочих затрат				
2.	Общая сметная стоимость, тыс. леев, в том числе возвратных сумм				

Руководитель проектной организации _____
должность, подпись, инициалы, фамилияГлавный инженер проекта _____
должность, подпись, инициалы, фамилияСоставил _____
должность, подпись, инициалы, фамилияПроверил _____
должность, подпись, инициалы, фамилия

Приложение А
(нормативное)

Термины и определения

1. **Ресурсный метод** – метод определения цены на строительную продукцию путем калькулирования в текущих ценах и тарифах элементов затрат (ресурсов), необходимых для реализации проекта.
2. **Текущий уровень цен (текущие цены)** – цены, действующие на момент определения стоимости.
3. **Стоимость строительства** – обобщенное понятие, применяемое в различных стоимостных документах в составе технической документации на строительство объектов инвестиций.
4. **Объекты инвестиций** – новое строительство, реконструкция, расширение, техническое перевооружение предприятий, капитальный и текущий ремонт зданий и сооружений, реставрационные работы.
5. **Сметная стоимость строительства** – сумма денежных средств, необходимых для реализации объектов инвестиций в соответствии с проектом.
6. **Инвесторская смета** – обобщенное название комплекса стоимостных документов, составляемых по заказу инвестора (заказчика) в составе предпроектных проработок или проектной документации на строительство. В инвесторской смете приводится полная сметная стоимость строительства объектов инвестиций, включая стоимость технологического оборудования, проектно-изыскательских работ, содержания службы инвестора, занимающейся реализацией проекта и т.п.
7. **Смета подрядчика (смета-оферта)** - обобщенное название комплекса стоимостных документов, составляемых подрядчиком на основе объявленной (разосланной) инвестором тендерной документации. В ней приводится стоимость работ и затрат, предлагаемых подрядчиком к исполнению (стоимость оферты).
8. **Офертант (контрактант)** – любое юридическое или физическое лицо – потенциальный или реальный партнер инвестора по договору о выполнении работ по реализации объектов инвестиций.
9. **Тендерная документация** – комплекс документов, содержащих исходную информацию о технических, коммерческих, организационных и иных характеристиках объектов инвестиций, а также об условиях и процедуре торгов, на основе которых подрядчики готовят встречное предложение по

стоимости объектов инвестиций с составлением сметы подрядчика (стоимости оферты).

10. **Сметные нормы** – совокупность ресурсов (затрат труда работников строительства, времени работы строительных машин, потребности в материалах, изделиях и конструкциях), установленная на принятый измеритель строительных, монтажных и других работ. В сметных нормах учитывается полный комплекс операций, необходимых для выполнения определенного вида работ в усредненных нормальных условиях. При производстве работ в особых условиях: стесненности, загазованности, вблизи действующего оборудования и т.п. – к сметным нормам применяются коэффициенты, утвержденные Национальным органом управления строительством.

11. **Сметная документация** – документация, составляемая для определения сметной стоимости строительства проектируемых зданий и сооружений. К сметной документации относятся: перечни объемов работ, ресурсные ведомости, локальные сметы и расчеты, каталоги индивидуальных единичных расценок, объектные сметы и расчеты, сметные расчеты на отдельные виды затрат, сводные сметы и расчеты, сводки затрат и др..

12. **Локальные сметы** являются первичными сметными документами и составляются на отдельные виды работ и затрат по зданию, сооружению или на общеплощадочные работы на основе перечней объемов работ, определившихся при разработке рабочих чертежей (рабочего проекта).

Стоимость, определяемая локальными сметами, включает в себя прямые затраты, накладные расходы и сметную прибыль.

13. **Прямые затраты** учитывают затраты на оплату труда, с учетом отчислений на социальное страхование, затраты на эксплуатацию строительных машин, строительные материалы, изделия и конструкции с транспортными и заготовительно-складскими расходами.

14. **Накладные расходы** учитывают затраты подрядных организаций, связанных с созданием общих условий строительного производства (строительства), его обслуживанием, организацией и управлением.

15. **Сметная прибыль** – это сумма средств, необходимая для покрытия отдельных (общих) расходов подрядной организации, не относимых на себестоимость работ, и являющаяся нормативной (гарантированной) частью стоимости строительной продукции.

16. **Объектные сметы** – сметы, в которых определяется стоимость строительства отдельных объектов (зданий, сооружений). Эти сметы объединяют в своем составе данные из локальных смет.

17. **Сводные сметы** – сметы, определяющие общую стоимость строительства всех предусмотренных проектной документацией объектов. Эти сметы объединяют в своем составе данные из объектных смет, смет и расчетов на отдельные виды затрат.

18. **Твердая договорная цена** – окончательная цена, неизменная до окончания строительства.

Приложение В
(нормативное)

**Нормы расхода электроэнергии, тыс. кВт·час на 1 млн. леев стоимости
строительно-монтажных работ**

1.	Строительство предприятий металлургической, химической, целлюлозно-бумажной и машиностроительной промышленности	11
2.	Строительство предприятий деревообрабатывающей промышленности, строительство металлических резервуаров для нефтепродуктов и элеваторостроение	10
3.	Строительство предприятий легкой и пищевой промышленности	8
4.	Строительство тепловых электростанций, предприятий строительной индустрии и промышленности строительных материалов	10
5.	Строительство объектов сельскохозяйственного назначения	7
6.	Строительство гидроэлектростанций	12
7.	Строительство железнодорожных линий (без больших мостов и тоннелей)	7
8.	Строительство автомобильных дорог (без больших мостов и тоннелей): цементно-бетонных асфальтобетонных прочих	7 9 4
9.	Строительство больших мостов и других искусственных сооружений вне комплекса дорожного строительства	22
10.	Строительство объектов речного транспорта	7
11.	Водохозяйственное строительство	7
12.	Жилищно-гражданское и коммунальное строительство	8
13.	Прочие виды строительства	6

ПРИМЕЧАНИЯ

1. В показателях не учтен расход электроэнергии на приготовление в построечных условиях растворов, бетонов, асфальтобетонных смесей и других полуфабрикатов и изделий. Стоимость указанных материалов следует определять с учетом потребленной электроэнергии.

2. Нормами не учтен расход электроэнергии на земляные работы, выполняемые методом гидромеханизации и на водопонижение при производстве работ.

Пример: по итогу гл 1-8 сводной сметы:

гр.4 – 5000 тыс. леев

гр.5 – 2000 тыс. леев

CP L.01.01-2012

Расход электроэнергии:

гр.4 – 5000 тыс. леев $\times$ 8 = 40000 кВт·час

гр.5 – 2000 тыс. леев $\times$ 8 = 1600 кВт·час

Стоимость электроэнергии:

гр.4 – 40000 кВт·час $\times$ 1,48 = 59200 леев : 1000 = 59,2 тыс. леев

гр.5 – 1600 кВт·час $\times$ 1,48 = 2368 леев : 1000 = 2,37 тыс. леев

Documente Normative în Construcții
Organul Național de Dirijare în Construcții

Приложение С
(нормативное)

Лимиты расходов на содержание служб заказчика

1 Лимиты расходов на содержание дирекций (технического надзора) строящихся предприятий и учреждений применяются при определении сметной стоимости строительства в сводных сметах к проектам (рабочим проектам) в следующих размерах:

При сметной стоимости строительства по главам 1-9	Территориальное размещение объектов строительства	% от итога по главам 1-9
1	2	3
до 50 млн. леев (технадзор)		1,1
до 50 млн. леев (при действующей службе заказчика)	Один населенный пункт	2,14
до 50 млн. леев (при действующей службе заказчика)	Более одного населенного пункта	2,32
от 50 млн. леев до 100 млн. леев	Один населенный пункт	1,41
от 50 млн. леев до 100 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,53
от 100 млн. леев до 150 млн. леев	Один населенный пункт	1,32
от 100 млн. леев до 150 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,43
от 150 млн. леев до 200 млн. леев	Один населенный пункт	1,23
от 150 млн. леев до 200 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,34
от 200 млн. леев до 300 млн. леев	Один населенный пункт	1,13
от 200 млн. леев до 300 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,24
от 300 млн. леев до 500 млн. леев	Один населенный пункт	1,08
от 300 млн. леев до 500 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,18
от 500 млн. леев 2000 млн. леев	Один населенный пункт	1,0
от 500 млн. леев до 2000 млн. леев	Более одного населенного пункта	1,1

2.В данных нормах не учтены затраты, связанные с осуществлением заготовительно-складской деятельности, консервацией и охраной объектов незавершенного строительства. Указанные затраты финансируются за счет других источников, в установленном порядке.

3. Лимиты расходов на содержание дирекций строящихся предприятий и учреждений (технический надзор заказчика) применяются на объектах строительства, осуществляемых за счет средств государственного бюджета и бюджетов административно-территориальных единиц. В необходимых случаях, возмещение недостающих средств на содержание служб заказчика разрешается производить за счет резерва на непредвиденные расходы и затраты, предусмотренного сводной сметой. Также, на содержание службы единого заказчика могут привлекаться средства бюджетов административно-территориальных единиц.

На объектах строительства, осуществляемых за счет собственных средств юридических и физических лиц, средства на содержание служб заказчика определяются по договоренности заказчика (распорядителя кредитов) и застройщика (инвестора) в соответствии с CP L.01.08-2012.

Приложение D
(нормативное)

**Структура затрат подрядной организации по услугам, оказываемым
субподрядной организации (в % от объема СМР, выполняемого
субподрядчиком собственными силами)**

№ п/п	Виды услуг	Монтажные и специальные строительные работы	Монтаж конструкций из сборн. ж/бетона. Теплоизоляционные, обмуровочные и антикоррозийные работы, выпол-мые с лесов, возводимых генподрядчиком	Работы на спец.сооружениях из монолитного бетона и ж/бетона. Монтажные и спец. стр-ые работы вне стр-ой площадки. Теплоизоляционные, обмуровочные и антикоррозийные работы.	Работы по монтажу металлических конструкций
1	2	3	4	5	6
1	Суммарные затраты генподрядчика	2,7	2,00	1,35	0,71
1.1	В том числе: Административно-хозяйственные расходы	0,25	0,18	0,12	0,06
1.2	В том числе: - обеспечение технической документацией;	0,15	0,112	0,075	0,037
1.3	- приемка от субподрядчика и сдача заказчику работ, выполненных субподрядчиком.	0,10	0,068	0,045	0,023
2	Мероприятия по технике безопасности и охране труда	0,47	0,33	0,24	0,15
2.1	В том числе: - расходы, связанные с приобретением аптечек и медикаментов;	0,124	0,091	0,062	0,062
2.2	- расходы по обучению рабочих безопасным методам работы и на оборудование кабинетов по технике безопасности;	0,148	0,111	0,074	0,037
2.3	- расходы, предусмотренные номенклатурой мероприятий по охране труда и технике безопасности, имеющие прямое или косвенное отношение к субподрядчику.	0,198	0,126	0,099	0,051

продолжение Таблицы

3	Пожарно-сторожевая охрана	0,36	0,29	0,18	0,09
3.1	В том числе: - расходы на содержание и износ противопожарного инвентаря, оборудования, спецодежды;	0,10	0,08	0,05	0,025
3.2	- амортизационные отчисления и расходы на текущий ремонт и содержание караульных помещений и пожарных депо (гаражей), включая плату (со взносами на государственное социальное страхование) персонала, обслуживающего эти помещения;	0,12	0,09	0,06	0,03
3.3	- основная и дополнительная заработная плата работников ведомственной охраны (или расходы на оплату вневедомственной охраны).	0,14	0,12	0,07	0,035
4	Обеспечение субподрядчика нетитульными временными зданиями и сооружениями, приспособлениями и устройствами	0,6	0,45	0,3	0,15
4.1	В том числе: - износ временных зданий и сооружений, приспособлений и устройств;	0,35	0,26	0,175	0,087
4.2	- расходы, связанные с ремонтом, содержанием, монтажом и демонтажем временных (нетитульных сооружений, приспособлений и устройств);	0,15	0,11	0,075	0,039
4.3	- расходы на освещение и отопление.	0,10	0,08	0,05	0,025
5	Прочие производственные расходы	1,02	0,76	0,51	0,26
5.1	В том числе: - подготовка объектов к сдаче в эксплуатацию;	0,73	0,54	0,36	0,18
5.2	- благоустройство строительной площадки (уборка территории строительства от строительного мусора);	0,21	0,16	0,11	0,055
5.3	- оказание дополнительной медицинской помощи (содержание медицинских пунктов, проведение обследования и т.п.)	0,08	0,06	0,04	0,02

Пример расчета затрат генподрядчика на услуги, оказываемые субподрядчику:

Объем СМР (строительно-монтажных работ), выполняемый субподрядной организацией - 1000,0 тыс. леев

Фактические затраты генподрядной организации на услуги - 1,35%

Размер оплаты за услуги генподрядной организации составит: 13,5 тыс. леев

$$1000,0 \times 1,35:100 = 13,5 \text{ тыс. леев}$$

При заключении договоров на выполнение работ генподрядчик и субподрядчик рассматривают структуру затрат по услугам генподрядчика, приведенную в приложении.

Затраты генподрядчика фактически не имеющиеся место, исключаются.

ПРИМЕЧАНИЕ: Размеры затрат в примере приняты условно.

Приложение Е (нормативное)

Formular interdepartamental tipizat nr C2n
aprobat prin ordinul nr 3/5 din 15 ianuarie 2002
al Departamentului de Stat de Statistică
al Republicii Moldova

Antreprenor _____

Investitor _____

Obiect _____

Valoarea lucrărilor executate 14 838,52 lei

Proces-verbal de recepție a lucrărilor executate pe _____ 20____

Nr crt.	Simbol norme	Denumirea lucrării	U.M.	Cantitate	Pret inclusiv salariu (lei/U.M.)	Valoare inclusiv salariu (col.5xcol.6) (lei/U.M.)
1	2	3	4	5	6	7
1. Lucrări de terasamente						
1	TsC04F1	Săpătura mecanică cu excavator pe senile.....	100 m3	0,16	332,22 0,00	52,39 0,00
2	TsA07A1	Săpătura manuală de pământ, in spatii limitate, avind peste 1 m lățime si.....	m3	45,25	24,30 24,30	1 099,41 1 099,41
		Total capitol: Inclusiv salariu				1 151,80 1 099,41
2. Fundații						
3	TsC53B	Compactarea pământului cu piatra sparta	100 m2	0,30	1 276,00 162,21	382,80 48,66
4	CA03G	Beton armat turnat cu mijloace clasice, in fundații, socluri, ziduri de sprijin,.....	m3	8,60	855,95 104,81	7 361,18 901,35
		Total capitol: Inclusiv salariu				7 743,98 950,01
Total inclusiv salariu			lei			8 895,78 2 049,43
		Asigurări sociale si medicale	26,50 %		543,10	
		Total	100,00 +		9 438,88	
		Cheltuieli de transport	7,00 %		441,31	
		Total	100,00 +		9 880,19	
		Cheltuieli pentru depozitare	2,00 %		126,09	
		Total cheltuieli directe	100,00 +		10 006,27	
		Cheltuieli de regie	14,50 %		1 450,91	
		Total	100,00 +		11 457,18	
		Beneficiu de deviz	6,00 %		687,43	
		Total	100,00 +		12 144,61	
		Cheltuieli pentru clădiri si construcții	0,80 %		97,16	
		Total	100,00 +		12 241,77	
		Cheltuieli pe timp friguros	1,00 %		122,42	
		Cheltuieli pentru energie electrica (conform calculelor)	1,00 %		1,24	
		Total	100,00 +		12 365,43	
		TVA	20,00 %		2473,09	
TOTAL proces-verbal:			lei			14 838,52
inclusiv salariu						2 049,43

Întocmit ,

Aprobat,

Antreprenor general (subantreprenor)

Investitor

(denumirea)

(denumirea)

(funcția, numele, prenumele, semnătura)

(funcția, numele, prenumele, semnătura)

L.Ș.

L.Ș.

Notă: Procesul-verbal să prezintă lunar de către subantreprenor – antreprenorului general, antreprenorul general – beneficiarului pentru achitare.

 eDNC
Documente Normative în
Construcții
Organul Național de Dirijare în Construcții

Anexa F
(normativă)

Formular tipizat nr. C – 29

Beneficiar _____

Antreprenor _____

Darea de seamă privind consumurile materialelor de bază în construcție față de norme de deviz

_____

denumirea obiectivului (șantierului)

Nr. crt.	Simbol normei și cod resurse	Denumirea genurilor de lucrări, materialelor, construcțiilor și produselor	U.M.	lună _____					lună _____				
				Volumul de lucrări prevăzut în deviz și norma de consum la volumul de lucru	Volumul de lucrări realizat efectiv și norma de consum la volumul de lucru	Consum real	Economia (-), depășiri de consum(+) față de norma de deviz	Se casează în contul prețului de cost	Volumul de lucrări prevăzut în deviz și norma de consum la volumul de lucru	Volumul de lucrări realizat efectiv și norma de consum la volumul de lucru	Consum real	Economia (-), depășiri de consum(+) față de norma de deviz	Se casează în contul prețului de cost
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Diriginte de șantier (realizatorul lucrărilor)

Verificat: contabil

Verificat: Inginer al secției tehnice de producție

Aprob: Conducător al întreprinderii (inginer-șef)

Cauzele depășirii consumurilor materialelor de bază față de normele de producție:

Diriginte de șantier _____

Realizatorul lucrărilor _____

Decizia cu privire la depășirea normelor de consum a materialelor:

Conducător al întreprinderii _____

« _____ » _____ 20 _____

_____

Конец перевода

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 242
din 26.04.2017

**cu privire la modificarea punctului 1 din
Hotărîrea Guvernului nr. 165 din 9 martie 2010**

Publicat : 28.04.2017 în Monitorul Oficial Nr. 134-143 art Nr : 321

În conformitate cu prevederile articolului 12 din Legea salarizării nr. 847-XV din 14 februarie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 50-52, art. 336), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Punctul 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 165 din 9 martie 2010 „Cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 35, art. 219), cu modificările și completările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„1. Începînd cu 1 mai 2017, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizații, instituții cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, în continuare – unități) se stabilește în mărime de 14,09 lei pe oră, sau 2380 de lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.”

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei**

Pavel FILIP

Octavian Calmîc

Stela Grigoraș

Nr. 242. Chișinău, 26 aprilie 2017.

Республика Молдова

ПРАВИТЕЛЬСТВО

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 242
от 26.04.2017

**о внесении изменений в пункт 1 Постановления
Правительства № 165 от 9 марта 2010 г.**

Опубликован : 28.04.2017 в Monitorul Oficial Nr. 134-143   статья № : 321

В соответствии с положениями статьи 12 Закона № 847-XV от 14 февраля 2002 года об оплате труда (Официальный монитор Республики Молдова, 2002 г., № 50-52, ст. 336), с последующими изменениями и дополнениями, Правительство **ПОСТАНОВЛЯЕТ:**

Пункт 1 Постановления Правительства № 165 от 9 марта 2010 г. «О гарантированном минимальном размере заработной платы в реальном секторе» (Официальный монитор Республики Молдова, 2010 г., № 35, ст. 219), с последующими изменениями и дополнениями, изложить в следующей редакции:

«1. Начиная с 1 мая 2017 года гарантированный минимальный размер заработной платы в реальном секторе (на хозрасчетных предприятиях, организациях, учреждениях, независимо от вида собственности и организационно-правовой формы, в дальнейшем – предприятия) составит 14,09 лея в час, или 2380 леев в месяц, исчисленный из средней продолжительности рабочего времени 169 часов в месяц».

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР

Павел ФИЛИП

Контрасигнуют:
зам. премьер-министра,
министр экономики
министр труда, социальной
защиты и семьи

Октавиан КАЛМЫК

Стекла Григораш

№ 242. Кишинэу, 26 апреля 2017 г.

Republica Moldova

MINISTERUL CONSTRUCȚIILOR ȘI DEZVOLTĂRII TERITORIULUI

CONVENȚIE Nr. 550
din 24.07.2009

CONVENȚIA COLECTIVĂ ÎN RAMURA CONSTRUCȚIILOR pentru anii 2009 – 2013

Publicat : 24.07.2009 în Monitorul Oficial Nr. 115-117 art Nr : 550

Convenția colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai părților în limitele competenței lor.

Exercitarea drepturilor salariaților este parte componentă a Dialogului social, care constituie un mecanism de consultări și modalități pentru asigurarea stabilității sociale, relațiilor de muncă și este o formă efectivă de formare și realizare a politicii social-economice prin intermediul negocierilor, pe principii de paritate între partenerii sociali: Minister, Patronate și Sindicate.

Instrumentele dialogului social, pe lângă prezenta Convenție, sînt și:

- Acordurile sociale;
- Contractele colective de muncă;
- Protocoalele bi- și trilaterale;
- Consultările privind reglementările sectoriale cu organizații nonguvernamentale și alte structuri din domeniu.

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

1.1 În cadrul dialogului social se încheie convenția colectivă, la nivel de ramură, între minister, patronat și sindicat, care stabilește prevederile generale de reglementare a raporturilor social-economice dintre părți, în limitele competenței lor.

1.2 Părțile în negociere se recunosc reciproc drept parteneri sociali reprezentativi pentru ramura construcțiilor, după cum urmează:

- Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al Republicii Moldova - cu sediul în mun. Chișinău, str. Cosmonauților, 9, reprezentat de către ministru;
- Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” – cu sediul în mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 90/2, reprezentată de către președinte;
- Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcție „SINDICONS” – cu sediul în mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, reprezentată de către președinte.

1.3 Părțile sînt definite prin relațiile de:

- Consultare – prin care are loc un schimb de idei, păreri și probleme;
- Dialog – prin care cele trei părți caută să ajungă la un consens în soluționarea problemelor existente;

- Mediere și arbitraj - prin care părțile înțeleg să ajungă la o soluție acceptabilă;

1.4 Sub incidența prezentei Convenții cad angajatorii și salariații din:

- proiectări;
- construcții;
- drumuri;
- industria materialelor de construcție;
- mecanizare și transport în construcții;
- cadastru;
- industria sticlei;
- alte activități auxiliare în construcții și industria materialelor de construcție.

1.5 Părțile contractante recunosc și acceptă pe deplin că sînt egale și libere în negocierea prezentei Convenții și se obligă să respecte neabătut prevederile acesteia.

1.6 Prezenta Convenție se încheie pe o perioadă de 4 ani, în scopul realizării unor acțiuni comune și concrete privind reglementarea condițiilor de muncă și salarizării, asigurarea garanțiilor social-economice minime, protecția drepturilor și intereselor legitime prevăzute în Codul muncii, Legea salarizării și alte acte normative.

1.7 La solicitarea oricărui sindicat de la unitate și/sau angajator din ramură, reprezentanții părților participă la negocieri colective, în calitate de consultanți sau ca membri ai comisiilor, inclusiv la negocierea contractului colectiv de muncă, și ai comisiilor de conciliere.

1.8 În situațiile în care, în privința drepturilor ce decurg din prezenta Convenție, intervin reglementări legale mai favorabile, acestea vor face parte de drept din Convenție.

1.9 Contractele colective de muncă de la unitățile din ramură nu vor putea prevedea drepturi sub limitele minime prevăzute în prezenta Convenție.

1.10 Condițiile specifice de muncă, drepturile și obligațiile concrete ale partenerilor sociali la nivel de unitate, regulile de disciplină, precum și asigurarea unor prevederi mai avantajoase decît cele stipulate în prezenta Convenție, se reglementează prin contractul colectiv de muncă, prin contractul individual de muncă și prin regulamentul de ordine interioară.

CAPITOLUL II

PARTENERIATUL SOCIAL

2.1 Parteneriatul social se efectuează în temeiul Legii nr. 245-XVI din 21.07.2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial și a Codului muncii, aprobat prin Legea nr. 154-XV din 28.03.2003.

2.2 Patronatele și Sindicatele sînt independente și apolitice.

2.3 Parteneriatul social este definit de părți ca ansamblul relațiilor industriale și de cogestione dintre grupurile organizate ale societății civile în conformitate cu Strategia dezvoltării societății civile.

2.4 Părțile semnatare recunosc nevoia dezvoltării parteneriatului social la toate nivelurile. Partenerii sociali semnatare hotărăsc să depună eforturi comune în ceea ce privește protejarea sistemului de autoreglementări ramurale, precum și a altor interese care derivă din prezenta Convenție.

2.5 Recunoașterea reciprocă a partenerilor sociali are la bază o totalitate de criterii care au ca scop aducerea și menținerea la masa tratativelor, precum și în întreg sistemul de autoreglementare sectorială și de lobby pe lîngă toate instituțiile naționale, europene și internaționale, a unor parteneri sociali reprezentativi, cu posibilități proprii dovedite în resurse umane, materiale și capacitate recunoscută de influență.

2.6 Părțile sînt în drept să primească gratuit informații de la autoritățile administrației publice, angajatori și asociațiile lor în probleme ce țin de muncă, salariu, șomaj, dezvoltarea social-economică, starea mediului înconjurător, privatizare, asistență socială, ocrotirea sănătății, spațiul locativ.

2.7 Partenerii sociali convin să acționeze împreună în următoarele direcții:

- constituirea Casei Sociale a Constructorilor din Republica Moldova;
- semnarea Acordului Social în Construcții;
- constituirea fondului destinat activităților în domeniul pregătirii reprezentanților Părților la procesul de negocieri colective;
- participarea la procesul de elaborare și avizare a proiectelor de acte normative și legislative cu caracter economico-social;
- concertarea acțiunilor în sensul îmbunătățirii și menținerii stabilității legislației în construcții;
- modificarea art. 38 alin. (6) din Codul muncii care să stabilească că sub incidența convenției colective din ramură să cadă toți salariații și angajatorii din ramură, indiferent de apartenența la patronat sau sindicat;
- modificarea Codului fiscal privind deducerea cheltuielilor suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal în limitele de 0,15 la sută din fondul de retribuire a muncii a unității pentru activitatea culturală de masă și cultură fizică;
- modificarea art. 10 alin. (4) din Legea patronatelor;
- modificarea Hotărârii Guvernului nr. 844 din 25.12.1995 „Cu privire la modul de stabilire, calculare și achitare a recompensei lunare pentru vechime în muncă personalului din organizațiile de construcții”;
- modificarea Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneoclimateric aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 982 din 22.07.2002;
- adoptarea Legii tichetelor de masă;
- adoptarea Legii cu privire la fondul de șomaj;
- adoptarea cadrului normativ referitor la atestarea salariaților;
- elaborarea măsurilor pentru combaterea economiei informale, care a căpătat dimensiuni îngrijorătoare de natură să aducă prejudicii însemnate mediului economic din ramură.

CAPITOLUL III

RESURSELE UMANE

3.1 Angajarea la unitățile din ramură se efectuează în condițiile stabilite de prevederile Codului muncii, numai pe criteriul aptitudinilor și competenței profesionale.

3.2 (1) În cazul angajării prin examen sau concurs, angajatorul, cu cel puțin o lună pînă la petrecerea concursului sau a examenului, va face publică existența locurilor de muncă libere. Modalitățile de ocupare a posturilor vacante, prin examen sau concurs, și modul de organizare și desfășurare a acestora se stabilesc prin contractul colectiv de muncă.

(2) Dacă un salariat al unității și o persoană din afara acesteia obțin la concurs sau examen același punctaj, salariatul unității are prioritate în ocuparea postului.

(3) Sindicatul are dreptul de a delega observatori în cazul desfășurării concursurilor și examenelor pentru ocuparea posturilor vacante, ori de câte ori este implicat sau concurează un membru de sindicat.

3.3 Persoana care urmează să se angajeze, la solicitare, poate beneficia de asistență din partea sindicatului de la unitate sau a Federației “SINDICONS” la încheierea contractului individual de muncă.

3.4 (1) În cazul în care angajatorul intenționează să reducă în masă locurile de muncă, acesta informează, cu cel puțin 3 luni înainte, despre acest lucru sindicatul din unitatea respectivă și va iniția negocieri în vederea respectării drepturilor și intereselor salariaților.

(2) Informația trebuie să cuprindă următoarele:

- a) numărul total de salariați;
- b) motivele care determină reducerea numărului sau a statelor de personal;
- c) numărul și funcțiile salariaților care vor fi afectați de reducere;
- d) criteriile aplicate conform art.183 din Codul muncii pentru stabilirea dreptului preferențial la

menținerea la lucru;

e) măsuri pentru atenuarea consecințelor concedierii;

f) data de la care sau perioada în care vor avea loc concedierile;

g) data începerii negocierilor și numărul, funcțiile, numele și prenumele persoanelor care vor participa la negocieri din partea angajatorului.

3.5 (1) Locurile de muncă reduse nu pot fi restabilite în statele de personal a unității pe parcursul anului calendaristic în care a avut loc concedierea salariaților care le-au ocupat.

(2) Dacă angajatorul, pe parcursul unui an calculat de la sfârșitul termenului prevăzut la alin.

(1), restabilește, parțial sau în totalitate, locurile de muncă reduse, acesta are obligația de a transmite salariaților, care au fost concediați, o comunicare scrisă în acest sens și de a-i reangaja pe aceleași locuri de muncă pe care le-au ocupat anterior, fără concurs sau perioadă de probă.

(3) Salariații, în termen de cel mult 7 zile lucrătoare, vor comunica angajatorului acceptarea locului de muncă oferit. În cazul în care salariații nu își manifestă consimțământul în termenul respectiv sau refuză locul de muncă oferit, angajatorul este în drept să facă noi angajări pe locurile de muncă rămase vacante.

3.6 În cazul în care unitatea desfășoară activități în străinătate, raporturile de muncă dintre angajator și salariații detașați vor fi reglementate prin contracte individuale distincte.

3.7 Unitatea, în caz de detașare a salariaților, va asigura pregătirea pentru plecare în străinătate prin: obținerea vizei, a permisului de ședere și de lucru în țara unde urmează să lucreze, procurarea biletelor de transport tur-retur, primirea salariului la destinație, cazarea și alte facilități convenite prin contractul individual de muncă.

3.8 În scopul protejării forței de muncă autohtone, părțile convin că angajarea cetățenilor străini se va face numai în cazul întrunirii cumulative a următoarelor condiții:

- unitatea nu dispune de specialiști pentru efectuarea anumitor lucrări specifice;
- nu este posibilă pregătirea, prin formarea profesională continuă și tehnică, a salariaților din unitate în instituțiile de învățământ din Republica Moldova;
- angajarea se va efectua numai pentru îndeplinirea unor lucrări cu caracter temporar.

CAPITOLUL IV

TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ

4.1 (1) Pornind de la durata normală a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână, angajatorii, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică, aplică săptămâna de lucru de 5 zile, cu durata muncii de 8 ore pe zi și 2 zile de repaus, una din ele fiind duminica. Ținând cont de specificul muncii, unele unități pot aplica alte tipuri de săptămână de lucru.

(2) În baza art. 100 alin. (6) din Codul muncii și a Convenției colective la nivel național nr. 2 din 09.07.2004 se permite stabilirea duratei zilnice a timpului de muncă de 12 ore, urmată de o perioadă de repaus de cel puțin 24 ore.

4.2 Tipul săptămânii de lucru, timpul începerii și încheierii lucrului, durata schimbului, întreruperile, alternarea zilelor lucrătoare și nelucrătoare se stabilesc prin contractul colectiv sau individual de muncă și Regulamentul intern al unității.

4.3 Orele prestate zilnic peste programul normal de lucru și care nu depășesc programul de 40 de ore pe săptămână (medie anuală) nu se consideră ore suplimentare.

4.4 Programul de lucru în timpul nopții este cel lucrat în intervalul dintre orele 22 și 6. Pentru munca prestată în program de noapte se stabilește un adaos în mărime de cel puțin 0,5 din salariul tarifar (salariul funcției) pe unitate de timp stabilit salariatului.

4.5 Programul de lucru al unității pe perioada intemperiilor, în virtutea condițiilor climaterice, va fi determinat, după caz, de părți.

4.6 Zilele de sărbătoare nelucrătoare sînt stabilite de art. 111 din Codul muncii.

4.7 Pe timpul aflării în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, respectiv de la 3 la 6 ani, salariatul are dreptul să reînceapă munca oricînd, în baza unei cereri scrise înaintate angajatorului, și poate beneficia de reducerea duratei normale a timpului de muncă.

4.8 Tuturor salariaților li se acordă anual un concediu de odihnă plătit cu o durată minimă de 28 de zile calendaristice. În durata concediului de odihnă nu se includ zilele de sărbătoare nelucrătoare, prevăzute de art. 111 din Codul muncii.

4.9 Programarea concediilor de odihnă anuale se face de angajator, de comun acord cu reprezentanții salariaților, respectând următoarele condiții:

- concediul va fi planificat pentru fiecare salariat astfel încât o dată la 3 ani să coincidă cu sezonul estival;

- soții care lucrează la aceeași unitate au dreptul la concediu în același timp.

4.10 (1) Concediul anual de odihnă va putea fi fracționat la solicitarea salariatului, astfel încât una din tranșe să fie de cel puțin 14 zile calendaristice de concediu neîntrerupt.

(2) Angajatorul poate rechema salariatul din concediul de odihnă, cu acordul scris al acestuia, în caz de forță majoră și/sau interese urgente, situații neprevăzute, care impun prezența salariatului la locul de muncă.

4.11 (1) Salariații care lucrează în condiții nefavorabile sau munca lor implică eforturi psihoemoționale beneficiază de un concediu de odihnă anual suplimentar plătit, mărimea căruia se stabilește în contractul colectiv și/sau individual de muncă.

(2) Femeilor care au doi și mai mulți copii în vârstă de pînă la 14 ani (sau un copil invalid în vârstă de pînă la 16 ani) li se acordă un concediu de odihnă anual suplimentar plătit cu durata de 5 zile calendaristice.

(3) La prezentarea actelor respective, salariații beneficiază de concediu suplimentar plătit pe motive familiale, exprimat în zile lucrătoare, în următoarele cazuri:

- căsătoria salariatului - 3 zile;
- căsătoria copilului salariatului - 2 zile;
- nașterea ori înfierea copilului - 1 zi;
- decesul părinților, soțului (soției), copilului - 4 zile;
- decesul rudelor de gradul II - 1 zi;
- mamelor care au copii în clasele I și II - 2 zile la începutul anului școlar;
- încorporarea în rîndurile Armatei Naționale a membrului familiei - 1 zi.

4.12 Din motive familiale și din alte motive întemeiate, în baza unei cereri scrise, salariatului i se poate acorda, cu consimțămîntul angajatorului și posibilitățile în unitate, un concediu neplătit cu o durată de peste 60 de zile calendaristice cu suspendarea contractului individual de muncă.

4.13 (1) Durata normală a timpului de muncă include:

- pregătirea locului de muncă pentru începerea activității;

- îndeplinirea obligațiilor de muncă;

- refacerea capacității de muncă în timpul programului de muncă în legătură cu condițiile climaterice deosebite, eforturi fizice și alți factori, care se stabilesc în actele normative ale unității, în contractele colective sau individuale de muncă;

- timpul staționării în așteptarea dispoziției despre începutul activității;

- timpul aflării la unitate în cazul deplasării organizate la locul de muncă.

(2) Durata pauzei pentru masă se stabilește prin contractul colectiv de muncă, cu respectarea următoarelor condiții:

- în cazul duratei zilnice a timpului de muncă de 6-10 ore - la mijlocul programului;

- în cazul duratei zilnice a timpului de muncă de 12 ore - după fiecare 4 ore de muncă;

- în cazul duratei zilnice a timpului de muncă mai mică de 6 ore - la decizia Părților.

(3) Pauzele pentru odihnă și refacere a capacității de muncă, condiționate de tehnologia de producție și/sau de condițiile climaterice nefavorabile, se stabilesc cu o durată de cel puțin 10 minute la fiecare 2 ore, în încăperi speciale, amenajate de către angajator.

CAPITOLUL V

SALARIZAREA

5.1 (1) Pentru munca prestată în condițiile prevăzute de legislația muncii, contractul colectiv și individual de muncă, salariații au dreptul la un salariu în bani, negociat la încheierea contractului.

(2) În sistemul tarifar și sistemele netarifare salariul include salariul de bază, adaosurile și sporurile, precum și plățile de stimulare și compensare.

(3) Salariul de bază se stabilește sub formă de salarii pe unitate de timp sau în acord - pentru muncitori și salarii ale funcției - pentru funcționari, specialiști și conducători pentru munca executată în conformitate cu normele de muncă stabilite potrivit calificării, gradului de pregătire profesională și competenței salariatului, calității, gradului de răspundere pe care îl implică lucrările executate și complexității lor.

(4) Componenta principală și obligatorie care servește drept bază pentru stabilirea, în contractele colective de muncă și contractele individuale de muncă, a salariilor concrete pentru muncitori, funcționari, specialiști și conducători este:

- în cazul aplicării sistemului tarifar de salarizare, - salariul tarifar pentru categoria I de calificare (de salarizare) a rețelei tarifare, stabilit de prezenta Convenție;

- în cazul aplicării sistemelor netarifare de salarizare - quantumul minim al salariului stabilit de prezenta Convenție.

5.2 (1) Salariul de bază se stabilește astfel, încât să se asigure o diferențiere echitabilă în raport cu cerințele de pregătire profesională necesară executării sarcinilor sau operațiilor ce le revin salariaților.

(2) La diferențierea salariilor de bază se va ține cont de conținutul activității, de nivelul necesar de tehnicitate și de pregătirea profesională, și respectiv de fișa postului, folosite în unități, precum și de cerințele de formare profesională, de adaptarea și experiența în muncă.

(3) Adaosurile la salariul de bază și alte drepturi de natură salarială se stabilesc prin contractele colective și individuale de muncă.

5.3 Părțile recunosc că salariul reprezintă remunerarea celui mai activ factor de producție, și anume, forța de muncă, la toate nivelurile de competență, că mărimea salariului este o problemă ce interesează în mod direct toți salariații și angajatorii din ramură și convin că creșterea salariului să stimuleze creșterea productivității muncii.

5.4 (1) Munca este retribuită pe unitate de timp sau în acord atât în sistemul tarifar, cât și în sistemele netarifare de salarizare.

(2) Unitățile din ramură, pentru organizarea salarizării, pot aplica sistemul tarifar și/sau sistemele netarifare de salarizare. Alegerea sistemului, precum și a formelor de salarizare în cadrul unității se efectuează de către partenerii sociali prin negocieri colective și se fixează în contractul colectiv de muncă.

5.5 (1) Salariul tarifar pentru categoria I de calificare se stabilește pentru salariații:

- din construcții - în mărime de 9,47 lei/oră sau cel puțin 1600 lei/lună, calculat pentru un program complet de lucru de 169 de ore în medie pe lună;

- din industria materialelor de construcție - 7,10 lei/oră sau cel puțin 1200 lei/lună, calculat pentru un program complet de lucru de 169 de ore în medie pe lună.

(2) Pentru unitățile care aplică sisteme netarifare de salarizare, atât din construcții cât și din industria materialelor de construcție, quantumul minim al salariului constituie cel puțin 7,10 lei/oră sau cel puțin 1200 lei/lună, calculat pentru un program complet de lucru de 169 de ore în medie pe lună.

(3) Pentru personalul necalificat se stabilește un salariu în mărime de 6,51 lei/oră sau cel puțin 1100 lei /lună, calculat pentru un program complet de lucru de 169 de ore în medie pe lună.

(4) Prevederile alineatelor (1), (2) și (3) din prezentul punct sînt obligatorii pentru toți angajatorii și salariații din ramură, indiferent de apartenența la patronat și sindicat, și se vor aplica pînă la data de 31 decembrie 2009. Cu o lună înainte de expirarea termenului respectiv părțile vor începe negocierile în vederea reexaminării salariului tarifar pentru categoria I de calificare și a quantumului minim al salariului din ramură.

(5) Cheltuielile pentru remunerarea muncii se includ în calcul la determinarea valorii de deviz și în prețurile contractuale ale obiectivelor de construcții indiferent de sursa de finanțare, reieșind din salariul tarifar pentru categoria I de calificare și cuantumul minim al salariului din ramură.

(6) Indemnizația pentru șomaj tehnic se va calcula din suma de 1100 lei/lună pînă la stabilizarea situației economico-financiare în țară.

5.6 (1) În cazul recunoașterii unității, în modul stabilit de legislație, ca fiind insolvabilă, salariul se recuperează salariatului în mod prioritar potrivit obligațiilor față de acesta. Toate drepturile bănești cuvenite salariaților se plătesc înaintea oricăror obligații financiare ale unității.

(2) În cazul insolvabilității unității, plățile de compensare, garantate salariaților și calculate (recalculate) la data achitării lor, se vor achita în mărime nu mai mică decît cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

5.7 (1) În unitățile care aplică sistemele netarifare de salarizare partenerii sociali stabilesc, prin negocieri colective, criteriile și normele de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale salariatului, care se prevăd în contractul colectiv de muncă.

(2) Aprecierea performanțelor profesionale individuale ale salariatului se efectuează de către angajator în strictă conformitate cu criteriile și normele de evaluare stabilite la unitate și în mod obiectiv.

5.8 În caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului, a indemnizației de concediu, a plăților de eliberare din serviciu sau a altor plăți cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, cu titlu de prejudiciu material, 0,1 % din suma neplătită în termen și, totodată, i se recuperează prejudiciul moral cauzat în conformitate cu prevederile Codului muncii al Republicii Moldova.

5.9 (1) În caz de întrerupere totală sau parțială a activității de producere, respectiv staționarea întreprinderii în întregime sau a unor sectoare din cadrul acesteia, pentru motive economice obiective, se vor aplica prevederile art. 80 (șomajul tehnic) din Codul muncii.

(2) Pe perioada șomajului tehnic, salariații vor beneficia de o indemnizație lunară în mărime de 75 la sută din salariul lor de bază.

5.10 (1) În caz de staționare individuală se vor aplica prevederile art.163 din Codul muncii.

(2) Retribuirea timpului de staționare produsă fără vina salariatului ori din cauze ce nu depind de angajator sau salariat, în cazul cînd salariatul a anunțat în scris angajatorul despre începutul staționării, se efectuează în mărime de 2/3 din salariul tarifar (salariul de funcție) pe unitate de timp stabilit salariatului.

5.11 Salariații unităților din construcții beneficiază de un spor la salariul de bază pentru vechime în muncă. Sporul pentru vechime în muncă se achită lunar după cum urmează:

Vechimea în muncă	Mărimea minimă a sporului raportată procentual la salariul de bază
de la 1 la 3 ani	5
de la 3 la 6 ani	10
de la 6 la 10 ani	15
de la 10 la 15 ani	20
de la 15 la 20 ani	25
de la 20 la 25 ani	30
de la 25 la 30 ani	35
de la 30 la 40 ani	40
de la 40 și mai mult	45

5.12 (1) Angajatorul asigură organizarea rațională a muncii pentru fiecare loc de muncă. În acest scop se stabilesc sarcini și răspunderi sub formă de norme de muncă. Prin norme de muncă se

înțeleg normele de producție, de timp, de deservire, de personal care se stabilesc de către angajator pentru salariați în concordanță cu nivelul atins al tehnicii și tehnologiei, al organizării producției și a muncii, respectiv și în strictă corespundere cu sistemele de normare a muncii stabilite în unitate, astfel încât să corespundă condițiilor concrete din unitate și să nu conducă la suprasolicitarea salariaților.

(2) Pentru organizarea muncii angajatorul, de comun cu sindicatul, elaborează, în mod obligatoriu, sisteme de normare a muncii care se stipulează în contractul colectiv de muncă. Angajatul este obligat să îndeplinească normele de muncă stabilite în contractul colectiv de muncă și contractul individual de muncă.

(3) În cazul în care normele de muncă nu mai corespund condițiilor pentru care au fost aprobate sau nu asigură ocuparea completă a timpului normal de muncă, acestea pot fi revizuite sau înlocuite. Procedura de revizuire sau înlocuire a normelor de muncă, precum și situațiile concrete în care poate fi aplicată, se stabilește prin contractele colective de muncă.

(4) Despre introducerea unor norme noi de muncă salariații trebuie să fie anunțați în scris, sub semnătură, cel puțin cu 2 luni înainte.

CAPITOLUL VI SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA LA LOCUL DE MUNCĂ

6.1 (1) Părțile au convenit că vor avea consultări obligatorii pentru promovarea celor mai eficiente măsuri de îmbunătățire a condițiilor de muncă la unitate. Angajatorul are obligația de a lua măsurile necesare pentru asigurarea unor condiții normale de lucru, în scopul reducerii nocivităților, al prevenirii accidentelor de muncă sau a bolilor profesionale conform Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, cerințelor Standardelor de calitate ISO și altor acte normative. Dacă îmbunătățirea condițiilor de muncă nu este posibilă, angajatorul va acorda compensații bănești și de altă natură conform prevederilor legale.

(2) În vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă, în fiecare unitate se va constitui un Comitet pentru securitatea și sănătatea în muncă (CSSM), avînd atribuțiile prevăzute de art. 236 din Codul muncii, Legea securității și sănătății în muncă, precum și de Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a Comitetelor pentru securitatea și sănătatea în muncă aprobat în modul stabilit.

(3) Timpul alocat activităților CSSM, stabilite de legislație și contractul colectiv de muncă, se consideră timp de muncă și este retribuit corespunzător.

6.2 (1) Salariații care lucrează în condiții nefavorabile beneficiază, în afară de salariul de bază, și de sporuri la salariul de bază, de concedii suplimentare, de timp de lucru redus și, în mod gratuit, de alimentație de fortificare a organismului, de medicamente de recuperare, de echipament de protecție, de materiale igienico-sanitare. Cuantumul acestora va fi prevăzut în contractele colective de muncă și contractele individuale de muncă.

(2) Salariații, care lucrează în condiții nefavorabile și au o vechime în muncă neîntreruptă la unitate de cel puțin 5 ani, beneficiază de servicii stomatologice achitate din contul angajatorului. Categoriile de salariați care vor beneficia de servicii stomatologice, tipul și numărul serviciilor, precum și unitatea medicală care va presta aceste servicii vor fi stabilite în contractul colectiv de muncă, reieșind din posibilitățile financiare ale angajatorului.

6.3 Salariații care lucrează în condiții grele și nocive sau foarte grele și foarte nocive sînt asigurați suplimentar din contul angajatorului pentru riscuri de accidente de muncă și boli profesionale. Categoriile de salariați și sumele pentru asigurare vor fi determinate de comun acord de către angajator și sindicat.

6.4 (1) Angajatorul se obligă ca la angajare, și ulterior, să organizeze examinarea medicală gratuită și, după caz, testarea psihologică a aptitudinilor salariaților în cazurile prevăzute de legislație cu scopul de a constata dacă aceștia sînt apti pentru desfășurarea activității în funcția pe care urmează să o ocupe sau o ocupă, în funcție de factorii de risc specifici.

(2) Salariații sînt obligați să se supună examenelor medicale.

(3) Refuzul salariatului de a se prezenta la examinarea medicală constituie abatere disciplinară.

(4) Angajatorul angajează numai persoanele care, în urma examenului medical și, după caz, a testării psihologice a aptitudinilor, corespund sarcinii de muncă pe care urmează să o execute.

6.5 (1) Dotarea cu echipament de lucru și mijloace individuale de protecție se va face în condițiile prevăzute de actele legislative și normative în vigoare, precum și în conformitate cu prevederile contractului colectiv de muncă.

(2) Normele de protecție a muncii sînt obligatorii pentru toți salariații, nerespectarea lor constituind abatere disciplinară.

6.6 (1) În vederea menținerii și îmbunătățirii condițiilor de desfășurare a activității la locurile de muncă, angajatorul va lua următoarele măsuri:

a) amenajarea rațională a locurilor de muncă;

b) asigurarea condițiilor de mediu (iluminare, microclimat, aerisire, limitarea vibrațiilor, zgomotului, umidității etc.);

c) amenajarea și întreținerea anexelor sociale la locurile de muncă – vestiare, băi, grupuri sanitare, truse medicale, săli de repaus, cantine, puncte de distribuire a alimentației speciale;

d) diminuarea, pînă la eliminarea completă, a emisiilor poluante.

(2) Salariații sînt obligați să păstreze în bune condiții amenajările efectuate de către angajator, să nu le deterioreze, să nu le descompleteze ori să sustragă componente ale acestora. Dacă se vor produce astfel de situații din vina salariaților, pe baza anchetelor efectuate de angajator în comun cu sindicatul, ele vor fi remediate pe cheltuiala celor vinovați.

6.7 Angajatorul atestază locurile de muncă din punctul de vedere al securității și sănătății în muncă nu mai rar decît o dată în 5 ani conform art. 232 alin. (5) al Codului muncii.

6.8 (1) Angajatorul va comunica imediat despre producerea accidentelor la locul de muncă (prin telefon sau prin orice alte mijloace de comunicare) Inspecției Muncii, Casei Naționale de Asigurări Sociale, sindicatului din unitate și Federației “SINDICONS”, organelor pentru supraveghere tehnică sau energetică, Centrului de Medicină Preventivă teritorial (după caz).

(2) În cazul producerii accidentelor grave și mortale, va comunica suplimentar comisariatului de poliție din raza raionului sau sectorului în care s-a produs accidentul.

(3) După finalizarea cercetării accidentelor de muncă cu incapacitate temporară de muncă angajatorul pune la dispoziția sindicatului din unitate copia procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă.

6.9 În caz de încălcare gravă de către angajator a normelor de securitate și sănătate în muncă, a condițiilor de securitate la locurile de muncă, în urma cărui fapt există pericol real de accidentare sau îmbolnăvire, salariații sînt în drept să refuze îndeplinirea lucrărilor pînă la înlăturarea încălcărilor depistate. Modalitatea de comunicare a refuzului și cuantumul retribuirii timpului de staționare din cauza neasigurării condițiilor inofensive de muncă se stabilește de către angajator și sindicat în contractul colectiv de muncă.

CAPITOLUL VII

FORMAREA PROFESIONALĂ

7.1 (1) Prin formare profesională Părțile înțeleg orice proces de instruire în urma căruia un salariat dobîndește o calificare, atestată printr-un certificat sau o diplomă eliberate în condițiile legii. Pe lîngă formarea profesională de bază există formarea profesională continuă și formarea tehnică. Principiul formării profesionale continue a adulților dezvoltat preponderent în parteneriat patronat-sindicate, ca formă de instruire profesională alternativă la sistemul formal, este definitiv pentru politica de calificare a salariaților conform cerințelor pieței muncii.

(2) Prin formare profesională continuă se înțelege orice proces de instruire în cadrul căruia un salariat, avînd deja o calificare ori o profesie, își completează cunoștințele profesionale prin aprofundarea cunoștințelor într-un anumit domeniu al specialității de bază sau prin deprinderea unor metode sau procedee noi aplicate în cadrul specialității respective.

(3) Prin formare tehnică se înțelege orice sistem de instruire prin care un salariat însușește

procedeele de aplicare în procesul muncii a mijloacelor tehnice și tehnologice.

7.2 Părțile recunosc necesitatea pregătirii permanente a forței de muncă flexibile și calificate cu scopul dezvoltării spiritului competitiv pe piața muncii, eliminării deficitului forței de muncă calificate, atragerea tinerilor specialiști în ramură și contribuirea la stoparea exodului forței de muncă în exterior.

7.3 (1) Angajatorul este obligat să creeze condițiile necesare și să favorizeze formarea profesională și tehnică a salariaților care urmează instruirea în producție, se perfecționează sau studiază în instituții de învățământ, fără scoatere din activitate.

(2) În cadrul fiecărei unități, angajatorul, în comun cu sindicatul, întocmește și aprobă anual planurile de formare profesională.

(3) Condițiile, modalitățile și durata formării profesionale, drepturile și obligațiile concrete ale Părților, precum și volumul mijloacelor financiare alocate în acest scop (în mărime de cel puțin 2 la sută din fondul de salarizare al unității), se stabilesc în contractul colectiv de muncă.

(4) În cazul în care participarea salariaților la cursurile sau stagiile de formare profesională este inițiată de angajator, toate cheltuielile aferente sînt suportate de către acesta.

(5) În cazul scoaterii din activitate a salariatului pe o durată scurtă, în scopul formării profesionale, acțiunea contractului individual de muncă al acestuia continuă cu menținerea salariului mediu. Dacă perioada respectivă depășește 60 de zile calendaristice, contractul individual de muncă al salariatului se suspendă, acesta beneficiind de o indemnizație plătită de angajator conform prevederilor contractului colectiv de muncă.

7.4 (1) Salariatul are dreptul la formare profesională, inclusiv la obținerea unei profesii sau specialități noi. Acest drept poate fi realizat prin încheierea, în formă scrisă, a unor contracte de formare profesională adiționale la contractul individual de muncă.

a) Nu pot fi obligate la restituirea cheltuielilor de școlarizare persoanele cărora li s-a desfășurat contractul individual de muncă din motive neimputabile lor și care au urmat cursuri de pregătire sau perfecționare profesională plătite de unitate.

b) În contractele colective de muncă la nivel de unitate se vor prevedea perioadele de timp pentru care salariații au obligația de a lucra în unitate, ca urmare a absolvirii unui curs de formare profesională, suportat de unitate.

(2) Salariații care au încheiat acorduri adiționale la contractul individual de muncă în vederea formării profesionale vor fi obligați să suporte cheltuielile ocazionate de aceasta, cu excepția cazurilor prevăzute de art. 217 din Codul muncii, dacă părăsesc unitatea din motive imputabile lor înainte de împlinirea termenului prevăzut în acordurile adiționale calculat de la data absolvirii cursurilor.

(3) În cazul în care salariatul vine cu inițiativa participării la o formă de formare profesională cu scoatere din activitate, organizată în afara unității, angajatorul va examina solicitarea scrisă a salariatului în comun cu reprezentanții salariaților.

(4) În termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării, angajatorul va decide în ce condiții poate permite salariatului participarea la o formă de formare profesională conform alin.(3) și dacă va suporta, integral sau parțial, costul acesteia.

7.5 (1) Salariaților care îmbină munca cu studiile li se acordă garanții și compensații la obținerea, pentru prima dată, a studiilor de nivelul respectiv conform prevederilor Codului muncii și a Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 435 din 23.04.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea unor garanții și compensații salariaților care îmbină munca cu studiile.

(2) La concediile suplimentare acordate salariaților care îmbină munca cu studiile, potrivit unei înțelegeri scrise între angajator și salariat, pot fi alipite concediile de odihnă anuale.

(3) Salariaților care își fac studiile la o instituție de învățământ la a doua sau a treia specialitate (profesie) li se pot acorda anumite garanții și compensații în modul prevăzut de contractul colectiv sau de cel individual de muncă.

7.6 Sarcina de a materializa cadrul legislativ revine partenerilor sociali, în cadrul Comitetului

Sectorial în Construcții privind formarea profesională. Părțile au convenit să susțină (inclusiv material și financiar) activitatea Comitetului Sectorial în Construcții care activează în baza Statutului aprobat de către Comisia pentru consultări și negocieri colective în ramura construcțiilor (se anexează), precum și să contribuie la promovarea și implementarea deciziilor acestuia.

7.7 În scopul dezvoltării competențelor profesionale ale salariaților din ramură Părțile convin să desfășoare anual concursul profesional „Cel mai iscusit ...” conform Regulamentului aprobat de Părți.

CAPITOLUL VIII

ALTE PREVEDERI ÎN LEGĂTURĂ CU DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

8.1 Conducerea curentă a unităților este asigurată de președintele consiliului de administrație - director general (director) sau manager, numit potrivit legii. Acesta nu poate fi revocat decât de adunarea generală a acționarilor sau de cel care l-a numit, după caz.

8.2 Angajatorul asigură gestionarea întregului patrimoniu al unității și dispune de întreaga autoritate pentru realizarea obiectivelor fixate; angajatorul angajează personalul, corespunzător structurii organizatorice aprobate, și stabilește modalități de desfășurare a activității, precum și strategia de dezvoltare și orice alte elemente ce privesc conducerea întregii unități.

8.3 (1) Regulamentul intern se întocmește de către angajator, cu consultarea sindicatelor.

(2) Regulamentul intern cuprinde cel puțin următoarele categorii de dispoziții:

- a) reguli privind protecția, igiena și securitatea în muncă în cadrul unității;
- b) reguli privind respectarea principiului nediscriminării și al înlăturării oricărei forme de încălcare a demnității;
- c) drepturile și obligațiile angajatorului și ale salariaților;
- d) procedura de soluționare a cererilor sau a reclamațiilor individuale ale salariaților;
- e) reguli concrete privind disciplina muncii în unitate;
- f) abaterile disciplinare și sancțiunile aplicabile;
- g) reguli referitoare la procedura disciplinară;
- h) modalitățile de aplicare a altor dispoziții legale sau contractuale specifice.

(3) Regulamentul intern se aduce la cunoștința angajaților prin grija angajatorului și își produce efectele față de salariați din momentul încunoștințării acestora sub semnătură. Obligația de informare a salariaților cu privire la conținutul regulamentului intern trebuie îndeplinită de angajator. Modul concret de informare a fiecărui salariat cu privire la conținutul regulamentului intern se stabilește prin contractul colectiv de muncă sau prin conținutul regulamentului intern.

8.4 Angajatorul stabilește, în condițiile legii, răspunderea disciplinară sau patrimonială a salariaților care se fac vinovați de încălcarea normelor de disciplină a muncii sau care aduc prejudicii unității.

8.5 Părțile au convenit să formeze împreună mijloacele bănești în mărime de 0,15 % din fondul de retribuire a muncii al unității pentru activitatea culturală de masă și cultură fizică.

8.6 Părțile vor contribui financiar la organizarea și desfășurarea competițiilor sportive în cadrul Spartachiadelor la nivel de ramură și nivel național în scopul consolidării bazei materiale sportive și promovării unui mod de viață sănătos al salariaților, care va contribui la sporirea productivității muncii și consolidării relațiilor dintre salariați și angajatori.

8.7 Sindicatele vor putea desfășura activități sindicale în incinta unităților, în afara orelor de program, precum și în timpul programului, cu acordul angajatorului, conform Legii sindicatelor nr.1129-XIV din 07.07.2000 și a art. 386-390 din Codul muncii, în condițiile stabilite prin contractul colectiv de muncă la nivel de unitate.

8.8 Angajatorul efectuează fără plată colectarea cotizațiilor de membru al sindicatului și le transferă lunar 50% pe contul de decontare al sindicatului de la unitate și 50% pe contul de decontare al Federației „SINDICONS” în baza cererii organizației sindicale, la care se atașează lista membrilor de sindicat și cererile acestora de acceptare a reținerii. Angajatorul nu este în drept să

rețină transferarea mijloacelor respective sau să le utilizeze în alte scopuri.

8.9 Angajatorul va respecta drepturile lucrătorilor aleși în organele sindicale, fără abandonarea activității de producție, acordându-le din timpul de lucru 4 ore pe săptămână cu păstrarea salariului mediu, pentru îndeplinirea obligațiilor lor sindicale. În contractele colective de muncă poate fi prevăzută o durată mai mare a timpului de muncă destinat acestor scopuri.

8.10 Părțile au convenit că președintele comitetului sindical, iar în lipsa lui - alt reprezentant împuternicit al sindicatului, participă în calitate de reprezentant al sindicatului cu dreptul de a-și expune opinia la ședințele organelor de conducere ale unității în cadrul cărora sînt abordate probleme social-economice. Angajatorul se obligă să informeze din timp, despre aceasta, sindicatul.

8.11 Părțile confirmă că vor discuta situațiile de interes reciproc care pot apărea în perioada activității prezentei Convenții și vor întreprinde operativ măsurile necesare. În cazul unor eventuale conflicte colective sau litigii individuale de muncă se vor respecta procedurile legate de soluționarea acestora.

8.12 În perioada de valabilitate a prezentei Convenții, cu condiția realizării acesteia, Părțile se abțin de la declanșarea acțiunilor de protest la nivel de ramură.

8.13 (1) Angajatorul nu va împiedica sindicatul să-și îndeplinească sarcinile statutare și împuternicirile de drept, să contribuie la realizarea hotărîrilor organelor sindicale de toate nivelurile, în conformitate cu articolul 42 al Constituției Republicii Moldova.

(2) Angajatorul va asigura, gratuit, comitetul sindical cu încăperi mobilate corespunzător, dotate cu mijloace de telecomunicații (telefon), iar în caz de necesitate și cu mijloace de transport. Întreținerea încăperilor respective (încălzirea, iluminarea, dereticarea, repararea), precum și paza acestora se face din contul angajatorului.

8.14 (1) Persoanele alese în organele sindicale și neeliberate de la locul de muncă de bază nu pot fi supuse sancțiunilor disciplinare și/sau transferate la alt lucru fără acordul preliminar scris al organului ai cărui membri sînt.

(2) Conducătorii (organizatorii sindicali) organizațiilor sindicale primare neeliberați de la locul de muncă de bază nu pot fi supuși sancțiunilor disciplinare fără acordul preliminar scris al Federației "SINDICONS".

8.15 Concedierea din inițiativa angajatorului a persoanelor alese în organele sindicale și neeliberate de la locul de muncă de bază se admite, cu respectarea modului general de concediere, doar cu consimțămîntul preliminar al organului sindical al cărui membru această persoană este. Conducătorii organizațiilor sindicale primare (organizatorii sindicali) neeliberați de la locul de muncă de bază nu pot fi concediați din inițiativa angajatorului fără consimțămîntul preliminar scris al Federației "SINDICONS".

8.16 (1) Persoanelor eliberate din producere în urma alegerii în funcții electivă în organele sindicale, după expirarea mandatului, angajatorul le acordă funcția avută anterior, iar în lipsa acesteia - o altă funcție echivalentă în aceeași unitate. Pe perioada de exercitare a funcției electivă, contractul individual de muncă se suspendă. Cu persoana care deține funcția persoanei alese în funcția electivă se încheie contract individual de muncă pe durata mandatului acesteia.

(2) În cazul în care este imposibil a acorda locul de muncă ocupat anterior sau un loc de muncă echivalent (lichidarea unității, reducerea numărului sau a statelor de personal), angajatorul (iar în cazul lichidării unității - succesorul de drept) plătește persoanelor indicate la alin. (1) o indemnizație de concediere egală cu 6 salarii medii lunare (baza de calcul o va constitui salariul de funcție ca lider de sindicat).

8.17 Concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale, indiferent de faptul dacă au fost eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului, cu excepția cazurilor de lichidare a unității sau de comitere de către salariații respectivi a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația în vigoare prevede posibilitatea concedierii. În asemenea cazuri, concedierea se efectuează în temeiuri generale.

8.18 Persoanele eliberate din funcție în legătură cu alegerea lor în componența organelor

sindicale ale unității dispun de aceleași drepturi și înlesniri ca și ceilalți membri ai colectivului respectiv.

8.19 Retribuirea muncii liderilor sindicali eliberați din activitatea de producere de bază a unităților, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate, se efectuează conform „Regulamentului cu privire la retribuirea muncii lucrătorilor sindicali ai organizațiilor sindicale primare” aprobat de către Părți și se include în cheltuielile de producere (se anexează).

8.20 Pentru îndeplinirea obligațiilor obștești în interesele membrilor de sindicat, în perioada participării la adunările sindicale, învățământul sindical, seminarele, congresele și conferințele convocate de syndicate, participanții, membrii organelor electivă sînt eliberați de la locul de muncă de bază, păstrîndu-li-se salariul mediu, cu condiția înștiințării prealabile a angajatorului.

8.21 Referitor la protecția socială a tinerilor și a femeilor Părțile au convenit următoarele:

- angajatorul acordă ajutor financiar salariaților cu copii pentru întreținerea acestora în instituțiile preșcolare și taberele de odihnă. Criteriile de acordare a ajutorului financiar salariaților cu copii vor fi determinate în contractele colective de muncă;

- angajatorul acordă o zi, în decursul anului calendaristic, cu menținerea salariului mediu, femeilor pentru efectuarea examenului medical într-un cabinet ginecologic;

- în ajunul zilelor de sărbătoare nelucrătoare (Crăciunul, Anul Nou, 8 martie, sărbătorile de Paști, ziua Hramului bisericii din localitatea respectivă) femeilor li se acordă o zi liberă cu menținerea salariului mediu, reieșind din posibilitățile financiare ale unității;

- angajatorul acordă femeilor însărcinate o indemnizație unică în mărimea quantumului minim al salariului în ramura construcțiilor pentru procurarea medicamentelor și preparatelor vitaminoase;

- angajatorul, după consultarea sindicatului, stabilește norme de muncă reduse pe o perioadă de un an salariaților în vîrstă de pînă la 18 ani, precum și salariaților tineri – absolvenți ai școlilor profesionale polivalente și ai școlilor de meserii.

8.22 Părțile recunosc că protecția copiilor reprezintă o prioritate majoră în domeniul relațiilor de muncă și convin să acționeze în vederea eliminării efective a celor mai grave forme de muncă a copiilor, precum și să asigure readaptarea lor și integrarea lor socială. În acest sens, angajatorii:

a) nu vor admite angajarea copiilor la lucrările prevăzute în Nomenclatorul de industrii, profesii și lucrări cu condiții grele și nocive, proscrie persoanelor mai tinere de optsprezece ani, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.562 din 7 septembrie 1993 și în Tipurile de lucrări interzise pentru copii, conform anexei la Convenția colectivă (nivel național) cu privire la eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor nr. 8 din 12.07.2007;

b) vor înlătura copiii de la cele mai grave forme ale muncii copiilor și vor asigura transferul lor (în condițiile legislației muncii în vigoare) la alte munci care nu le sînt interzise sau contraindicate;

c) vor supune, periodic, controlului medical toți copiii care muncesc, conform graficului stabilit prin contractul colectiv de muncă, dar nu mai rar decît o dată în semestru, cheltuielile fiind acoperite din contul unității;

d) vor stabili pentru copii durata săptămînală redusă a timpului de muncă (potrivit art.96 din Codul muncii), fără diminuarea drepturilor salariale și a altor drepturi prevăzute de legislația în vigoare;

e) în comun cu reprezentanții salariaților, vor negocia și vor prevedea în contractele colective de muncă norme suplimentare în domeniul muncii copiilor;

f) vor ține registre sau alte documente de evidență a copiilor care muncesc;

g) periodic, dar nu mai rar decît o dată în an, vor prezenta Inspecției Muncii listele copiilor care muncesc;

h) vor întreprinde toate măsurile necesare pentru a asigura punerea eficientă în practică și respectarea dispozițiilor Convenției colective (nivel național) cu privire la eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor nr. 8 din 12.07.2007.

CAPITOLUL IX

DISPOZIȚII FINALE

9.1 (1) Prezenta Convenție intră în vigoare la data înregistrării, în modul stabilit de legislație, la Ministerul Economiei și Comerțului al Republicii Moldova.

(2) Prevederile prezentei Convenții sînt obligatorii pentru toți salariații și angajatorii din ramură cu orice formă organizatorico-juridică și tip de proprietate, indiferent că au împuternicit sau nu Părțile să încheie această Convenție. Sub incidența prezentei Convenții cad toți salariații și angajatorii unităților din ramură, indiferent de aderarea la Patronat și Sindicat.

9.2 Prevederile Convenției colective din ramura construcțiilor stau la baza negocierilor pentru încheierea contractelor colective de muncă.

9.3 Negocierile pentru încheierea, completarea sau modificarea contractelor colective de muncă vor începe în termen de cel mult o lună de la intrarea în vigoare a prezentei Convenții.

9.4 După semnarea contractelor colective de muncă, contractele individuale de muncă vor fi completate prin acte adiționale semnate de angajatori și de salariați.

9.5 (1) Divergențele apărute în aplicarea prezentei Convenții și a contractelor colective de muncă se vor fixa într-un proces-verbal și vor fi soluționate în cadrul comisiilor paritare după cum urmează:

a) la nivel de ramură - de către Comisia pentru consultări și negocieri colective în ramura construcțiilor care activează în baza Regulamentului Comisiei pentru consultări și negocieri colective în ramura construcțiilor, aprobat de Părți (se anexează);

b) la nivel de unitate - de către comisia pentru dialog social „angajator-salariați”.

(2) Interpretarea clauzelor prezentei Convenții, precum și a contractelor colective de muncă, se face prin consens, cu respectarea prevederilor legale. De bază, în toate cazurile, se va considera textul în limba română.

9.6 (1) Orice inițiativă de modificare sau completare a prezentei Convenții se aduce la cunoștința părților în termen de 30 de zile înainte de data propusă pentru începerea negocierilor. Modificările și completările negociate și înregistrate în modul stabilit vor produce aceleași efecte ca și prevederile Convenției.

(2) Dacă nici una din Părți nu denunță Convenția cu cel puțin 60 de zile înainte de expirarea perioadei pentru care a fost încheiată, valabilitatea acesteia se prelungește automat pentru o nouă perioadă de patru ani. În cazul denunțării Părțile sînt obligate, în termen de 30 de zile de la momentul primirii denunțului, să înceapă negocierile în privința încheierii unei noi convenții în ramură.

9.7 (1) Părțile garantează respectarea drepturilor și obligațiilor cuprinse în prezenta Convenție.

(2) Drepturile salariaților prevăzute în prezenta Convenție nu pot să reprezinte cauza suprimării sau reducerii altor drepturi colective sau individuale, care au fost stabilite și recunoscute prin contractele colective/individuale de muncă în vigoare la momentul încheierii prezentei Convenții.

9.8 Dreptul la interpretarea și comentarea clauzelor prezentei Convenții aparține Părților care au semnat-o.

9.9 Părțile au convenit că vor suporta cheltuielile, în mod egal, destinate activității de pregătire, negociere și publicare a prezentei Convenții în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, conform devizului de cheltuieli aprobat de acestea.

9.10* Anexele fac parte integrantă din prezenta Convenție și sînt numerotate și denumite după cum urmează:

1. Regulamentul Comisiei pentru consultări și negocieri colective în ramura construcțiilor;

2. Statutul Comitetului Sectorial în Construcții;

3. Model de contract individual de muncă;

4. Regulamentul cu privire la retribuirea muncii lucrătorilor sindicali ai organizațiilor sindicale primare.

---

* Sînt plasate pe site-ul oficial al Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului www.mcdt.gov.md.

Au semnat:

**Ministrul construcțiilor
și dezvoltării teritoriului
al Republicii Moldova**

**Președintele Federației Patronale
a Constructorilor, Drumarilor
și a Producătorilor Materialelor
de Construcție „CONDRUMAT”**

**Președintele Federației
Sindicatelor din Construcții
și Industria Materialelor
de Construcție „SINDICONS”**

_____ Vladimir BALDOVICI   _____ Pavel CABA   _____ Victor
TALMACI

Республика Молдова

МИНИСТЕРСТВО СТРОИТЕЛЬСТВА И РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИИ

СОГЛАШЕНИЕ Nr. 550
от 24.07.2009

**КОЛЛЕКТИВНОЕ СОГЛАШЕНИЕ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ
на 2009-2013 гг.**

Опубликован : 24.07.2009 в Monitorul Oficial Nr. 115-117   статья № : 550

Коллективное соглашение - правовой акт, устанавливающий общие принципы урегулирования трудовых и непосредственно связанных с ними социально-экономических отношений, заключенный между отраслевыми представителями работников и работодателей в пределах их компетенции.

Осуществление прав работников – составляющая часть социального диалога, являющаяся механизмом консультирования и способом обеспечения социальной стабильности, трудовых отношений, эффективным средством формирования социально-экономической политики путем переговоров, на принципах паритета между социальными партнерами: Министерством, Патронатами и Профсоюзами.

Инструментами социального диалога, помимо настоящего Соглашения, могут служить:

- Социальные соглашения;
- Коллективные трудовые договора;
- Двух- и трехсторонние протоколы;
- Консультации по секторальным урегулированиям с неправительственными

организациями и другими структурами данной области.

РАЗДЕЛ I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. В рамках социального диалога между Министерством, Патронатом и Профсоюзом на отраслевом уровне заключается коллективное Соглашение, устанавливающее общие положения урегулирования социально-экономических отношений между сторонами в рамках их компетенции.

1.2. Стороны, ведущие переговоры, взаимно признают себя социальными партнерами, представляющими строительную отрасль, следующим образом:

- Министерство строительства и развития территории – с местонахождением в мун. Кишинэу, ул. Космонавтов, 9, в лице министра;
- Федерация патроната строителей, дорожников и производителей строительных материалов «CONDRUMAT» - с местонахождением в мун. Кишинэу, ул. Василе Александри, 90/2, в лице председателя;
- Федерация профсоюзов строительства и промышленности строительных материалов «SINDICONS» - с местонахождением в мун. Кишинэу, ул. 31 Августа 1989 г., 129, в лице председателя.

1.3. Отношения сторон определяются как:

- консультирование – посредством которого происходит обмен идеями, мнениями и проблемами;
- диалог – посредством которого находятся пути достижения консенсуса в разрешении существующих проблем;
- посредничество и арбитраж – посредством которого стороны стремятся найти приемлемое решение.

1.4. Настоящее Соглашение распространяется на работодателей и работников следующих областей:

- проектирование;
- строительство;
- дороги;
- промышленность строительных материалов;
- строительная механизация и транспорт;
- кадастр;
- стекольная промышленность;
- иные сопутствующие виды деятельности в строительстве и промышленности строительных материалов.

1.5. Договаривающиеся стороны признают и полностью согласны с тем, что они равны и свободны в ведении переговоров по настоящему Соглашению, и обязуются неукоснительно соблюдать его положения.

1.6. Настоящее Соглашение заключается на срок 4 года с целью реализации совместной и конкретной деятельности по урегулированию условий труда и оплаты труда, обеспечению минимальных социально-экономических гарантий, защиты законных прав и интересов, предусмотренных Трудовым кодексом, Законом о заработной плате и другими нормативными актами.

1.7. По требованию любого профсоюза отраслевого предприятия и/или работодателя представители сторон участвуют в коллективных переговорах в качестве консультантов или членов комиссий, в том числе в ведении переговоров по коллективному трудовому договору, и примирительных комиссий.

1.8. В случае введения новых нормативных актов, касающихся прав, вытекающих из настоящего Соглашения, они становятся частью Соглашения.

1.9. Коллективными трудовыми договорами отраслевых предприятий не могут предусматриваться права ниже минимальных пределов, оговоренных настоящим Соглашением.

1.10. Специфические условия труда, конкретные права и обязанности социальных партнеров на уровне предприятия, дисциплинарные правила, а также обеспечение отдельных положений, более выгодных, чем предусматриваемые настоящим Соглашением, регламентируется коллективным трудовым договором, индивидуальным трудовым договором и правилами внутреннего распорядка.

РАЗДЕЛ II

СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЕРСТВО

2.1. Социальное партнерство осуществляется на основании Закона о создании и функционировании Национальной комиссии по консультациям и коллективным переговорам, а также отраслевых и территориальных комиссий по консультациям и коллективным переговорам № 245-XVI от 21.07.2006 г. и Трудового кодекса, утвержденного Законом № 154-XV от 28.03.2003 г.

2.2. Патронаты и Профсоюзы являются независимыми и аполитичными.

2.3. Социальное партнерство определяется как совокупность производственных взаимоотношений и совместное участие в управлении организованных групп гражданского общества в соответствии со Стратегией развития гражданского общества.

2.4. Договаривающиеся стороны признают необходимость развития социального партнерства на всех уровнях. Договаривающиеся социальные партнеры согласились прилагать совместные усилия для защиты системы отраслевого саморегулирования, а также других интересов, вытекающих из настоящего Соглашения.

2.5. Основой взаимного признания социальных партнеров служит совокупность критериев, целью которых является привлечение и удержание за столом переговоров, а также целая система секторального саморегулирования и лоббирования при национальных, европейских и международных организациях, представителей социальных партнеров с собственными обоснованными человеческими, материальными ресурсами и признанной влиятельностью.

2.6. Стороны вправе безвозмездно получать информацию от органов публичного управления, работодателей и их объединений по вопросам, связанным с трудом, заработной платой, безработицей, социально-экономическим развитием, состоянием окружающей среды, приватизацией, социальным обеспечением, здравоохранением, жилым фондом.

2.7. Социальные партнеры договорились действовать совместно по следующим направлениям:

- создание Социальной кассы строителей Республики Молдова;
- подписание Социального соглашения в строительстве;
- создание фонда, предназначенного для работы в области подготовки представителей сторон в процессе коллективных переговоров;
- участие в разработке и визировании проектов нормативных и законодательных актов социально-экономического характера;
- согласование действий с целью улучшения и поддержания стабильности законодательства в строительстве;
- изменение ч. (6) ст. 38 Трудового кодекса, которая предусматривала бы распространение отраслевого коллективного соглашения на всех работников и работодателей отрасли вне зависимости от принадлежности к патронату или профсоюзу;
- изменение Налогового кодекса в части, касающейся вычета расходов, понесенных налогоплательщиком на протяжении фискального года, в пределах 0,15% от фонда заработной платы предприятия на культурно-массовые и спортивно-оздоровительные мероприятия;
- изменение ч. (4) ст. 10 Закона о патронате;
- изменение Постановления Правительства РМ № 844 от 12.12.1995 г. «О порядке назначения и исчисления ежемесячных компенсационных выплат за выслугу лет персоналу строительных организаций»;
- изменение Положения о пособиях в государственной системе социального страхования по предупреждению заболеваний и восстановлению трудоспособности застрахованных лиц через санаторно-курортное лечение, утвержденного Постановлением Правительства РМ № 982 от 22.07.2002 г.;
- принятие Закона о талонах для питания;
- принятие Закона о фонде по безработице;
- принятие нормативных рамок аттестации работников;
- разработка мер по борьбе с теневой экономикой, достигшей тревожные масштабы, способные нанести значительный ущерб экономической среде отрасли.

РАЗДЕЛ III

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ

3.1. Прием на работу в отраслевые предприятия осуществляется в условиях, установленных положениями Трудового кодекса, исключительно по критерию навыков и профессиональной компетентности.

3.2. (1) В случае приема на работу на основе экзамена или конкурса работодатель не позднее одного месяца до проведения конкурса или экзамена должен опубликовать

извещение о наличии свободных рабочих мест. Порядок занятия вакантных мест на основе экзамена или конкурса, а также организация и их проведение устанавливаются коллективным трудовым договором.

(2) При получении работником предприятия или сторонним лицом в результате экзамена одинакового количества баллов, работник предприятия пользуется преимуществом при занятии вакантной должности.

(3) Профсоюз имеет право делегировать наблюдателей в случае проведения конкурсов или экзаменов на занятие вакантных мест каждый раз, когда в них участвует или конкурирует член профсоюза.

3.3. Лицо, поступающее на работу, может, по требованию, получить поддержку профсоюза предприятия или Федерации «SINDICONS» при заключении индивидуального трудового договора.

3.4. (1) В случае, если работодатель намеревается произвести массовое сокращение рабочих мест, он должен проинформировать об этом не менее чем за три месяца профсоюз данного предприятия и начать переговоры по соблюдению прав и интересов работников.

(2) Информация должна содержать:

- a) общую численность работников;
- b) причины сокращения численности или штата работников;
- c) количество и должности работников, подпадающие под сокращение;
- d) критерии, применяемые ст. 183 Трудового кодекса, для установления преимущественного права на оставление на работе;
- e) меры по смягчению последствий увольнения;
- f) дата начала или период, в котором должны состояться увольнения;
- g) дата начала переговоров и численность, должности, фамилии и имена лиц, участвующих в переговорах со стороны работодателя.

3.5. (1) Сокращенное рабочее место не может быть восстановлено в штате предприятия в течение календарного года, в котором имело место увольнение работника, его занимавшего.

(2) Если работодатель на протяжении одного расчетного года со дня окончания срока, предусмотренного ч. (2), частично либо полностью восстанавливает сокращенные рабочие места, он обязан передать уволенным работникам письменное извещение об этом и принять их на работу на те же рабочие места, которые они занимали ранее, без конкурса или испытательного срока.

(3) Работники в течение 7 рабочих дней должны сообщить работодателю о принятии предложенного рабочего места. В случае невыражения своего согласия работниками в установленный срок или отказа от предложенного рабочего места работодатель вправе осуществить новый прием на работу на оставшиеся вакантными рабочие места.

3.6. В случае, если предприятие осуществляет деятельность за рубежом, трудовые отношения между работодателем и откомандированными работниками регулируются отдельными индивидуальными договорами.

3.7. Предприятие в случае откомандирования работников должно обеспечить подготовку к отъезду за границу, в том числе: получение визы, разрешения на пребывание и работу в стране, где предстоит работать, приобретение транспортных билетов в оба конца, получение заработной платы по назначению, проживание и другие условия, оговоренные индивидуальным трудовым договором.

3.8. В целях защиты отечественной рабочей силы стороны договорились, что прием на работу иностранных граждан осуществляется только при наличии следующих совокупных условий:

- предприятие не располагает специалистами для выполнения определенных специфических работ;
- отсутствует возможность подготовки, в том числе непрерывной и технической

профессиональной подготовки, работников предприятия в учебных заведениях Республики Молдова;

- прием на работу осуществляется только для выполнения работ временного характера.

РАЗДЕЛ IV

РАБОЧЕЕ ВРЕМЯ И ВРЕМЯ ОТДЫХА

4.1. (1) Исходя из нормальной недельной продолжительности рабочего времени 40 часов, работодатель вне зависимости от типа собственности и организационно-юридической формы применяет 5-дневную рабочую неделю продолжительностью 8 часов в день и 2 выходных дня, один из которых – воскресенье. С учетом специфики работы отдельные предприятия могут применять другие виды рабочей недели.

(2) На основании ч. (6) ст. 100 Трудового кодекса и Коллективного соглашения (национального уровня) № 2 от 9.07.2004 разрешается установление дневной продолжительности рабочего времени 12 часов с последующим периодом отдыха не менее 24 часов.

4.2. Тип рабочей недели, время начала и окончания работы, продолжительность смены, перерывы, чередование рабочих и нерабочих дней устанавливается коллективным и/или индивидуальным трудовыми договорами и Правилами внутреннего распорядка предприятия.

4.3. Часы, отработанные ежедневно сверх нормальной продолжительности работы, не превышающие продолжительность 40 часов в неделю (среднегодовую продолжительность) не считаются сверхурочными часами.

4.4. Работой в ночное время считается работа с 22 часов до 6 часов. За работу в ночное время устанавливается доплата в размере не менее 0,5 тарифной ставки (должностного оклада) за единицу времени, установленной работнику.

4.5. Рабочее время предприятия на период неблагоприятных климатических условий устанавливается в каждом отдельном случае сторонами.

4.6. Праздничные выходные дни устанавливаются ст. 111 Трудового кодекса.

4.7. В период нахождения в отпуске по уходу за ребенком в возрасте до 3 лет, соответственно, от 3 до 6 лет, работник может вновь приступить к работе в любое время на основании письменного заявления, поданного работодателю, и имеет право на сокращение нормальной продолжительности рабочего времени.

4.8. Всем работникам ежегодно предоставляется оплачиваемый отпуск продолжительностью не менее 28 календарных дней. В продолжительность отпуска не включаются нерабочие праздничные дни, предусмотренные ст. 111 Трудового кодекса.

4.9. График ежегодных отпусков составляется работодателем совместно с представителями работников с соблюдением следующих условий:

- отпуск планируется для каждого работника так, чтобы один раз в три года он совпал с периодом летних каникул;
- супруги, работающие на одном предприятии, имеют право на отпуск в одно и то же время.

4.10. (1) Ежегодный оплачиваемый отпуск может быть разделен по просьбе работника на две части, одна из которых должна быть не менее 14 календарных дней.

(2) Работодатель может отозвать работника из ежегодного отпуска с его письменного согласия в случае форс-мажорных обстоятельств и/или неотложных интересов, непредвиденных ситуаций, требующих присутствия работника на рабочем месте.

4.11. (1) Работники, работающие в неблагоприятных условиях или труд которых требует повышенных психо-эмоциональных усилий, имеют право на дополнительный ежегодный оплачиваемый отпуск, продолжительность которого устанавливается коллективным и/или индивидуальным трудовыми договорами.

(2) Женщинам, имеющим двух и более детей в возрасте до четырнадцати лет (или ребенка-инвалида в возрасте до шестнадцати лет), предоставляется ежегодно дополнительный оплачиваемый отпуск продолжительностью 5 календарных дней.

(3) При представлении соответствующих документов работники имеют право на дополнительный оплачиваемый отпуск по семейным обстоятельствам, выраженный в рабочих днях, в следующих случаях:

- бракосочетание работника - 3 дня;
- бракосочетание ребенка работника - 2 дня;
- рождение или усыновление ребенка - 1 день;
- смерть родителей, супруга (супруги), ребенка - 4 дня;
- смерть родственников II степени родства - 1 день;
- матерям, имеющим детей в I и II классе, - 2 дня в начале учебного года;
- проводы в ряды Национальной армии члена семьи - 1 день.

4.12. По семейным обстоятельствам и другим уважительным причинам работнику, по его письменному заявлению и с согласия работодателя, может быть предоставлен отпуск без сохранения заработной платы продолжительностью более 60 календарных дней с приостановлением индивидуального трудового договора.

4.13. (1) Нормальная продолжительность рабочего времени включает:

- подготовку рабочего места для начала работы;
- выполнение рабочих обязанностей;
- восстановление трудоспособности на протяжении рабочего времени в связи с особыми климатическими условиями, физическими нагрузками и другими факторами, которые устанавливаются нормативными актами предприятия, коллективным и/или индивидуальным трудовыми договорами;
- время простаивания в ожидании распоряжения о начале работы;
- время нахождения на предприятии в случае организованного отправления на рабочее место.

(2) Продолжительность перерыва для питания устанавливается коллективным трудовым договором с соблюдением следующих условий:

- в случае ежедневной продолжительности рабочего времени 6-10 часов – в середине рабочего времени;
- в случае ежедневной продолжительности рабочего времени 12 часов – через каждые 4 часа работы;
- в случае ежедневной продолжительности рабочего времени 6 часов – по решению сторон.

(3) Перерывы для отдыха и восстановления трудоспособности, связанные с производственной технологией и/или неблагоприятными климатическими условиями, устанавливаются продолжительностью не менее 10 минут каждые 2 часа, в отдельных помещениях, обустроенных работодателем.

РАЗДЕЛ V

ОПЛАТА ТРУДА

5.1. (1) За выполненную работу в условиях, предусмотренных трудовым законодательством, коллективным договором и индивидуальным договором, работники имеют право на заработную плату в денежном выражении, оговоренную при заключении договора.

(2) В тарифной системе и нетарифных системах заработная плата включает основную заработную плату, доплаты и надбавки, а также стимулирующие и компенсационные выплаты.

(3) Основная заработная плата устанавливается в виде повременной или сдельной заработной платы – для рабочих и должностных окладов – для служащих, специалистов и руководителей за выполненную работу в соответствии с нормами труда, установленными согласно квалификации, степени профессиональной подготовки и компетентности работника, качества, степени ответственности за выполняемые работы и их сложности.

(4) Основной и обязательной составляющей, служащей основой для установления

коллективными трудовыми договорами и индивидуальными трудовыми договорами конкретных заработных плат рабочим, служащим, специалистам и руководителям, является:

- в случае применения тарифной системы оплаты труда – тарифная ставка для I категории квалификации (оплаты труда) тарифной сетки, установленная настоящим Соглашением;
- в случае применения нетарифных систем оплаты труда – минимальный размер заработной платы, установленный настоящим Соглашением.

5.2. (1) Основная заработная плата устанавливается таким образом, чтобы она обеспечивала справедливое дифференцирование соразмерно требованиям профессиональной подготовки, необходимой для выполнения заданий или операций, возложенных на работников.

(2) При дифференцировании основных заработных плат должно учитываться содержание работы, необходимый уровень техничности и профессиональной подготовки и, соответственно, должностные инструкции, используемые на предприятиях, а также требования профессиональной подготовки, адаптации и трудового опыта.

(3) Доплаты к основной заработной плате и другие права, связанные с оплатой труда, устанавливаются коллективным и/или индивидуальными трудовыми договорами.

5.3. Стороны признают, что заработная плата является вознаграждением самого активного производственного фактора, а именно, рабочей силы всех уровней компетентности, что размер заработной платы – это вопрос, в котором напрямую заинтересованы все работники и работодатели отрасли, и согласны с тем, что увеличение заработной платы стимулирует рост производительности труда.

5.4. (1) Труд оплачивается повременно или сдельно как в тарифной системе, так и в нетарифных системах оплаты труда.

(2) Отраслевые предприятия могут применять тарифную и/или нетарифные системы оплаты труда. Выбор системы, а также форм оплаты труда в рамках предприятия осуществляется социальными партнерами путем переговоров и отражается в коллективном трудовом договоре.

5.5. (1) Тарифная ставка для I категории квалификации устанавливается для работников:

- строительства – в размере 9,47 лея/час или не менее 1600 леев/месяц за полную среднемесячную продолжительность рабочего времени 169 часов;
- промышленности строительных материалов – 7,10 лея/час или не менее 1200 леев/месяц за полную среднемесячную продолжительность рабочего времени 169 часов;

(2) Для предприятий, применяющих нетарифные системы оплаты труда, как в строительстве, так и в промышленности строительных материалов минимальный размер заработной платы составляет 7,10 лея/час, или не менее 1200 леев/месяц за полную среднемесячную продолжительность рабочего времени 169 часов.

(3) Для неквалифицированного персонала устанавливается заработная плата в размере 6,51 лея/час, или не менее 1100 леев/час за полную среднемесячную продолжительность рабочего времени 169 часов.

(4) Положения частей (1), (2) и (3) настоящего пункта являются обязательными для всех работодателей и работников отрасли вне зависимости от принадлежности к патронату или профсоюзу и применяются до 31 декабря 2009 г. За один месяц до истечения этого срока должны быть начаты переговоры по пересмотру тарифной ставки для I категории квалификации и минимального размера заработной платы в отрасли.

(5) Расходы на оплату труда учитываются при определении сметной стоимости и договорных цен строительных объектов вне зависимости от источника финансирования, исходя из тарифной ставки для I категории квалификации и минимального размера заработной платы в отрасли.

(6) Пособие по технической безработице исчисляется из суммы 1100 леев/месяц до стабилизации финансово-экономического положения в стране.

5.6. (1) В случае признания предприятия в порядке, предусмотренном законодательством,

как неплатежеспособного заработная плата выплачивается работнику в приоритетном порядке согласно обязательствам перед ним. Все денежные права, причитающиеся работникам, выплачиваются до выполнения любых финансовых обязательств предприятия.

(2) В случае неплатежеспособности предприятия компенсационные выплаты, гарантированные и начисленные (переначисленные) работникам на день их выплаты, выплачиваются в размере не ниже гарантированного минимального размера заработной платы в реальном секторе.

5.7. (1) На предприятиях, где применяются нетарифные системы оплаты труда, социальные партнеры устанавливают путем коллективных переговоров критерии и нормы оценки индивидуальных профессиональных качеств работника, которые предусматриваются коллективным трудовым договором.

(2) Оценка индивидуальных профессиональных качеств работника осуществляется работодателем объективно и в строгом соответствии с критериями и нормами оценки, установленными на предприятии.

5.8. В случае задержки выплаты по вине работодателя заработной платы, отпускного пособия, выплат по увольнению или других выплат, причитающихся работнику, ему выплачивается за каждый день просрочки в качестве материального ущерба 0,1% от несвоевременно выплаченной суммы и одновременно возмещается моральный причиненный ущерб в соответствии с положениями Трудового кодекса Республики Молдова.

5.9. (1) В случае полного либо частичного прекращения производственной деятельности, соответственно, простаивания предприятия в целом или отдельных его участков по объективным экономическим причинам применяются положения ст. 80 (техническая безработица) Трудового кодекса.

(2) На период технической безработицы работники имеют право на ежемесячное пособие в размере 75% от основной заработной платы.

5.10. (1) В случае индивидуального простоя применяются положения ст. 163 Трудового кодекса.

(2) Оплата времени простоя, произошедшего не по вине работника или по другим причинам, не зависящим от работодателя или работника, в случае извещения работодателя в письменном виде о начале простоя, осуществляется в размере 2/3 тарифной ставки (должностного оклада) за единицу времени, установленной работнику.

5.11. Работники строительных предприятий имеют право на надбавку к основной заработной плате за выслугу лет. Надбавка за выслугу лет выплачивается ежемесячно следующим образом:

Выслуга лет	Минимальный размер надбавки в процентном отношении к основной заработной плате
от 1 до 3 лет	5
от 3 до 6 лет	10
от 6 до 10 лет	15
от 10 до 15 лет	20
от 15 до 20 лет	25
от 20 до 25 лет	30
от 25 до 30 лет	35
от 30 до 40 лет	40
от 40 лет и более	45

5.12. (1) Работодатель обеспечивает рациональную организацию труда на каждом рабочем месте. В этих целях устанавливаются задания и обязанности в виде норм труда. Нормы труда – нормы выработки, времени, обслуживания, численности – устанавливаются работодателем для работников в соответствии с достигнутым уровнем техники, технологии, организации производства и труда соответственно и в строгом соответствии с системами нормирования труда, установленными на предприятии, таким образом, чтобы они в то же время соответствовали конкретным условиям предприятия и не создавали чрезмерных нагрузок для работников.

(2) Для организации труда работодатель совместно с профсоюзом разрабатывает в обязательном порядке системы нормирования труда, которые оговариваются в коллективном трудовом договоре. Работник обязан выполнять нормы труда, установленные коллективным и индивидуальными трудовыми договорами.

(3) В случае, если нормы труда перестают соответствовать условиям, для которых они были утверждены, или не обеспечивают полную занятость нормальной продолжительности рабочего времени, они могут быть пересмотрены или заменены. Процедура пересмотра или замены норм труда, а также конкретные ситуации, в которых она может применяться, устанавливается коллективными трудовыми договорами.

(4) О введении новых норм труда работники должны быть уведомлены в письменном виде не менее чем за 2 месяца.

РАЗДЕЛ VI

ОХРАНА ЗДОРОВЬЯ И БЕЗОПАСНОСТЬ ТРУДА

6.1. (1) Стороны договорились проводить обязательные консультации по представлению самых эффективных мер улучшения условий труда на предприятии. Работодатель обязан принять необходимые меры для обеспечения нормальных условий труда с целью уменьшения профессиональных рисков, предупреждения несчастных случаев на производстве или профессиональных заболеваний согласно Закону об охране здоровья и безопасности труда № 186-XVI от 10 июля 2008 г., требованиям Стандартов качества ISO и другим нормативным актам. При отсутствии возможности улучшения условий труда работодатель должен предоставлять денежные и иного рода компенсации согласно законным положениям.

(2) С целью улучшения условий труда на каждом предприятии должен быть создан Комитет по охране здоровья и безопасности труда (КОЗБТ), выполняющий функции, предусмотренные ст. 236 Трудового кодекса, Законом об охране здоровья и безопасности труда, а также рамочным Положением об организации и функционировании комитета по охране здоровья и безопасности труда, утвержденным в установленном порядке.

(3) Время, выделенное деятельности в рамках КОЗБТ, установленной законодательством и коллективным трудовым договором, считается рабочим временем и оплачивается соответственно.

6.2. (1) За работу в неблагоприятных условиях работникам устанавливаются надбавки к основной заработной плате, дополнительные отпуска, сокращенное рабочее время и бесплатное питание для оздоровления организма, восстановительные лекарства, защитное снаряжение, санитарно-гигиенические материалы. Их размер предусматривается коллективными трудовыми договорами и индивидуальными трудовыми договорами.

(2) Работникам, работающим в неблагоприятных условиях и имеющим непрерывный стаж работы не менее 5 лет, предоставляются стоматологические услуги, оплаченные за счет работодателя. Категории работников, имеющих право на стоматологические услуги, вид и количество услуг, а также медицинское учреждение, оказывающее услуги, устанавливаются коллективным трудовым договором, исходя из финансовых возможностей работодателя.

6.3. Работники, работающие в тяжелых и вредных условиях или очень тяжелых и особо вредных условиях, подлежат дополнительному страхованию за счет работодателя от рисков

несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний. Категории работников и страховые суммы определяются по обоюдному согласию между работодателем и профсоюзом.

6.4. (1) Работодатель обязуется организовать при приеме на работу и впоследствии бесплатный медицинский осмотр, а также, при необходимости, психологическое тестирование способностей работников в случаях, предусмотренных законодательством, с целью установления их пригодности к выполнению работы в предстоящей или занимаемой должности в зависимости от специфических факторов риска.

(2) Работники обязаны пройти медицинские осмотры.

(3) Отказ работника пройти медицинский осмотр считается дисциплинарным проступком.

(4) Работодатель нанимает только тех лиц, которые по заключению медицинского осмотра и, в отдельных случаях, психологического тестирования способностей соответствуют трудовой задаче, которую они должны выполнять.

6.5. (1) Оснащение рабочим снаряжением и средствами индивидуальной защиты осуществляется в условиях, предусмотренных действующими законодательными и нормативными актами, а также в соответствии с положениями коллективного трудового договора.

(2) Нормы охраны труда являются обязательными для всех работников, несоблюдение данных норм считается дисциплинарным проступком.

6.6. (1) С целью поддержания и улучшения условий выполнения работы на рабочем месте работодатель должен предпринять следующие меры:

a) рациональное обустройство рабочих мест;

b) обеспечение средовых условий (освещение, микроклимат, проветривание, ограничение вибраций, шума, влажности и др.);

c) обустройство и содержание бытовых помещений на рабочих местах – раздевалок, душевых, санузлов, медицинских аптек, комнат отдыха, столовых, пунктов раздачи специального питания;

d) уменьшение вплоть до полного устранения загрязняющих выбросов.

(2) Работники обязаны поддерживать в надлежащих условиях благоустройства, произведенные работодателем, не повреждать их, не разукруплять или красть их составные части. В случае возникновения таких ситуаций по вине работников, на основании расследований, проведенных работодателем совместно с профсоюзом, они подлежат устранению за счет виновных.

6.7. Работодатель аттестует рабочие места с точки зрения охраны здоровья и безопасности труда не реже одного раза в 5 лет согласно ч. (5) ст. 232 Трудового кодекса.

6.8. (1) Работодатель обязан сообщить о произошедших несчастных случаях на производстве (по телефону или любыми средствами связи) в Инспекцию труда, Национальную кассу социального страхования, профсоюз предприятия и Федерацию «SINDICONS», органы технического или энергетического надзора, Территориальный центр превентивной медицины (при необходимости).

(2) В случае возникновения тяжелых или смертельных несчастных случаев работодатель должен дополнительно уведомить комиссариат полиции, расположенный в радиусе района или сектора, в котором произошел несчастный случай.

(3) По окончании расследования несчастных случаев на производстве, повлекших временную нетрудоспособность, работодатель должен представить профсоюзу предприятия копию протокола о расследовании несчастного случая на производстве, повлекшего временную нетрудоспособность.

6.9. В случае грубого нарушения работодателем норм охраны здоровья и безопасности труда, условий безопасности на рабочих местах, вследствие которого возникла реальная опасность травматизма или заболевания, работники вправе отказаться от выполнения работ

до устранения выявленных нарушений. Способ сообщения отказа и размер оплаты времени простоя из-за необеспечения безопасных условий труда устанавливается работодателем и профсоюзом в коллективном трудовом договоре.

РАЗДЕЛ VII

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОГОТОВКА

7.1. (1) Профессиональная подготовка – процесс обучения, в результате которого работник приобретает квалификацию, удостоверенную свидетельством или дипломом, выданными в установленном законом порядке. Помимо основной профессиональной подготовки существует непрерывная профессиональная подготовка и техническая подготовка. Принцип непрерывной профессиональной подготовки взрослых, развитой преимущественно в партнерстве патронат-профсоюз как форма профессионального обучения в качестве альтернативы формальной системы, является определяющим для политики квалификации работников согласно условиям рынка труда.

(2) Непрерывная профессиональная подготовка – процесс обучения, в результате которого работник, уже имеющий определенную квалификацию или профессию, пополняет свои профессиональные знания посредством углубления знаний в определенной области основной специальности либо путем освоения новых методов или приемов, применяемых в области этой специальности.

(3) Техническая подготовка – система обучения, посредством которой работник осваивает способы применения в процессе работы технических и технологических средств.

7.2. Стороны признают необходимость постоянной подготовки гибкой и качественной рабочей силы с целью развития состоятельности на рынке труда, устранения дефицита квалифицированной рабочей силы, привлечения молодых специалистов в отрасль и способствования прекращения массового оттока рабочей силы за границу.

7.3. (1) Работодатель обязан создать необходимые условия и способствовать профессиональной и технической подготовке работников, проходящих обучение на производстве, повышающих квалификацию или обучающихся в учебных заведениях без отрыва от производства.

(2) На каждом предприятии работодателем совместно с профсоюзом ежегодно составляются и утверждаются планы профессиональной подготовки.

(3) Условия и формы профессиональной подготовки, ее продолжительность, права и обязанности сторон, а также объем финансовых средств, выделенных на эти цели (не менее 2 процентов фонда заработной платы предприятия), определяются коллективным трудовым договором или коллективным соглашением.

(4) Если инициатива прохождения работником курса профессиональной подготовки или стажировки исходит от работодателя, соответствующие расходы несет работодатель.

(5) В случае отрыва работника от производства на короткий срок в целях профессиональной подготовки действие его индивидуального трудового договора продолжается с сохранением средней заработной платы. Если указанный срок превышает 60 календарных дней, действие индивидуального трудового договора приостанавливается, а работник получает при этом пособие, выплачиваемое работодателем в соответствии с положениями коллективного трудового договора.

7.4. (1) Работник имеет право на профессиональную подготовку, в том числе на получение новой профессии или специальности. Данное право может быть осуществлено заключением в письменной форме дополнительных соглашений о профессиональной подготовке к индивидуальному трудовому договору.

а) Лица, прошедшие курсы профессиональной подготовки или усовершенствования, оплаченные предприятием, и с которыми был расторгнут индивидуальный трудовой договор по не вменяемым им в вину причинам, не обязаны возмещать расходы на обучение.

б) В коллективных трудовых договорах на уровне предприятия должны быть

предусмотрены периоды времени, которые работники обязаны проработать на предприятии по окончании курса профессиональной подготовки, оплаченного предприятием.

(2) Работники, заключившие дополнительные соглашения к индивидуальному трудовому договору с целью профессиональной подготовки, обязаны нести связанные с этим расходы, за исключением случаев, предусмотренных ст. 217 Трудового кодекса, если увольняются с предприятия по вменяемым им в вину причинам до завершения срока, предусмотренного дополнительными соглашениями, исчисленного со дня окончания курсов.

(3) Если инициатива участия в какой-либо форме профессиональной подготовки, организованной вне предприятия с отрывом от производства, исходит от работника, работодатель рассматривает его письменное заявление совместно с представителями работников.

(4) Работодатель в течение 15 календарных дней со дня регистрации заявления работника принимает решение о том, на каких условиях он сможет разрешить работнику прохождение профессиональной подготовки в соответствии с частью (3) и будут ли покрыты им расходы в связи с этим полностью или частично.

7.5. (1) Работникам, совмещающим работу с учебой, предоставляются гарантии и компенсации при получении впервые образования соответствующего уровня согласно положениям Трудового кодекса и Постановлению Правительства Республики Молдова № 435 от 23.04.2007 г. об утверждении Положения о предоставлении гарантий и компенсаций работникам, совмещающим работу с учебой.

(2) К дополнительным отпускам работникам, совмещающим работу с учебой, согласно письменной договоренности между работодателем и работником, могут быть присоединены ежегодные оплачиваемые отпуска.

(3) Работникам, обучающимся в учебном заведении по второй или третьей специальности (профессии), могут предоставляться определенные гарантии и компенсации в порядке, предусмотренном коллективным трудовым договором или индивидуальным трудовым договором.

7.6. Задача внедрения законодательных требований возлагается на социальных партнеров в рамках секторального комитета профессиональной подготовки в строительстве. Стороны согласились поддерживать (в том числе материально и финансово) работу секторального комитета профессиональной подготовки в строительстве, действующего на основании Устава, утвержденного Комиссией по консультациям и коллективным переговорам в строительной отрасли (прилагается), а также способствовать продвижению и выполнению его решений.

7.7. В целях развития профессиональной компетентности работников отрасли стороны договорились ежегодно проводить профессиональный конкурс «Самый умелый...» согласно Положению, утвержденному сторонами.

РАЗДЕЛ VIII

ИНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ, СВЯЗАННЫЕ

С ПРАВАМИ И ОБЯЗАННОСТЯМИ СТОРОН

8.1. Текущее руководство предприятий обеспечивается председателем административного совета – генеральным директором (директором) или менеджером, назначенным в порядке, предусмотренном законом. Он может быть отозван только общим собранием акционеров или, в отдельных случаях, лицом, назначившим его.

8.2. Работодатель обеспечивает управление всем имуществом предприятия и обладает полной властью для реализации намеченных целей; работодатель нанимает персонал согласно утвержденной организационной структуре и определяет способы осуществления деятельности, а также стратегию развития и любые иные элементы, касающиеся руководства предприятия в целом.

8.3. (1) Правила внутреннего распорядка составляются работодателем с консультированием профсоюзов.

(2) Правила внутреннего распорядка должны содержать, по меньшей мере, положения, касающиеся:

- a) охраны, гигиены и безопасности труда на предприятии;
- b) соблюдения принципа недискриминации и недопущения любой формы ущемления достоинства в сфере труда;
- c) прав, обязанностей и ответственности работодателя и работников;
- d) рассмотрения заявлений или индивидуальных жалоб работников;
- e) дисциплины труда на предприятии;
- f) дисциплинарных проступков и применяемых санкций;
- g) дисциплинарной процедуры;
- h) порядка применения иных законных или специфических договорных положений.

(3) Правила внутреннего распорядка предприятия доводятся работодателем до сведения работников под расписку и влекут юридические последствия для них со дня ознакомления с правилами. Обязанность ознакомления работников с содержанием правил внутреннего распорядка предприятия должна быть исполнена работодателем. Конкретный порядок ознакомления каждого работника с содержанием правил внутреннего распорядка предприятия устанавливается коллективным трудовым договором и правилами внутреннего распорядка.

8.4. Работодатель устанавливает в условиях закона дисциплинарную или имущественную ответственность работников, виновных в нарушении норм трудовой дисциплины или нанесших ущерб предприятию.

8.5. Стороны договорились выделить совместно денежные средства в размере 0,15% из фонда заработной платы предприятия на культурно-массовые и спортивно-оздоровительные мероприятия.

8.6. Стороны будут содействовать финансовыми средствами в организации и проведении спортивных состязаний в рамках Спартакиад на отраслевом и национальном уровнях с целью укрепления материально-спортивной базы и продвижения здорового образа жизни работников, способствуя тем самым росту производительности труда и укреплению взаимоотношений между работниками и работодателем.

8.7. Профсоюзы смогут проводить профсоюзные мероприятия в зданиях предприятия в нерабочее время, а также в рабочее время с согласия работодателя согласно Закону о профессиональных союзах № 1129-XIV от 7.07.2000 г. и ст. 386-390 Трудового кодекса в условиях, предусмотренных коллективным трудовым договором на уровне предприятия.

8.8. Работодатель безвозмездно осуществляет сбор членских профсоюзных взносов и ежемесячно перечисляет 50% на расчетный счет профсоюза предприятия и 50% на расчетный счет Федерации «SINDICONS» на основании заявления профсоюзной организации, к которому прилагается список членов профсоюза и их заявления с согласием об удержании. Работодатель не вправе задерживать перечисление данных средств или использовать их в иных целях.

8.9. Работодатель обязан соблюдать права работников, избранных в профсоюзные органы без освобождения от основной работы, предоставляя им за счет рабочего времени 4 часов в неделю с сохранением среднемесячной заработной платы для выполнения своих профсоюзных обязанностей. В коллективных трудовых договорах может быть предусмотрена большая продолжительность рабочего времени, предназначенная для этих целей.

8.10. Стороны договорились об участии председателя профсоюзного комитета, а в его отсутствие – другого уполномоченного представителя профсоюза в качестве представителя профсоюза с правом выражения своего мнения на заседаниях руководящих органов предприятия, в которых затрагиваются социально-экономические вопросы. Работодатель обязуется заблаговременно информировать об этом профсоюз.

8.11. Стороны подтверждают свою готовность обсуждать ситуации, представляющие

взаимный интерес, которые могут возникнуть в период действия настоящего Соглашения, и оперативно предпринимать необходимые меры.

8.12. В период действия настоящего Соглашения при условии его выполнения стороны воздерживаются от начатия действий протеста на отраслевом уровне.

8.13. (1) Работодатель не должен препятствовать профсоюзу в осуществлении своих уставных задач и правовых полномочий, в содействии выполнения решений профсоюзных органов всех уровней в соответствии со статьей 43 Конституции Республики Молдова.

(2) Работодатель должен безвозмездно обеспечить профсоюзный комитет помещениями, меблированными соответственно, оборудованными средствами связи (телефоном), а при необходимости - обеспечить транспортными средствами. Содержание этих помещений (отопление, освещение, уборка, ремонт), а также их охрана осуществляется из средств работодателя.

8.14. (1) Лица, избранные в состав профсоюзных органов и не освобожденные от основной работы, не могут быть подвергнуты дисциплинарным взысканиям и/или переведены на другую работу без предварительного письменного согласия органа, членами которого они являются

(2) Руководители (профсоюзные организаторы) первичных профсоюзных организаций, не освобожденные от основной работы, не могут быть подвергнуты дисциплинарным взысканиям без предварительного письменного согласия Федерации «SINDICONS».

8.15. Увольнение по инициативе работодателя лиц, избранных в состав профсоюзных органов, не освобожденных от основной работы, допускается с соблюдением общего порядка увольнения и только с предварительного согласия профсоюзного органа, членами которых являются эти лица. Руководители первичных профсоюзных организаций (профсоюзные организаторы), не освобожденные от основной работы, не могут быть уволены по инициативе работодателя без предварительного письменного согласия Федерации «SINDICONS».

8.16. (1) Работникам, действие индивидуальных трудовых договоров которых приостановлено в связи с избранием их на выборные должности в профсоюзные органы, по истечении срока их полномочий предоставляется прежнее место работы, а в его отсутствие – равноценное место работы на том же предприятии. На период исполнения выборной должности действие индивидуального трудового договора приостанавливается. С лицом, занимающим должность лица, избранного на выборную должность, заключается индивидуальный трудовой договор на срок его полномочий.

(2) Если прежнее или равноценное место работы не может быть предоставлено (по причине ликвидации предприятия, сокращения численности или штата работников), работодатель (а в случае ликвидации предприятия - правопреемник) выплачивает лицам, указанным в части (1), выходное пособие в размере шести средних месячных заработных плат (расчетной основой служит должностной оклад профсоюзного лидера).

8.17. Увольнение работников, избранных в состав профсоюзных органов, как освобожденных, так и не освобожденных от основной работы, не допускается в течение двух лет со дня истечения срока их полномочий, за исключением случаев ликвидации предприятия или совершения этими работниками виновных действий, за которые действующим законодательством предусмотрена возможность увольнения. В таких случаях увольнение осуществляется на общих основаниях.

8.18. Работники, освобожденные от должности в связи с их избранием в состав профсоюзных органов предприятия, пользуются теми же правами и льготами, что и остальные работники соответствующего коллектива.

8.19. Оплата труда профсоюзных лидеров, освобожденных от основной производственной деятельности предприятий вне зависимости от организационно-юридической формы и типа собственности, осуществляется согласно Положению об оплате труда профсоюзных работников первичных профсоюзных организаций, утвержденному сторонами, и включается

в производственные расходы (прилагается).

8.20. Для выполнения общественных обязанностей в интересах членов профсоюза, на период участия в профсоюзных собраниях, профсоюзной учебе, семинарах, съездах и конференциях, созываемых профсоюзами, участники, члены выборных органов освобождаются от основной работы с сохранением средней заработной платы при условии предварительного уведомления работодателя.

8.21. По социальной защите молодежи и женщин стороны договорились о нижеследующем:

- работодатель оказывает финансовую помощь работникам, имеющим детей, для их содержания в дошкольных учреждениях и лагерях отдыха. Критерии предоставления финансовой помощи работникам, имеющим детей, определяются коллективными трудовыми договорами;

- работодатель предоставляет один день на протяжении календарного года, с сохранением средней заработной платы, женщинам для прохождения медицинского осмотра в гинекологическом кабинете;

- накануне нерабочих праздничных дней (Рождество Христово, Новый год, Международный женский день, Пасхальные праздники, Престольный праздник населенного пункта) женщинам предоставляется выходной день с сохранением средней заработной платы, исходя из финансовых возможностей предприятия;

- работодатель выплачивает беременным женщинам единое пособие в размере минимального размера заработной платы в строительной отрасли на приобретение лекарств и витаминных препаратов;

- работодатель после консультации с профсоюзом устанавливает сокращенные нормы труда на срок одного года работникам, не достигшим 18-летнего возраста, а также молодым работникам – выпускникам многопрофильных профессиональных училищ и ремесленных школ.

8.22. Стороны признают, что охрана детей является приоритетной в области трудовых отношений и согласны действовать с целью эффективного искоренения наихудших форм детского труда, а также обеспечения их реадaptации и социальной интеграции. В этом отношении работодатели:

а) не должны допускать привлечения детей к работам, предусмотренным Списком производств, профессий и работ с тяжелыми и вредными условиями труда, на которых запрещается применение труда лиц моложе восемнадцати лет, утвержденным Постановлением Правительства РМ № 562 от 7.09.1993 г., и в Видах работ, запрещенных для детей, согласно приложению к Коллективному соглашению (национального) об искоренении наихудших форм детского труда № 8 от 12.07.2007 г.

б) должны устранять детей от наихудших форм детского труда и обеспечивать их перевод (в условиях действующего трудового законодательства) на другую работу, не запрещенную или не противопоказанную им;

с) обязаны периодически направлять на медицинский осмотр всех работающих детей согласно графику, установленному коллективным трудовым договором, но не реже одного раза в квартал, с покрытием расходов из средств предприятия;

д) обязаны установить для детей сокращенную недельную продолжительность рабочего времени (согласно ст. 96 Трудового кодекса), без уменьшения прав, связанных с оплатой труда, и других прав, предусмотренных действующим законодательством;

е) совместно с представителями работников должны вести переговоры и предусматривать в коллективных трудовых договорах дополнительные нормы в области детского труда;

ф) должны вести журналы или иные документы учета работающих детей;

г) периодически, но не реже одного раза в год, обязаны представить в Инспекцию труда списки работающих детей;

h) должны предпринять все необходимые меры для обеспечения эффективного

практического внедрения и соблюдения Коллективного соглашения (национального) об искоренении наихудших форм детского труда № 8 от 12.07.2007 г.

РАЗДЕЛ IX

ОКОНЧАТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

9.1. (1) Настоящее соглашение вступает в силу со дня его регистрации в порядке, установленном законодательством, Министерством экономики и торговли Республики Молдова.

(2) Положения настоящего Соглашения являются обязательными для всех работников и работодателей отрасли любой организационно-правовой формы и любого вида собственности вне зависимости от наличия у сторон полномочий на заключение настоящего Соглашения. Настоящее Соглашение распространяется на всех работников и работодателей отраслевых предприятий вне зависимости от их присоединения к Патронату и Профсоюзу.

9.2. Положения Коллективного соглашения в строительной отрасли являются основой для переговоров по заключению коллективных трудовых договоров.

9.3. Переговоры по заключению, дополнению или изменению коллективных трудовых договоров должны начаться не позднее одного месяца со дня вступления в силу настоящего Соглашения.

9.4. После подписания коллективных трудовых договоров индивидуальные трудовые договора должны быть дополнены дополнительными соглашениями, подписанными работодателями и работниками.

9.5. (1) Разногласия, возникающие при применении настоящего Соглашения и коллективных трудовых договоров, должны регистрироваться в протоколе и разрешаться паритетными комиссиями следующим образом:

а) на отраслевом уровне – Комиссией по консультациям и коллективным переговорам в строительной отрасли, действующей на основании Положения о Комиссии по консультациям и коллективным переговорам в строительной отрасли, утвержденного сторонами (прилагается);

б) на уровне предприятия – комиссией по социальному диалогу «Работодатель - работники».

(2) Толкование положений настоящего Соглашения, а также коллективных трудовых договоров осуществляется консенсусом с соблюдением законных положений. Основным во всех случаях считается текст на румынском языке.

9.6. (1) Любая инициатива по изменению и дополнению настоящего Соглашения доводится до сведения сторон в 30-дневный срок до предлагаемой даты начала переговоров. Изменения и дополнения, по которым велись переговоры, зарегистрированные в установленном порядке, имеют ту же силу, что и положения Соглашения.

(2) Если ни одна из сторон не денонсирует Соглашение не менее чем за 60 дней до истечения срока, на который оно было заключено, его действительность продлевается автоматически на новый 4-летний срок. В случае денонсирования стороны обязаны в 30-дневный срок с момента получения уведомления о денонсировании начать переговоры по заключению нового отраслевого соглашения.

9.7. (1) Стороны гарантируют соблюдение прав и обязанностей, содержащихся в настоящем Соглашении.

(2) Права работников, предусмотренные настоящим Соглашением, не могут являться причиной лишения или сокращения других коллективных или индивидуальных прав, установленных и признанных коллективными/индивидуальными трудовыми договорами, действующими на момент заключения настоящего Соглашения.

9.8. Правом на толкование и комментирование положений настоящего Соглашения пользуются стороны, подписавшие его.

9.9. Стороны договорились нести в равной мере расходы, предназначенные для работы по

подготовке, ведению переговоров и опубликованию настоящего Соглашения в Официальном мониторе Республики Молдова согласно смете расходов, утвержденной ими.

9.10. Приложения являются составной частью Соглашения и пронумерованы и названы следующим образом:

1. Положение Комиссии по консультациям и коллективным переговорам в строительной отрасли.
2. Устав секторального комитета в строительстве.
3. Образец индивидуального трудового договора.
4. Положение об оплате труда профсоюзных работников первичных профсоюзных организаций.

**Министр строительства и
Федерации
развития территории Республики
строителей,
Молдова
производителей**

**Владимир БАЛДОВИЧ
КАБА**

**Подписали:
Председатель
Председатель Федерации профсоюзов
патроната
строительства и промышленности
дорожников и
строительных материалов «SINDICONS»
строительных материалов
«CONDRUMAT»**

**Павел
Виктор ТАЛМАЧ**